

12ਵਾਂ ਸਾਲ **ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ** ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ

Golden State Truck Sales Inc.
 ਟਰੱਕ-ਟਰੇਲਰ
 ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਿਲੇ
 ਸਸਤੀਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਤੇ ਟਰੱਕ
 ਦਾ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ
 ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ

Call : Dharminder Singh
Cell : 530-870-6600
 Email: myfuturetruck@gmail.com

ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਾ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ
 ਕੋਈ ਔਰਤ ਸੰਭਾਲੇਗੀ ਕਮਾਨ
 (ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 3 'ਤੇ)

VOL - 12 ISSUE - 16
July 26, 2023
 Postal Address
Desh Doaba
 5101 Doe Hollow Pl., Antelope, CA-95843
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰੋਮ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ ਸੰਪਰਕ : 916-947-8920 ਫੈਕਸ : 916-238-1393 E-mail : deshdoaba@yahoo.com ਸੰਪਾਦਕ : ਤਰਸੇਮ ਜਲੰਧਰੀ / ਵਿਵੇਕ ਭਾਟੀਆ

ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਸ. ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਅਦਾਰਾ 'ਦੇਸ਼-ਦੁਆਬਾ' ਵੱਲੋਂ ਕੋਟਿ-ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਣਾਮ। 31 ਜੁਲਾਈ, 2022 ਲਈ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ ਅੰਦਰ ਦੇਖੋ।

ਮਨੀਪੁਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ 'ਚ ਹੰਗਾਮਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਲਿਆਂਦਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਬਿਊਰੋ)— ਮਨੀਪੁਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ 'ਚ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਗੌਰਵ ਗੋਗੋਈ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਸੰਸਦੀ ਕਾਰਜ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੀਐਮ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ (ਵਿਰੋਧੀ) ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ) ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਹਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਐਨਡੀਏ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਕੱਲੇ 301 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ

ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇਕਰ ਐਨਡੀਏ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ 333 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਗਿਣਤੀ ਪੱਖੋਂ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਹੈ। 'ਭਾਰਤ' ਗਠਜੋੜ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ 142 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 50 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।
ਮਨੀਪੁਰ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਹੈਰਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ— ਅਮਰੀਕਾ
 ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਆ ਬਾਇਡਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉਪ ਬੁਲਾਰੇ ਵੇਦਾਂਤ ਪਟੇਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਮਨੀਪੁਰ 'ਚ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀਡੀਓ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਲਿੰਗ-ਅਧਾਰਤ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੀੜਤ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।'

ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਵੀ ਬਣੇਗੀ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ'- ਮੋਦੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ-ਕਮ-ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ (IECC) ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਨਾਂ 'ਭਾਰਤ ਮੰਡਪਮ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੀਐਮ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤੀਜੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਮੋਦੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ।
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ ਰੁਕਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਗਲੋਬਲ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 10ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ, ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟਰੈਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਤੀਜੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੋਕ ਸੰਦੇਸ਼

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਬਿਊਰੋ)— ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਦਾ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ 64 ਸਾਲ ਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਡੀਐੱਮਸੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੂਫ਼ ਪਾਈਪ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰੀਰ 'ਚ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਵੱਧ ਗਈ ਸੀ। ਛਿੰਦਾ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਦੀਪ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਵੈਂਟੀਲੇਟਰ 'ਤੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲਤ ਵਿਗੜਨ ਕਾਰਨ ਡੀਐੱਮਸੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ 'ਚ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ, ਦੀਪਕ ਬਾਲੀ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਤੇ ਗਾਇਕਾਂ

ਨੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ੇਰੇ ਇਲਾਜ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੀਪ ਹਸਪਤਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉੱਥੇ ਫ਼ਰਕ ਨਾ ਪੈਂਦਾ ਦੇਖ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਡੀਐੱਮਸੀ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ।
 ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ, 'ਉੱਘੇ ਗਾਇਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਕੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ...ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੁਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ ਅੱਜ ਸਦਾ ਲਈ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ...ਜ਼ਿੰਦਾ ਜੀ ਭਾਵੇਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਦਾ ਗੂੰਜਦੀ ਰਹੇਗੀ... ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਣ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਣ।'

Amrik Chand (CPA)
 Phone : 510-490-8200
 Fax : 510-490-8202
 Email : achand@pacbell.net

Income Tax Preparation
 (Individual, Corporation & LLC)
 Payroll Services & Bookkeeping Services
 * We are in this business since 1989.
 Your satisfaction is our goal.

* Please call us for Professional & reliable services at reasonable rates.

959 Corporate Way, Fremont, CA. 94539

SKY TRANSPORT SOLUTIONS

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ
 ਲਈ ਸਕਾਈ
 ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ
 ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ

PLEASE CONTACT US FOR MORE INFORMATION
 PHONE: 209-855-6938, FAX: 209-762-6540
 121 E 11th St. Tracy, CA 95376

SAROAY INVESTMENT REALTY

Ram Saroay
 Broker/Realtor
 Business License 031035
 ramsaroay@hotmail.com

39039 Paseo Padre Parkway Suite # 205 Fremont, CA 94538
 Office: (510) 742-8120, Cell: (510) 368-3983

MAJESTIC HOMES

RAMESH SUMAN
 Broker Realtor
 RCS-D TM

Office (925) 779-1234
 Direct (925) 366-3618
 Fax (905) 219-3918
 DRE Licence- 00871752

www.majestichomes.us ramesh@rameshsuman.com
 P.O. Box 3434, Antioch, CA 94531-3434

DR. TAKHAR'S FAMILY MEDICINE & URGENT CARE CLINIC

8191 Timberlake Way, Suite # 400, Sacramento, CA 95823, Phone: 916-688-8888 Fax: 916-688-8837
 Clinic Hours: Monday to Friday 9:00 AM to 5:30 PM, Saturday 9:00 AM - 4:00 PM & Sunday closed

Dr. Paramjit S Takhar, MD Goodie Takhar, PhD

We speak your language: Panjabi, Hindi, Urdu, Farsi, Arabic and Spanish

URGENT CARE CLINIC

BAGGA JEWELERS

916-912-8842, 916-329-8772
 jewelers.Bagga@gmail.com

SINCE 1996

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿੱਚ 22 ਅਤੇ 24 ਕੈਰੇਟ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਸਟੋਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੋਨਾ ਵੇਚਣ, ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਦਲੇ ਨਵਾਂ ਸੋਨੇ ਤੇ ਕੈਸ਼ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇੱਥੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਬਰਤਨ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਸਟੋਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

6930 65TH STREET # 115 SACRAMENTO CA 95823

ਸੋਹਿ

SRI GURU RAVIDASS SABHA (CA)

2150 Crestview Drive, Pittsburg CA 94565
Tel : (925) 439-2355

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ॥

* ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ 23 ਜੁਲਾਈ 2023 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ (ਪਿਟਸਬਰਗ) ਵਿਖੇ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਗਏ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਆਸਰਾ ਦਦਰਾਲ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਦਰਾਲ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪੋਤਰੀਆਂ ਮਹਿਕ ਅਤੇ ਮੁਸਕਾਨ ਦੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਓਟ-ਆਸਰਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਾਪ ਕਰਵਾਏ। ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਜਥੇ ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਇਆ ਗਿਆ।

16 ਜੁਲਾਈ 2023 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ ਪਿਟਸਬਰਗ ਵਿਖੇ ਗਾਇਕ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਅਗਸਤ 27, 2023

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ੍ਰੀ ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਤੰਬਰ 8-9-10, 2023

ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਆਰੰਭ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਭੋਗ 10 ਸਤੰਬਰ, 2023 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਜੀ।

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ॥

ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰੱਤੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਅੰਕਲ **ਸਵ. ਸਤਿੰਦਰ ਕਾਲਾ ਜੀ ਦੀ 10ਵੀਂ ਬਰਸੀ** ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ, ਪਿਟਸਬਰਗ ਵਿਖੇ **6 ਅਗਸਤ 2023** ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਆਰੰਭ ਹੋਣਗੇ। ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਜਥਾ ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਸਾਥੀ ਕੀਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ। ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤੇਗਾ। ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ।

August 06, 2023 (Sunday)

This Sewa is being hosted at this temple on behalf of all the nephews and nieces in the loving memory of their beloved uncle on the occasion of his 10th Anniversary. May Waheguru bestow peace and tranquility to the departed soul.

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ

30 ਜੁਲਾਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ 2023 ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਖਾਲੀ ਹੈ ਜੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਚਾਹਵਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਸੇਵਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੀ।

Sangat Sewadars   www.srigururavidasstemple.com

Chairperson Kulwant Kaur Banga (925) 698-3059	President Vinod Kumar (408) 718-2506	General Secretary Dharam Pal Chonkria (925) 334-2877	Treasurer Sunita Bangar (415) 233-3319
--	---	---	---

ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਾ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੋਈ ਔਰਤ ਸੰਭਾਲੇਗੀ ਕਮਾਨ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀਸੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਐਡਮਿਰਲ ਲੀਜ਼ਾ ਫ੍ਰੈਂਚੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਲੀਜ਼ਾ ਫ੍ਰੈਂਚੇਟੀ ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਜੁਆਇੰਟ ਚੀਫ਼ ਆਫ਼ ਸਟਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੀਐਨਐਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫ੍ਰੈਂਚੇਟੀ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨੇਵਲ ਆਪਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ਼ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫ੍ਰੈਂਚੇਟੀ ਨੂੰ ਸਾਲ 1985 ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫ੍ਰੈਂਚੇਟੀ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਯੂਐਸ ਨੇਵਲ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਕੋਰੀਆ ਕਮਾਂਡਰ ਯੁੱਧ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਉੱਚ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ, ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਸਨੇ ਕੈਰੀਅਰ ਹਤਤਾਲ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਵਾਈਸ ਸੀਐਨਓ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਡਮਿਰਲ ਲੀਜ਼ਾ ਫ੍ਰੈਂਚੇਟੀ ਸਾਡੇ ਅਗਲੇ ਜਲ ਸੈਨਾ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਲ ਸੈਨਾ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਉੱਚ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੌਰਾਨ ਐਡਮਿਰਲ ਫ੍ਰੈਂਚੇਟੀ ਨੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਦੋਵਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੀਐਨਐਨ ਨੇ ਬਾਈਡਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫ੍ਰੈਂਚੇਟੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਚਾਰ-ਸਿਤਾਰਾ ਐਡਮਿਰਲ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦੂਜੀ ਔਰਤ ਹੈ। ਉਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਨੇਵਲ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਜੁਆਇੰਟ ਚੀਫ਼ ਆਫ਼ ਸਟਾਫ਼ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਵਜੋਂ

ਇਤਿਹਾਸ ਰਚੇਗੀ। ਲੀਸਾ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫ੍ਰੈਂਚੇਟੀ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਕਮਾਂਡਰ, ਯੂਐਸ ਨੇਵਲ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਕੋਰੀਆ ਸਮੇਤ ਵਿਆਪਕ ਤਜਰਬਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਫ੍ਰੈਂਚੇਟੀ ਦੇ 38 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੈਨੇਟਰ ਟਿਊਬਰਵਿਲੋ ਜੋ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗਲਤ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਵੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਲੜਾਕੂ ਬਲ ਬਣੇ ਰਹਿਣ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੈਨੇਟ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਸਹਿਯੋਗੀ ਵੀ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਜਿਆ

ਲੁਧਿਆਣਾ- ਹੁਣ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਵਧਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਹੁਣ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਜਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਇੱਕ-ਦੋ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੇਜ ਅਤੇ ਇਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਕਾਊਂਟਸ ਬਣਾਏ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਹਥਿਆਰ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੇਸੀ ਕੱਟਾ, ਰਿਵਾਲਵਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਪਿਸਤੌਲ ਦੀ ਫੋਟੋ ਅਪਲੋਡ ਕਰ ਕੇ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਲੋਕ ਸ਼ਰੇਆਮ ਵੂਟਸਐਪ ਨੰਬਰ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੇਜ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਕੇ ਹਥਿਆਰ ਬੁਕ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਹੋਮ ਡਿਲਿਵਰੀ ਤੱਕ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸਲ 'ਚ, ਅੱਜ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ੌਂਕ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਲੈਣ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਿਹੀ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਕਾਰਨ ਆਰਮ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਬਣ ਪਾ ਰਹੇ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਕੁਝ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫਾਇਦਾ

ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸੋਲ ਮੰਡੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਪਲੋਡ ਕਰ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦੇ ਹਨ। ਐਕਟਿਵ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੇਜ ਨਾਲ ਕਨੈਕਟ ਹਨ ਅਕਾਊਂਟ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਅਕਾਊਂਟ ਹਨ, ਜੋ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੇਜ ਦੇ ਨਾਲ ਕਨੈਕਟ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਕਾਊਂਟ 'ਤੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਪਲੋਡ ਹਨ। ਅਕਾਊਂਟ ਅਪਰੇਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਵੂਟਸਐਪ ਅਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ

ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਫ੍ਰਾਡ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ। ਕਿਸੇ ਭਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਧੋਖਾਧੰਡੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਪਲਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਦਾਅਵਾ ਸੋ ਸ਼ ਲ ਮੀਡੀਆ ਗੈਂਗ 'ਤੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਤੇ ਇਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਕਈ ਪੇਜ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਪੇਜਾਂ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਲੋਂ ਦੇਸੀ ਕੱਟਾ, ਰਿਵਾਲਵਰ, ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਪਿਸਤੌਲ ਦੀ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਡਿਲਿਵਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਸੂਤਰਾਂ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਬਲਿਕ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਪੁਲਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਨਾ ਆਉਣ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਪੁਲਸ

ਨੇ ਕਈ ਅਪਰਾਧੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕਾਬੂ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸਸਤੇ ਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਹਥਿਆਰ ਪੇਜ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਈ ਨੰਬਰ ਚਲਦੇ ਮਿਲੇ ਤੇ ਕਈ ਬੰਦ ਪਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਵੂਟਸਐਪ ਹੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 2 ਲੱਖ ਤੱਕ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਡਿਲਿਵਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੋਖਾਧੰਡੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪ੍ਰੇਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਪੇਜ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕੁਝ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਕਾਊਂਟਸ ਦੀ ਡਿਟੇਲ ਚੈਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਈ. ਪੀ. ਐਡਵੈਂਸ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਕਾਊਂਟ ਦਾ ਲੋਕਲ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਗਿਰੋਹ ਸਰਗਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਬਾਹਰੀ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਅਕਾਊਂਟ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ।

SUNSHINE AUTO CARE INC.

WE REPAIR ALL MAKES & MODELS. AUTO, DIESEL TRUCK & TRAILERS

- ✓ DPF Filter Cleaning
- ✓ Clutch
- ✓ Transmission
- ✓ New/Used Tires
- ✓ Oil Changes
- ✓ Wheel Balancing
- ✓ Truck & Trailer Repair

- ✓ All Major & Minor Repairs
- ✓ We Do Aluminum Welding
- ✓ Computer Check
- ✓ Differential
- ✓ Inspections
- ✓ Van/Reefer Work

WE PROVIDE SHUTLE SERVICE FOR ALL CUSTOMERS

hablamos español

We Speak English, Spanish & Punjabi

We Provide Towing & 24/7 Mobile Road Services For All Autos, Trucks & Trailers

Open Monday to Saturday

ACCEPTED HERE

1003 Moffat Blvd, Manteca CA 95336

209-239-1551

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਆਨਾ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾ ਸਲਾਨਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਮਤਿ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਉਪਾਰਾਲੇ ਨੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ 50 ਸਾਲ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)- ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਅਲਾਇੰਸ ਆਫ ਨਾਰਥ ਅਮਰੀਕਾ (ਸਿਆਨਾ)

ਪ੍ਰੋਰਨਾਦਾਇਕ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ, ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਝਲਕ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖ ਗੁਰਮਤਿ ਕੈਂਪ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 1973 ਵਿੱਚ ਡੇਟਰੋਇਟ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਰ ਦੀ ਬੇਸਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ।

ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਫੈਂਟਨ ਦੇ ਵਾਏ.ਐਮ.ਸੀ.ਏ ਦੇ ਕੈਂਪ ਕੋਪਨੇਕੋਨਿਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਲਈ ਗੁਰਮਤਿ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ। ਇਸ ਸਲਾਨਾ ਕੈਂਪ ਦੇ 50ਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋ ਗਏ। ਸਿਆਨਾ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੀਨਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਲਾਨਾ ਕੈਂਪ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰੇ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਲਈ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ, ਪਾਠ, ਗੁਰਮਤਿ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੁਰੂ-ਮੁਖੀ ਸੰਗਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ

ਇਹ ਕੈਂਪ ਉਹਨਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸੰਗਤ ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।" ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ 8 ਤੋਂ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ 130 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਸਾਲ ਦਾ ਥੀਮ ਸ਼ਬਦ ਸੀ "ਸਿਮਰਿ ਮਨਾ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਚਿਤਾਰੇ॥" ਗੁਰਮਤਿ ਕੈਂਪ ਦੇ 50 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਲ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਹਾ। 1980 ਅਤੇ 90 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੈਂਪਰ, ਜੋ ਹੁਣ ਸੇਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹਨ, ਨੇ ਕੈਂਪ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪਤਨੀ ਅਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ 1985 ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਂ ਰਹੇ ਡਾ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਨਵੀਨਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ 1970 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਨਾਲ

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਲੰਮੇ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੁਣ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ "ਮੈਂ ਕੈਂਪ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।"

ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ ਜੋ ਕੈਂਪ ਲਈ ਵਲੰਟੀਅਰ ਵਜੋਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਜੋ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ," ਕੈਂਪ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਗਤਕਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਸਿਆਨਾ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਕੈਂਪ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਬੱਚੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਮਰੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਕਾਰਨੇਗੀ ਹੀਰੋ ਐਵਾਰਡ

ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ- ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਬਹਾਦਰੀ 'ਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਹਰ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। 1904 ਵਿੱਚ ਪਿਟਸਬਰਗ-ਅਧਾਰਿਤ ਫੰਡ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 10,371 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨੇਗੀ ਮੈਡਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ 2020 ਵਿੱਚ 8 ਸਾਲਾ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ 31 ਸਾਲਾ ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕ ਬਹਾਦਰੀ

ਲਈ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਰਵਉੱਚ ਸਨਮਾਨ ਕਾਰਨੇਗੀ ਹੀਰੋ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ 5 ਅਗਸਤ 2020 ਨੂੰ ਰੀਡਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿੰਗਜ਼ ਰਿਵਰ ਤੋਂ ਸਮੇਥਾ ਕਰੂਜ਼ ਪੇਡਰੋ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪੇਡਰੋ ਨੂੰ ਤੈਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਵਹਾ ਉਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਤੈਰਾਕੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਉਤਰ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਉਤਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਰੇਖਾ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਗਰਦਨ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬੌੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਡੁੱਬ ਗਏ ਅਤੇ ਹਫ਼ਤਾ-ਦਫ਼ਤੀ ਵਿਚ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਈ। ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੇ ਪੇਡਰੋ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ 6 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਦੀ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ। ਕਾਰਨੇਗੀ ਮੈਡਲ ਪੂਰੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਜਾਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

NSB Insurance

for Insurance Call:
NIRMAL SINGH BADHAN
707-228-2020

Lic #0144676

www.nsbinsures.com

1519 Gary CT., Rohnert Park, CA 94928

NIRMAL SINGH BADHAN

HEALTH INSURANCE	RETIREMENT
LIFE INSURANCE	COLLEGE PLANNING
LONG TERM CARE INS	AUTO * HOME
FUNERAL EXPENSE	BUSINESS

Call: 707-228-2020,
Fax: 707-260-2813

Each Office Independently Owned and Operated

ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੀ

Dil Nijjar REALTOR

®

CalBRE # 01418648

Honesty Starts From Here

SELL

OR

BUY

Residential • Business • Commercial
Lease • Investment Property and Land

Serving in Greater Sacramento area since 2004

Cell: 916-628-2210

Fax: 916-745-3424

Office: 916-285-1000

Email : Dil.Realtor@gmail.com

2081 Arena Blvd #
100 Sacramento, CA 95834

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਹੁਸਨ ਲੜੇਆ ਬੰਗਾ

ਟੈਕਸਾਸ ਰਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਅਲੋਚਨਾ

ਇਕ ਜਵਾਨ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਈ ਮੇਲ ਉਪਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਤੂਲ ਫੜਿਆ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ- ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਟੈਕਸਾਸ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਰਾਹੀਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਸਬੰਧੀ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਅਲੋਚਨਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਇਕ ਜਵਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਗਰੇਗ ਅਬੋਟ ਦੇ ਸਰਹੱਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਦਮਾਂ ਤਹਿਤ ਦੁਬਾਰਾ ਰੀਓ ਗਰੈਂਡ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਉਪਰੰਤ ਮਾਮਲਾ ਤੂਲ ਫੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਛੱਪੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਸ ਵਿਚ ਟੈਕਸਾਸ

ਸੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਈ ਮੇਲ ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਹੈ

ਔਰਤ ਨਾਲ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਿਆਨਕ ਗਰਾਮੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਣੀ ਨਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾ ਦੇਣ ਵਰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਜਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸਾਸ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਰੀਓ ਗਰੈਂਡ ਦਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਈ ਗਈ ਕੰਡਿਆਲੀ ਵਾਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ 5 ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਏ ਸਨ ਜਦ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕੰਡਿਆਲੀ ਵਾਤ ਵਿਚ ਫੱਸ ਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਜਵਾਨ ਨਿਕੋਲਸ ਵਿੰਗੋਟ ਨੇ ਟੈਕਸਾਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਸਾਰਜੈਂਟ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਈ ਮੇਲ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 'ਮੈਂ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਲੋਨ ਸਟਾਰ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਪਰੰਤੂ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਸੀਮਾ

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਡੈਲ ਰੀਓ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਸ ਸਾਲ ਚੂਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਤੇ ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ, ਇਕ ਗਰਭਵੱਤੀ

ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਣਮਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਅਨੁਸਾਰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਣਮਾ ਦਾ ਹੀ ਰੂਪ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਹੋਈ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ 6 ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗਾ ਮੁਕੱਦਮਾ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ- ਕਲੇਟਨ ਕਾਉਂਟੀ ਜਾਰਜੀਆ ਦੀ ਇਕ ਗਰੈਂਡ ਜਿਊਰੀ ਨੇ ਜੇਲ ਵਿਚ ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੋਈ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ 6 ਸਾਬਕਾ ਸੈਰਿਫ ਡਿਪਟੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ 38 ਸਾਲਾ ਟੈਰੀ ਲੀ ਬੁਰਮੋਂਡ ਨਾਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਲੇਟਨ ਕਾਉਂਟੀ ਜੇਲ ਵਿਚ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਹੋਈ ਮੌਤ ਉਪਰੰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ 6 ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਦਫਤਰ ਨੇ ਇਸ ਮੌਤ ਨੂੰ ਹੱਤਿਆ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 28 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਇਕ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਕ ਘੁਸਪੈਠ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਬੁਰਮੋਂਡ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਜੇਲ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਮੰਜਿਲ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਬੁਰਮੋਂਡ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਉਲਝ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਬੁਰਮੋਂਡ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਿਕਲਿਆ। ਬੁਰਮੋਂਡ ਦੀ ਮੌਤ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੇ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। 6 ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਚ ਈਲੇਨਟੇ ਜੌਹਨਸਨ, ਰੈਂਡੀ ਗੈਡੀ, ਡਿਓਨਟੇ ਮੈਕੂਲੇਅ, ਫਰੈਡ ਡੈਨਸਨ, ਡੈਰਿਕ ਡੋਇਲੇ ਤੇ ਡੈਨੀਲੋ ਜੋਨਸ ਲਮੋਂਟ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜੋੜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਰਕਰ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਤੇ ਬੰਧੂਆ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਈ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ- ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਇਕ ਵਰਕਰ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ, ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਵਧ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਈ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ।

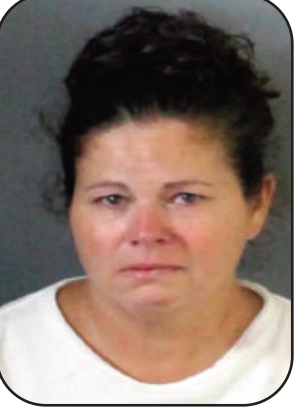
ਰਿਚਮੋਂਡ ਵਿਚ ਇਕ ਫੈਡਰਲ ਜਿਊਰੀ ਨੇ ਉਤਰੀ ਚੈਸਟਰਫੀਲਡ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ (30) ਤੇ ਕੁਲਬੀਰ ਕੌਰ (42) ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਲ 6 ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਇਦ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੰਧੂਆ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਣ, ਬੰਧੂਆ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਵਾਉਣਾ, ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ

ਲਾਭ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣਾ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਗੁਲਾਮੀ, ਦਿਵਾਲੀਆਪਣ ਫਰਾਡ ਲਈ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਣ ਤੇ ਦਿਵਾਲੀਆਪਣ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨੇ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਪੰਜਾਬੀ ਜੋੜੇ ਨੇ ਮਾਰਚ 2018 ਤੋਂ ਮਈ 2021 ਦਰਮਿਆਨ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਕਬਿੱਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀੜਤ ਨੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ, ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ, ਸਫਾਈ ਕਰਨ ਤੇ ਸਟੋਰ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ

ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲਾਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋੜੇ ਨੇ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਲਈ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਫੈਡਰਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੋਰਟ ਜੱਜ ਕਰੇਗਾ। ਇਥੇ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੰਧੂਆ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਈ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ 20 ਸਾਲ ਲਈ ਜੇਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ 5 ਸਾਲ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤਹਿਤ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। 2,50,000 ਡਾਲਰ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਫਲੋਰਿਡਾ ਵਿਚ ਇਕ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ 133 ਡਿਗਰੀ ਫਾਰਨਹੀਟ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿਚ 5 ਘੰਟੇ ਰਹੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬੰਦ, ਹੋਈ ਮੌਤ, ਇਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ- ਫਲੋਰਿਡਾ ਦੀ ਇਕ ਔਰਤ ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਗ਼ੈਰੀਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੇਕਰ ਕਾਉਂਟੀ ਸੈਰਿਫ ਦਫਤਰ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਈ ਸੀ, ਇਕ ਕਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇਸ਼ੁੱਧ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰ ਦਾ ਅੰਦਰਲਾ ਤਾਪਮਾਨ 133 ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਵਧ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਰੌਡਾ ਜੈਵਲ ਨਾਮੀ ਔਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੱਚੀ

ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 5 ਘੰਟੇ ਇਕ ਕਾਰ ਵਿਚ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਗਰਮੀ ਤੇ ਘੁਟਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਜੈਵਲ ਨੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਸਮੇਤ 3 ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਲਿਆ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਜਗਾ 'ਤੇ ਚਲੀ ਗਈ ਜਿਥੇ 3 ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਜੈਵਲ ਨੇ ਜਾਂਚਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ

ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੂਸਰੀ ਜਗਾ 'ਤੇ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਬੱਚੀ ਸੌਂ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰ ਵਿਚ ਛੱਡ ਕੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਹ ਦੂਸਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਵਿਚ ਏਨਾ ਰੁਝ ਗਈ ਕਿ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਭੱਲ ਗਈ। ਬੱਚੀ ਦੀ ਮਾਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਬੱਚੀ ਅੱਤ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿਚ ਕਾਰ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹੈ। ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਕਾਰ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੀ ਦਾ ਅੰਦਰਲਾ ਤਾਪਮਾਨ 110 ਡਿਗਰੀ ਫਾਰਨਹੀਟ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਚਮੜੀ ਬਹੁਤ ਗਰਮ ਸੀ। ਜੈਵਲ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਬੇਕਰ ਕਾਉਂਟੀ ਡਿਟੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹੋਸਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਹਾਜ਼ ਤਬਾਹ, ਇਕ ਮੌਤ, ਬਿਜਲੀ ਗੁੱਲ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ- ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਜ ਟੈਕਸਾਸ ਦੇ ਹੋਸਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਹਾਜ਼ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲਾਈਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਕੇ ਜਮੀਨ ਉਪਰ ਆ ਡਿੱਗਾ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਹੈਰਿਸ ਕਾਉਂਟੀ ਸੈਰਿਫ ਦਫਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਗੁੱਲ ਹੋ ਗਈ। ਹੈਰਿਸ ਕਾਉਂਟੀ ਸੈਰਿਫ ਐਡ ਗੋਜ਼ਾਲੇਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤਬਾਹ ਹੋਇਆ ਕਰਾਪ ਡਸਟਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫਸਲਾਂ ਉਪਰ ਕੀਤੇ ਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਛਿੜਕਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਗਰੀ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਟੈਕਸਾਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਓਕਲਾਹੋਮਾ ਰਾਜ ਦੇ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਮਾਂ ਤੇ 3 ਬੱਚੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਿਲੇ, ਮਾਮਲਾ ਹੱਤਿਆ ਤੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੰਦੇਹ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ- ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਓਕਲਾਹੋਮਾ ਰਾਜ ਦੇ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚੋਂ 3 ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਇਕ ਔਰਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਨਵਜਾਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੱਤਿਆ ਤੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਓਕਲਾਹੋਮਾ ਦੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕਸਬੇ ਵਰਡਿਗਰਿਸ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਮੁੱਖੀ ਜੈਕ ਸੈਕਲਫੋਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਇਕ ਅਣਪਛਾਤੀ ਔਰਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਔਰਤ ਨੇ ਇਕ ਗੈਰਾਜ ਵਿਚ ਬੰਧਕ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਥੋਂ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲ ਆਈ। ਉਸ ਨੇ ਉਥੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਰ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਵੀ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਵੈਟ ਟੀਮ ਸਮੇਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਲਾਐ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਘਰ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ। ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਾ ਭਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਾਢੇ 3 ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਘਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਔਰਤ ਤੇ 3 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵੱਜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 11 ਸਾਲਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੈ। ਮੌਕੇ ਉਪਰੋਂ ਇਕ ਹੈਂਡਗਨ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਜੇ ਜਨਤਿਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੈਕਲਫੋਰਡ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਘਰ ਵਿਚ ਘਰੇਲੂ ਝਗੜੇ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਕ 'ਫਾਇਰ ਫਾਇਟਰ' ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਜ਼ਨੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ- ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਐਰੀਜ਼ੋਨਾ ਰਾਜ ਦੇ ਇਕ 'ਫਾਇਰ ਫਾਇਟਰ' ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਯਾਵਾਪਾਈ ਕਾਉਂਟੀ ਸੈਰਿਫ ਦਫਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ ਕਬਿੱਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਕਾਉਂਟੀਆਂ ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗਾਂ ਲਾਉਣ ਦਾ ਗੁਨਾਹ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਫਾਇਰ ਫਾਇਟਰ ਦੀ ਕਰਸਨ ਨੂਟਰ (18) ਵਜੋਂ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 8 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 15 ਜੂਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਾਵਾਪਾਈ ਤੇ ਕੋਕੋਨੀਨੋ ਕਾਉਂਟੀਆਂ ਵਿਚ 4 ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਤੇ 4 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਸੈਰਿਫ ਦਫਤਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬੇ ਵੀਰਵਾਰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀ ਇਕ ਛੋਟੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਨੂਟਰ ਦੀ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ। ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੂਟਰ ਐਸ ਫੋਰਕ ,ਐਰੀਜ਼ੋਨਾ ਦੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਫਾਇਰ ਫਾਇਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਰਿਫ ਦਫਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਨੂਟਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਯਾਵਾਪਾਈ ਕਾਉਂਟੀ ਸੈਰਿਫ ਦਫਤਰ ਡੀਟੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਇਮਰਾਤਾਂ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦੇ 3 ਦੋਸ਼ ਤੇ ਲਾਐ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਨੂੰ ਝੂਠੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਕਰਨ ਦੇ 5 ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ

ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਗੌਰਵ ਗੋਗੋਈ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ 'ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਇਕਲੂਸਿਵ ਅਲਾਇੰਸ-ਇੰਡੀਆ' ਵੱਲੋਂ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਹ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਸਪੀਕਰ ਕੋਲ ਸਵੇਰੇ 9 ਵੱਜ ਕੇ 20 ਮਿੰਟ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਸਪੀਕਰ ਕੋਲ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ 'ਚ ਉਸੇ ਦਿਨ ਇਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸਪੀਕਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਇਸ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਨੀਪੁਰ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਤਾਂ ਹੀ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਇਸ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ, ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅਗਾਊਂ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਕਾਰਨ ਲੱਭੇ ਜਾਣ ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਸ਼ਾਇਦ ਅਜਿਹਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਧੜੇ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨੂੰ ਪਰਖਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਨੀਪੁਰ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਚਰਚਾ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਇਕ ਖਾਸ ਬਹਿਸ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਗੱਠਜੋੜ 'ਇੰਡੀਆ' ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦਾ ਵੀ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਹੈ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੋਲ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਂਸਦ ਹਨ, ਸਾਰੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਮਿਲਾ ਲਈਏ ਤਾਂ 330 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ, ਪਰ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਅਤੇ ਇਕ ਦੋ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਬਾਹਰੋਂ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹੀ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਬਹੁਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਤੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੁਝ ਵਿਗੜਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਨੀਪੁਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਫੀ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਮਾਇਆਮਾਰ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸਰਹੱਦ, ਨਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਵਾਸ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਮਗਲਿੰਗ ਅਤੇ ਦੋ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਟਕਰਾਅ ਇਸ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਅਹਿਮ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਜੁਲਾਈ 2018 'ਚ ਸਦਨ 'ਚ 11 ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਬਹਿਸ ਚੱਲੀ ਅਤੇ ਆਖਿਰਕਾਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਦਨ 'ਚ ਆਪਣਾ ਬਹੁਮਤ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵੋਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਦਨ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ 325 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 126 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ?

ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ 19 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ 1,400 ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਤਲੁਜ, ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ, ਅਤੇ ਘੱਗਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ, ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 25,000 ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 38 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹਾਲੇ ਵੀ ਲਾਪਤਾ ਹਨ, ਲਗਭਗ 260 ਘਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ, 168 ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪ ਅਤੇ 243 ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਵੀ ਗਏ ਹਨ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਨੋਖੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆ ਵਗਦੇ ਹਨ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਆਮ ਜਿਹਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ 19 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਵਗਣ ਵਾਲੇ ਦਰਿਆ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਪਿਆ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਭਿਅਤਾਵਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਪਨਪੀਆ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਗਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਇੰਨਾ ਘਾਤਕ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਭਿਅਤਾਵਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਇੰਨਾ ਮੀਂਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਮਾਰ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਹ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਪ ਸਹੇੜੀ ਹੋਈ ਤਰਾਸਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਅਣਯੋਜਿਤ ਵਿਕਾਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਬਣੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਬੰਨ੍ਹ, ਦਰਿਆਵਾਂ, ਨਦੀਆਂ, ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਚੋਅ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਤਿ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹੈ।

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਢਾਈ ਦਰਿਆ ਲੰਘਦੇ ਹਨ : ਸਤਲੁਜ, ਬਿਆਸ, ਅਤੇ ਰਾਵੀ। ਤਿੰਨਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਭਾਖੜਾ, ਪੱਗ, ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਾਗਰ ਡੈਮ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਪਾਣੀ ਆਮਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੈਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਣਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਕੇ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡੈਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਡੈਮ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਛੱਡਦੇ ਹਨ।

ਅਣਯੋਜਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਅਣਵੱਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਭ ਤੋਂ ਲੰਮਾ ਦਰਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਣੀ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਸਾਲ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਇਹ ਦਰਿਆ ਨਾਮਾਤਰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਹੀ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦਰਿਆ ਦਾ ਵਹਾਅ ਖੇਤਰ ਖਾਲੀ ਪਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਖਾਲੀ ਪਏ ਦਰਿਆ ਦੇ ਵਹਾਅ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰ ਕੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਘਰ, ਝੋਂਪੜੀਆਂ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਾ ਲਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਡੈਮ ਦੀ ਪਾਣੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਡੈਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡੈਮ ਦੇ ਫਲੱਡਗੇਟ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦਰਿਆ ਦੇ ਵਹਾਅ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਣੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਹਾਅ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੀਜੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਅਤੇ ਘਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀਆਂ ਹੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਹਾਅ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਅ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦਰਿਆ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹੋਰ ਉੱਚਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ ਵੱਸੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵਤਰਾ ਹੈ। ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਮ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ 20 ਫ਼ੀਸਦ ਅਤੇ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ 30 ਫ਼ੀਸਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਰਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਡੈਮ ਬਣਾਉਣ ਕਾਰਨ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਕਿਨਾਰੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਤਿ ਅਣਗਹਿਲੀ ਇਸ ਵਾਰ ਦੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਹੈ। ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਏ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਯੂਸੀ ਬੰਨ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪਏ ਪਾੜਾਂ ਕਾਰਨ ਜਲੰਧਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਤਰਨਤਾਰਨ, ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਵਝ ਗਿਆ। ਬਰਸਾਤੀ ਨਦੀ ਘੱਗਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੋਂ 2.4 ਫੁੱਟ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘੱਗਰ ਨਦੀ ਦੇ ਵਹਾਅ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 100 ਪਾੜ ਪੈ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਸਿਰਫ਼ 12 ਪਾੜ ਹੀ ਭਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਬੰਨ੍ਹਾਂ, ਡਰੇਨਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਬਰਸਾਤੀ ਨਦੀਆਂ, ਨਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਮੁਰੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਦੋਂ ਡੈਮਾਂ ਦੇ ਫਲੱਡਗੇਟ ਖੋਲ੍ਹਣ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕਦਮ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਜ਼ੋਰ ਕਿਨਾਰੇ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਦਰਿਆਵਾਂ, ਨਦੀਆਂ, ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਰ, ਰੇਤ, ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਈਨਜ਼ ਐਂਡ ਜੀਐੱਲੋਜੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੀ 2020 ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਰ, ਰੇਤ, ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 2019 ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸੀ।

ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਅਰਬਨ ਅਸਟੇਟ ਫ਼ੇਜ਼-2, ਹੀਰਾ ਬਾਗ਼, ਤੇਗ ਬਾਗ਼, ਮਥਰਾ ਕਾਲੋਨੀ, ਗੋਬਿੰਦ ਨਗਰ ਆਦਿ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਬਣੀ ਨਦੀ ਅਤੇ ਘੱਗਰ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੇ ਭਾਰੀ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਲਗਭਗ 10,000 ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ 2 ਤੋਂ 6 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬਨ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫ਼ੇਜ਼, ਚੋਅ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਅਰਬਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਐਂਡ ਡਿਵੈੱਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਲਾਨਿੰਗ ਐਂਡ ਡਿਵੈੱਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਹੀ ਚੋਅ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕਰ ਕੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ।

ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 1,400 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਚੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਘਰ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਪਾਣੀ ਆਪਮੁਹਾਰੇ ਉੱਚੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਰੁੜ ਕੇ ਨੀਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਟੋਭੇ ਅਤੇ ਤਲਾਬਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਟੋਭੇ, ਤਲਾਬਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੀਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਕੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਟੋਭਿਆਂ, ਤਲਾਬਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਆਕਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਟੋਭਿਆਂ ਅਤੇ ਨੀਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹਾਂ, ਬਰਸਾਤੀ ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਡਰੇਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾੜ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਰ ਬੋਧੀ ਗਈ ਧਾਨ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਵੀ ਹੈ। ਧਾਨ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਲਈ ਛੱਪੜ ਸਿੰਚਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ

ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ
001-408-493-9776

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਫ਼ਸਲਾਂ (ਮੱਕੀ, ਕਪਾਹ, ਨਰਮਾ, ਜਵਾਰ, ਬਾਜਰਾ ਆਦਿ) ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੀਂਹ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਨਾਲ ਖੇਤ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਖ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਬਰਸਾਤੀ ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਖੇਤਰਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਈਆਂ ਉਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਵੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਰਸਾਤੀ ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਾਲਾਂ-ਬੱਧੀ ਸਫ਼ਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ

ਗਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਨਸਪਤੀ ਉੱਗੀ ਹੋਈ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਣੀ ਢੋਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਰਸਾਤੀ ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਵਝ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਰਾਸ ਡੀਪੈਨਡੈਂਸੀ ਇੰਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜੋ 20 ਫ਼ਰਵਰੀ 2023 ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 50 ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨੌਂ ਰਾਜ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਅਗਾਊਂ ਉਚੇਚੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਿਆਵਾਂ, ਨਦੀਆਂ, ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇ। ਪੁਰਾਣੇ ਬਰਸਾਤੀ ਨਾਲਿਆਂ, ਛੱਪੜਾਂ, ਟੋਭਿਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਵੱਲ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੇਕਰ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਰੀਚਾਰਜ ਖੂਹ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿ ਮੀਂਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ (ਮਕਾਨ ਜਾਂ ਬਿਲਡਿੰਗ) ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਚੇ ਮੀਂਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਧਾਨ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ-ਜਲਵਾਯੂ ਹਾਲਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਿਨਸਾਂ (ਮੱਕੀ, ਕਪਾਹ, ਨਰਮਾ ਆਦਿ) ਦੀਆਂ ਲਾਹੇਵੰਦ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਕੀਮਤਾਂ ਐਲਾਨ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਉੱਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ (ਰਜਿ.) ਸਿਆਟਲ ਵੱਲੋਂ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਅਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ

ਸਿਆਟਲ- ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ, ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ(ਰਜਿ.) ਸਿਆਟਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ, ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਮਹਿਮਾਨ ਲੇਖਿਕਾ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਸਰੀਨ (ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ) ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਝੱਟਪੱਟ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਸਿਆਟਲ ਵਿਖੇ ਸੱਚਾ ਮਾਰਗ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਮੋਹਾਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ, ਸਰਘੀ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਮੋਹਾਲੀ ਦੀ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ, ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਆਰਟ ਐਂਡ ਕਲਚਰ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਮੋਹਾਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ, ਉਘੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾ, ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਈ

ਲੇਖਿਕਾ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਸਰੀਨ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਸਭਾ ਦੇ ਜ. ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟੀਵਾਣਾ ਨੇ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਸਰੀਨ ਜੀ ਦੀ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਹੀ, ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦਿਕਾ, ਇਸ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾ ਦੀਆਂ ਛਪ ਚੁੱਕੀਆਂ 'ਇਬਾਦਤ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)' ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਦੇ

ਹਮਸਫ਼ਰ' ਅਤੇ ਛਪਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਕਾਇਨਾਤ' ਅਤੇ 'ਤੁਰਦਿਆਂ-ਤੁਰਦਿਆਂ' ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਫ਼ਰ, ਸਾਹਿਤਕ ਸਫ਼ਰ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਿਤ ਅਹੁਦਾਦਾਰਾਂ ਸ਼ਿਗਾਰ ਸਿੰਘ ਸਿਧੂ, ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਆਦਮਪੁਰੀ, ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਝੱਜ, ਲਾਲੀ ਸੰਧੂ, ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟੀਵਾਣਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿਧੂ, ਸੁਖਮੰਦਿਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਜਸਲੀਨ ਕੌਰ

ਆਦਿ ਨੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਮਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਭਾਵੇਂ ਮਹੀਨਾ ਸਾਵਨ ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਾਪ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਸਾਵਨ, ਇਹਦੇ ਕਾਰਨ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ, ਦੂਸਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਅੱਜ ਦੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ-ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਅੰਗ ਸੀ। ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ ਨਾਲ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਭਾ ਦੇ ਕਈ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਵੱਸ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ *ਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜ ਸਕੇ

ਚਰਚਿਤ ਕਲਾਕਾਰ ਨਸਰੀਨ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਖੇਡੇ ਗਏ ਨਾਟਕਾਂ ਬੇਰੀਆਂ, ਦਫਤਰ, ਸਾਕਾ-ਏ-ਸਰਹਿੰਦ, ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ, ਖੁਸਰੋ, ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੀ ਆਦਿ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਸਿਆਟਲ (ਰਜਿ.) ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਅੱਜ ਕਲ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਨਾਲ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਚ 'ਸੋਨੀਆ*ਜ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ' ਚਲਾ ਰਹੀ ਇਸ ਕਵਿੱਤਰੀ ਦੀਆਂ ਗਾਈਆਂ ਅਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ, ਗੀਤ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਯੂਟਿਊਬ *ਤੇ ਵੀ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਭਾ

ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਮਾਗਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਭਾ ਦੇ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਝੱਜ ਨੇ ਆਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਿਹਾਰ ਲੋਹਲਾ +1 (206) 244 4663
ਜ. ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟੀਵਾਣਾ +1 (206) 765 9069
ਪ੍ਰੈ. ਸਕੱਤਰ ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦ, +1 (425) 286 0163
ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਸਿਆਟਲ (ਰਜਿ.)

ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕਾਰ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜੇ ਯੂਟ ਵਿਚ ਵੱਜੀ-ਮਾਮਲਾ ਵਿਗੜਿਆ

ਐਂਕਲੈਂਡ, (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ)- ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੀਮਤੀ ਕੀਰੀ ਐਲਨ ਨੇ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਰਾਤ 9 ਕੁ ਵਜੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਕਾਰ ਚਲਾਉਂਦਿਆਂ, ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜੇ ਇਕ ਯੂਟ ਵਿਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਮਲਾ ਉਦੋਂ ਵਿਗੜ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਚੈਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾਈ ਗਈ, ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਦੇ ਚਲਦੇ ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੰਤਰੀ ਪੱਦ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਹ ਚੋਣ ਲੜ ਸਕੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜੀਵਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਗੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨਾਲ

ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਸਦਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸਦਾ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਸ਼ੀਮਤੀ ਸ਼ੀਮਤੀ ਗਿੰਨੀ ਐਂਡਰਸਨ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼ੀਮਤੀ ਗਿੰਨੀ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਵਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਾਲੇਗੀ। ਵਾਹਨ ਟੌਕਰ ਦੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਰਹੀ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਕਿਸੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰੈਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੰਮ 'ਤੇ ਪਰਤਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਵੀ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਛੁੱਟੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਹਫਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੰਮ 'ਤੇ ਮੁੜੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ

ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਪਰਚੀ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਸੇਵਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 250 ਮਾਈਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਸਨੂੰ ਗੱਡੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ 50 ਨੰਬਰ (ਲਾਇਸੈਂਸ ਡੀਮੈਰਿਟ) ਵੀ ਕੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਆਦਿ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੱਕ ਵੀ ਗੱਲ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੀਰੀ ਐਲਨ ਜੋ ਕਿ ਹਲਕਾ ਈਸਟ ਕੋਸਟ ਤੋਂ ਸਾਂਸਦ ਚੁਣੀ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਬਣੀ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਹਫਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ

ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਦਬਾਅ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਠੀਕ ਸੀ। ਕੱਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।" ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੀਰੀ ਐਲਨ ਵਕਾਲਤ ਪਾਸ ਹੈ ਅਤੇ 2017 ਦੇ ਵਿਚ ਲਿਸਟ ਐਮ. ਪੀ. ਬਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ 2020 ਦੇ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਵਿਚ ਸਮਲਿੰਗੀ ਵਿਆਹ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਇਸਨੇ ਆਪਣੀ ਇਕ ਜਾਣਕਾਰ ਕੁੜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਈ 2022 ਦੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਲਾਕ ਹੋਇਆ ਸੀ। 201 ਦੇ ਵਿਚ ਇਸਨੂੰ ਕੈਂਸਰ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

SKY TRANSPORT SOLUTIONS

STRIVE FOR MORE

WE PROVIDE ALL TRUCKING RELATED PERMITS AND SERVICES

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਕਾਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ

SPECIAL BIT INSPECTION AND DOT AUDIT COMPLIANCE:

**NOTARY PUBLIC SERVICES.
ON THE SPOT VIN VERIFICATION SERVICES.
DOT OUT OF SERVICES??
AUTHORIZED IRS E- FILE PROVIDER.
WE HAVE COMPLETE SOLUTIONS FOR OUT OF SERVICE DOT.**

SPECIAL DOT COMPLIANCE FOR SAFETY, AUDITS AND RECORD KEEPING.

PLEASE CONTACT US FOR MORE INFORMATION

PHONE: 209-855-6938, FAX: 209-762-6540

Email: skytransportsolution@gmail.com

Give us a chance to provide you best services

121 E 11th St. Tracy, CA 95376

ਪੁਲਾੜ 'ਚ ਮਿਲਿਆ ਖਜ਼ਾਨਾ, ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਹਿੱਸੇ ਆਵੇਗਾ 1000 ਅਰਬ

ਲੰਡਨ- ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬਦਲ ਕੇ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮਨੁੱਖ ਤਰੱਕੀ ਤਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਬਹੁਤ ਨੀਵਾਂ ਹੈ। ਸੋਚੋ ਜੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਗਰੀਬ ਨਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ! ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਾੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 'ਕੁਬੇਰ' ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ।

ਉਲਕਾਪਿੰਡ ਨੂੰ ਲੋਹਾ, ਨਿੱਕਲ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਵਰਗੀਆਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਧਾਤਾਂ ਨੇ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ

8 ਬਿਲੀਅਨ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ 1 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਪੈਂਡ ਡਾਲਰ 1000 ਅਰਬ

ਹੋਵੇਗਾ। ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਨਾਸਾ ਨੇ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਲਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਨਾਸਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਕੀਮਤੀ ਪੱਥਰ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕੇਗਾ। ਉੱਚ ਤਰਾਹੀ ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਮੁਫਤ ਪੈਸੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਲਾਨਿੰਗ ਨਾ ਕਰਿਓ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪਰ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗ੍ਰਹਿ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਨਾਸਾ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਉਲਕਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਇਰਨ ਕੋਰ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ

ਡੋਲੀ ਸਟਾਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਪੁਲਾੜ ਵਿੱਚ ਮੰਗਲ ਅਤੇ ਜੁਪੀਟਰ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਉਲਕਾ ਪਿੰਡ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜੋ ਬੇਹੱਦ ਕੀਮਤੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਤਾਂ ਉਲਕਾ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਗ੍ਰਹਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤੀ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਕਰੋੜਪਤੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੱਚੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਕੁਇੰਟਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ 'ਚ ਆਵੇਗੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ \$10,000,000,000,000,000,000 ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਇਸ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ

ਸੌਰ ਮੰਡਲ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬਲਾਕ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਤੀ ਤੋਂ 2.5 ਬਿਲੀਅਨ ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ 6 ਸਾਲ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ 5 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀ ਸਪੇਸ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤ 'ਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ 'ਚ 13.5 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਗਰੀਬੀ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਬਾਹਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਦੇ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਮਨ ਬੇਰੀ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਹੁਆਯਾਮੀ ਗਰੀਬੀ ਸੂਚਕ ਅੰਕ : ਇਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਸਬੰਧੀ ਸਮੀਖਿਆ 2023' ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ 'ਚ 2015-16 ਤੋਂ

2019-21 ਦਰਮਿਆਨ 13.5 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਬਹੁ-ਆਯਾਮੀ (ਮਲਟੀਡਿਮੈਂਸ਼ਨਲ) ਗਰੀਬੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ ਹਨ। ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਦੀ ਜਾਰੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬਿਹਾਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਓਡਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ 'ਚ ਮਲਟੀਡਿਮੈਂਸ਼ਨਲ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ 0.89 ਫੀਸਦੀ ਅੰਕ ਦੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ 2015-16 ਵਿੱਚ 24.85 ਫੀਸਦੀ ਸੀ ਅਤੇ 2019-21 ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਹੋ ਕੇ 14.96 ਫੀਸਦੀ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਮ. ਪੀ. ਆਈ (ਮਲਟੀਡਿਮੈਂਸ਼ਨਲ ਪਾਵਰਟੀ ਇੰਡੈਕਸ) ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬਰਾਬਰ ਭਾਰ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਂਝੇ ਨੂੰ ਮਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 12 ਟਿਕਾਉ ਵਿਕਾਸ ਟੀਚਿਆਂ (ਐੱਸ. ਡੀ. ਜੀ.) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੰਕੇਤਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 35.59 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 19.28 ਫੀਸਦੀ 'ਤੇ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 8.65 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 5.27 ਫੀਸਦੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ 36 ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਘ ਸਾਮਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ 707 ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਮਲਟੀਡਿਮੈਂਸ਼ਨਲ ਪਾਵਰਟੀ ਸਬੰਧੀ ਅਨੁਮਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕਰਾਚੀ 'ਚ 150 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਮੰਦਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ- ਸਿੰਧ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਅਸਰਾਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਿੰਧ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਰਾਚੀ ਦੇ ਸੋਲਜਰ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਸਥਿਤ 150 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਰੀ ਮਾਤਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਭਗ 8 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਦਰ ਦੀ

ਮੁੱਖ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੰਦਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਲ ਦੇ ਇਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਮੰਦਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਪਲਾਟ ਕੱਟ ਕੇ ਇਕ ਬਿਲਡਰ ਨੇ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਡੇਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਵਪਾਰਕ ਕੰਪਲੈਕਸ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੰਤਰੀ ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਅਸਰਾਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਡੇਗਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ 150 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਰਾਚੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਫਿਰਕੇ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਹੋਸਟਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਸਟਲ ਹਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮੰਦਰ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਹੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮੰਦਰ ਦਾ ਫਿਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਵਾਏਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਆਏ ਹੜ੍ਹ ਨਾਲ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਸਬੰਧੀ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਬਜਟ ਵਿੱਚ 100 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 40 ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਕਰਾਚੀ ਡਵੀਜ਼ਨ, 28 ਮੀਰਪੁਰਖਾਨ ਅਤੇ 29 ਬੈਰਪੁਰ ਦੇ ਲਈ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਦੋ ਸਾਲਾਂ 'ਚ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਲਿਆ ਗੰਨ ਲਾਇਸੈਂਸ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਗਭਗ 230 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। 1791 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਥਾਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ 230 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਆਪਣਾ ਗਨ ਕਲਚਰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ- ਕਈ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਬੰਦੂਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਯਾਨੀ ਬੰਦੂਕ ਲਾਬੀ ਹੈ।

ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੂਜੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। 2020 'ਚ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ 'ਚ 500% ਦਾ ਵਾਧਾ

ਅਮਰੀਕੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਐਫਬੀਆਈ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 2020 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 500% ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਕੋਹਨਾ ਦੇ ਨਿਕੰਜ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਜਿਸ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਵਸਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਧੀਆਂ ਹਨ। ਫਿੰਕਲਸਟਾਈਨ ਮੁਤਾਬਕ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਿੰਸਾ ਵਧੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਹਿੰਦੂ ਫੋਬੀਆ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਚੋਰ ਭਾਰਤੀ ਸਟੋਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਅਮਰੀਕਨ ਸਟੋਰ ਓਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਪੁਲ ਪਟੇਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 279 ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 470 ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪਟੇਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਆਸਾਨ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਮਝ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੁਟੇਰੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਥੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਜੌਬ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ 12 ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅਤੇ ਜਾਰਜੀਆ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਦੋ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਓਹੀਓ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਸਲੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 80,000 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਬੰਦੂਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਏ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਕਰੀਬ 40 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦੂਕ ਰੱਖਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ਼ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਕੋਲ ਬੰਦੂਕਾਂ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਾਇਰ ਆਰਮਜ਼ ਸਰਵੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁਣ ਬੰਦੂਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਕ ਲੱਖ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ ਮੁਤਾਬਕ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹਰ 100 ਅਮਰੀਕੀਆਂ 'ਤੇ 120 ਬੰਦੂਕਾਂ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨਿਹੱਥੇ ਕਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਪਰ ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਛੱਡਿਆ ਕੁੱਤਾ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)- ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਨਿਹੱਥੇ ਕਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਪਰ ਕੁੱਤਾ ਛੱਡਣ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਤੇ ਅਸਭਿਅਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਓਹੀਓ ਸਟੇਟ ਹਾਈਵੇਅ ਪੈਟਰੋਲ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਤੋਂ ਸਾਫ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇਕ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਸੈਮੀ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਾਸਤੇ ਰੋਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ। ਜੈਕਸਨ ਕਾਊਂਟੀ ਵਿੱਚ ਯੂ ਐਸ 35 ਉੱਪਰ ਵਾਪਰੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਲਾਅ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸੈਮੀ ਟਰੱਕ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਟਰੱਕ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਡਾਰੀਅਸ ਰੋਸ ਨਾਮੀ 23 ਸਾਲਾ ਡਰਾਈਵਰ ਨਿਕਲਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਪਰ ਲੇਟਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇਕ

ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਕੁੱਤਾ ਨਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਇਕ ਸਿਰਕਲਵਿਲੇ ਕੇ 9 ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਕੁੱਤਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਡਰਾਈਵਰ ਉੱਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਗਠਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਦਾ ਐਡਵਾਂਸਮੈਂਟ ਆਫ ਕਲਰਡ ਪੀਓਪਲ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੱਤ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕੋਲੰਬਸ ਬਰਾਂਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਨਾ ਵਾਟਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜੰਗਲੀ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ 1960 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਵਾ-ਪਰੀਆਂ ਭਿਆਨਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਉੱਪਰ ਕੁੱਤੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਸਨ। ਵਾਟਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਨਿਹੱਥੇ ਕਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ

ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਅਨਿਆਂ ਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੀ ਝਲਕ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਵਾਟਸਨ ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ ਨਿਆਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਕਮਰਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਰੋਸ ਕਾਊਂਟੀ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

‘ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ’
‘ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼’
 ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ "ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ"

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਅੱਜ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਨੰਗਲ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੈਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਖਤਰੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਤੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਬੂ ਹੇਠ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਪੁੱਜੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਅਜੇ ਵੀ ਖਤਰੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਡੈਮ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਛੱਡਣ ਦੀ ਫੈਰੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਰਾਹਤ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਨਾ ਪੈਣ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹੋਰ ਘਟੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਹੜਤਾਂ ਬਾਰੇ ਫਰਜ਼ੀ ਖਬਰਾਂ ਚਲਾ ਕੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸਾਰੂ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਤੀ ਉੱਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਕਸਰ

ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗੀ। ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਤੇ ਵਰ੍ਹੇਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਿਜਾਈ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਵਿਭਾਗ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਨਪੁਤਲੀਆਂ ਲਈ 'ਕਮਾਊ ਪੁੱਤ' ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਡਰੇਨੇਜ ਅਤੇ ਸਿਜਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਪੈਸਾ ਆਪਣੇ ਸਵਾਰਥਾਂ ਲਈ ਹੜਤਾਂ ਲਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਜ਼ੀਲੈਂਸ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਘਪਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜਤਾਂ ਕਾਰਨ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਲਗਪਗ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਲਈ ਮੁਕੰਮਲ ਰਾਹਤ ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ 9417563054

ਪੱਤਰਕਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਬੱਝੇ

ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ / ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ ਵੈਨਕੂਟਰ (ਬੀਸੀ)- ਲੰਘੇ ਸਨੀਵਾਰ ਵੈਨਕੂਟਰ ਬੀਸੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਗੁਰੂਘਰ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ ਵਿਖੇ ਉਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰਨੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਬੇਟੇ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਦਾ

ਸੁੱਝ ਵਿਆਹ ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਢਿਲੋ ਦੀ ਬੇਟੀ ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ ਢਿਲੋ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਹੁਣ ਗਰੇਵਾਲ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਰੌਂਗ ਰੀਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਮੀਡੀਏ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ

ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿਰਕੱਢ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੀਡਰ ਨੇ ਵੀ ਸਿਰਕੱਢ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਦੀ ਰਸਮ ਮਗਰੋਂ ਬੀਸੀ ਦੇ ਹਿੱਲਬ ਮਨਿਸਟਰ ਏਡਰੀਅਨ ਡਿਕਸ ਨੇ ਵਿਉਹਤਾ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੇਟੀ ਗੁਰਲੀਨ ਦੇ ਨਾਨਾ ਜੀ ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖੰਘੁੜਾ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਲੀ, ਅਤੇ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਹਫ਼ਤਾ ਭਰ ਚੱਲੇ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ-ਮਿੱਤਰ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਇੰਡੀਆ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਦੋਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਜੀ.ਐਚ.ਜੀ. ਅਕੈਡਮੀ ਵੱਲੋਂ ਸਲਾਨਾ 13 ਵੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੁਵਕ ਮੇਲੇ ਨੇ ਛੱਡੀਆਂ ਅਮਿੱਟ ਪੈੜਾਂ

ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ / ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ ਵੈਨਕੂਟਰ (ਬੀਸੀ)- ਜੀ.ਐਚ.ਜੀ. ਡਾਂਸ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵੱਲੋਂ ਤੋਰਵਾਂ ਸਲਾਨਾ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੁਵਕ ਮੇਲਾ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੇ "ਵਿਲੀਅਮ ਸਰੋਏਨ ਥੀਏਟਰ" (William

ਸਪਾਂਸਰਸਿਪ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰਾਂ 'ਸਾਨੋ-ਏ-ਪੰਜਾਬ' ਇੰਡੀਅਨ ਗਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦ ਕਿ ਬਾਕੀ ਇਨਾਮ ਹੋਰਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਪਾਂਸਰ ਸਨ। ਜੀ. ਐਚ. ਜੀ. ਅਕੈਡਮੀ ਟੀਮ ਨੇ ਵੀ ਬਾ-ਕਮਾਲ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ

'ਸਾਨੋ-ਏ-ਪੰਜਾਬ', ਦੂਜਾ ਇਨਾਮ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰਨੀ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਇਨਾਮ 'ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਇੰਨਸੋਰੈਸ ਏਜੰਸੀ' ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਫਾਊਂਡਰ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ

ਜੋਤਨ ਦਾ ਇਹ ਇਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਹ ਲੋੜ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਅੰਦਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋਤਨਾ, ਜਿੱਥੇ

Saroyan Theater) ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜੀ. ਐਚ. ਜੀ. ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪੰਨ-ਪੰਨ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਏ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗਿੱਧੇ ਅਤੇ ਭੰਗੜੇ ਦਾ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਜੀ. ਐਚ. ਜੀ. ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਚੱਲੇ ਭੰਗੜੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਮਹਾਂ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਖੂਬ ਰੰਗ ਬੰਨੇ।

ਤਰਾਂ ਕਈ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਾਈਵ ਬੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੰਗੜੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਭਾਅ ਗਈ। ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ "ਮਲਵਣੀ ਗਿੱਧਾ" ਅਤੇ "ਮਾਂਵਾਂ ਦਾ ਗਿੱਧਾ" ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਅਸਲ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੂਬ ਰੰਗ ਬੰਨੇ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਸਭ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ "ਗੱਭਰੂ ਗੁਲਾਬ ਵਰਗੇ" ਬੇ-ਏਰੀਆਂ, ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ "ਸ਼ੇਰਨੀਆਂ ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਆਰਟ ਅਕੈਡਮੀ" ਸਰੀ, ਕਨੇਡਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ "ਸਥਾਨ ਨੌਰਕਲ ਨੌਜਵਾਨ" ਬੇ-ਏਰੀਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਇਨਾਮ ਦੇ ਸਪਾਂਸਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ

ਡਾ. ਦਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਜਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਈਵ ਟਾਈਮ ਅਚੀਵਮੈਂਟ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪਰ ਆਪਣੀ ਅਚਾਨਕ ਸਿਹਤ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਬੀਬੀ ਆਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਨੇ ਨਾ-ਖੁਬੀ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਭ ਰਾਜ਼ਗੀਨ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਵੀਡੀਓ ਗੇਮ ਵਰਗੀ ਆਦਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਾਲ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ "ਧਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਛੀਕੇ ਮੀਡੀਆ ਅਮਰੀਕਾ" ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਟੀਮ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਾਂ।

ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲਦੇ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਹਾਇਕ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਕਾਰਜ ਲਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਉਦੈਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੂ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਅੰਤ ਆਪਣੀਆਂ ਅਮਿੱਟ ਪੈੜਾਂ ਛੱਡਣਾ ਹੋਇਆ ਇਹ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੁਵਕ ਮੇਲਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ।

ਮੋਦੀ ਤੇ ਮਨੀਪੁਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅੱਡਾ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਵਿਖੇ ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਘਿਨੌਣੇ ਕਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੁਤਲਾ ਫੂਕ ਕੀਤਾ ਰੋਸ ਮੁਜਾਹਰਾ

ਗੜਸ਼ੰਕਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਕੁੱਲ ਹਿੰਦ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਸਕੱਤਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ, ਬੀਬੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਮੱਟੂ ਕੁਲ ਹਿੰਦ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਆਗੂ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨੀ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਰੋਹ ਭਰਿਆ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕਰਕੇ ਚਾਰ ਮਈ 2023 ਦੀ ਮਨੀ ਪੁਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਾਂਗਪੋਕਸੀ ਜਿਲੇ ਵਿੱਚ ਮੋਦੀ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਮਨੀ ਪੁਰ ਦੀ ਬਿਰੋਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਤੇ ਦੋ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਅਲਫ ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ ਵਅਤੇ ਵਹਿਸੀਆਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 80 ਦਿਨ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਬਿਰੋਨ ਸਿੰਘ ਮਨੀ ਪੁਰ ਸਰਕਾਰ ਚੁੱਪ ਰਹੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੇ ਮੋਟੋ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਤਾਂ ਮੋਦੀ ਦਬਵੀ ਜੀਭੇ ਬੋਲਿਆ। ਸਾਬੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ ਸੂਬਾਈ ਕਿਸਾਨ

ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਬਲਾਤਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਸਾਲੀ ਸਜਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਬਲਾਤਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਹੇ ਲਾਓ, ਮੋਦੀ ਤੇ ਮਨੀ ਪੁਰ ਸਰਕਾਰ ਮੁਰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਅਕਾਸ਼ ਗੂੰਜਾਊ ਨਾਹਰੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਪੁੱਤਲਾ ਫੂਕਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ

ਸਾਬਕ ਸਰਪੰਚ, ਚੈਨ ਰਾਮ ਸਾਬਕ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ, ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਿੰਦਾ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਮਨਜੀਤ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਸੋਹਨ ਲਾਲ, ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ, ਜੋਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਰ ਸਨ। ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕ ਸਰਪੰਚ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਨੇ ਆਏ ਭੈਣਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸੀਆਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲੀ ਸਜਾ ਤੱਕ ਘੋਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਹਿਦ ਕੀਤਾ।

ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਦੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕਸਭਾ ਫੇਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਬਾਘਾ ਨੇ ਜਿਲੇ ਦੇ ਔਹਦੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਬੈਠਕ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਵ ਨਿਯੁਕਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਦੀ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਫੇਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਰਨਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਐਸਸੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜੇਸ਼ ਬਾਘਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਆਨੰਦਪੁਰ ਲੋਕਸਭਾ ਹਲਕਾ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਔਹਦੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬੈਠਕ ਭਾਜਪਾ ਹੋਡਕਵਾਟਰ ਸੈਕਟਰ 37-ਏ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਭਾਰੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਬਕਾ ਐਮਐਲਏ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਰਚਾ, ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਜੀਵ ਵਸਿਸ਼ਠ, ਭਾਜਪਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਸ਼ੋਕ ਬਾਨ ਨਿਪੁਣ ਸਰਮਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ।

ਪਧਰ ਤੱਕ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਜਿਥੇ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਸਮਿਕਸਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਲੋਕਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਜੇਸ਼ ਬਾਘਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਕੜੀ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ 27 ਜੁਲਾਈ 2023 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋਣਗੇ। ਆਪਣੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਆਨੰਦਪੁਰ ਲੋਕਸਭਾ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੁਢ ਪਧਰ ਤੱਕ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨਗੇ।

ਰਾਜੇਸ਼ ਬਾਘਾ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ 2024 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ 'ਚ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਕਰ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਸਾਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕੜੀ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਹਫਤੇ ਭਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 13 ਲੋਕਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਲੋਕਸਭਾ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੁਢ

ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਆਨੰਦਪੁਰ ਲੋਕਸਭਾ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੁਢ ਪਧਰ ਤੱਕ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨਗੇ। ਰਾਜੇਸ਼ ਬਾਘਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਮੋਹ ਭੰਗ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਬੀਜੇਪੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਦੀ ਅਗੁਵਾਈ ਹੇਠ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ 13 ਲੋਕਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗੁਵਾਈ ਹੇਠ ਤੀਸਰੀ ਵਾਰ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਆਪਣਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗੀ।

ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਸੈਂਟਰਾਂ 'ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਿਵਸ ਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਯੋਜਨ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂਗੜਾ)- ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿਖੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਿਵਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 0-6 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 794 ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਸੈਂਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਅਣਬੱਧ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ 'ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਤਿਆਰੀ', ਹਰ ਘਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ' ਬੀਮ ਤਹਿਤ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਿਹਾੜੇ ਲਈ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਅਤੇ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਸਕਿੱਲ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੰਬਾਈ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧਿਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਤ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਐਕਟੀਵਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੁਆਇਲਟੀ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤੇ ਯੂ ਟਿਊਬ ਲਿੰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ।

ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਟਾਈਗਰ ਫੋਰੇਸ ਨੇ ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਮੰਗ ਪੱਤਰ

ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂਗੜਾ)- ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਟਾਈਗਰ ਫੋਰੇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵਫਦ ਫੋਰੇਸ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈਪੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਦੀ ਅਗੁਵਾਈ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਕੌਮਲ ਮਿੱਤਲ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਇੱਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫੋਰੇਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਦਫਤਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਿੰਨੀ ਸੈਕਟਰੀਏਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਐਸ ਸੀ/ ਬੀ ਸੀ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਧੱਕੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਣਸਿੱਧੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪੱਕਾ ਧਰਨਾ 3 ਜੁਲਾਈ 2023 ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਐਸ ਸੀ/ ਬੀ ਸੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਆਏ। ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਐਸ ਸੀ/ ਬੀ ਸੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰੋਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਜਾਰੀ

ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਐਸ ਸੀ/ ਬੀ ਸੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕਾਲਜ, ਗੁਪਾਲਪੁਰ ਡੇਹਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਮੀਡੀਆ ਇੰਚਾਰਜ ਚੰਦਰ ਪਾਲ ਹੈਪੀ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੋਹਲੀ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਵਿੱਕੀ ਸਿੰਘ ਪੁਰਹੀਰਾ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਸਨੀ ਸੀਣਾ, ਭਿੰਦਾ ਸੀਣਾ, ਅਮਨਦੀਪ, ਦੋਆਬਾ ਇੰਚਾਰਜ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੰਦਨ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੇਰਗੜ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਜੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸ਼ੇਰਗੜੀਆ, ਗਗਨਦੀਪ ਸ਼ੇਰਗੜੀਆ, ਅਮਰੀਕ ਸ਼ੇਰਗੜੀਆ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਮਾਨਾ, ਅਵਤਾਰ ਤਾਰੀ ਮਾਨਾ, ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੀਰਮਾਰ, ਪੰਮਾ ਡਾਡਾ, ਜਸਵੀਰ ਸ਼ੇਰਗੜੀਆ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗੜੀਆ, ਗੋਗਾ ਮਾਂਤੀ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬੱਧਣ, ਅਸੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਡਿੱਪੀ, ਅਵਿਨਾਸ ਸਿੰਘ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਸੀ ਬਾਹੀਆ, ਬਿੱਟੂ ਵਿਰਦੀ ਪੰਚ ਸ਼ੇਰਗੜ, ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨ ਚੰਦ, ਮੁਸਾਫਰ ਸਿੰਘ, ਸੇਰਾ ਸਿੰਘ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਦਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਚਰਨਜੀਤ ਡਾਡਾ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਹਿਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬਾਲੀ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਗੋਪਾ, ਨਿੱਕਾ ਬਸੀ ਕਿੱਕਰਾ, ਰਵੀ, ਦੀਪੂ ਨਲੋਈਆ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੱਧਣ, ਅਵਤਾਰ ਡਿੱਪੀ, ਚਰਨਜੀਤ ਡਾਡਾ, ਕਮਲਜੀਤ ਡਾਡਾ ਸਮੇਤ ਫੋਰੇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾਵੇ। ਸਵਰਨ ਜਾਤੀ ਦੇ ਚੰਦ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਣਾ ਕੇ ਲਾਭ ਲੈ ਰਹੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਚੋਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੱਜਟ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਐਸ ਸੀ/ ਬੀ ਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਲਾਨ ਜਨਤਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਰਨਾ ਉਕਤ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਬੇਰੋਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਅੱਪਰਾ ਦੇ ਪੰਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਸਕੂਲ ਲਈ ਚੋਣ

ਜਲੰਧਰ (ਜੱਸੀ)- ਸਥਾਨਕ ਅੱਪਰਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਅੱਪਰਾ (ਜੋਤਿਆਂ ਵਾਲਾ) ਦੇ ਪੰਜ

ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਅਕ ਪੱਧਰ, ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ (ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸਿਮਰਨ, ਹਰਸ਼ਦੀਪ ਕੌਰ, ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਰਾਣੀ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ) ਦੀ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਸਕੂਲ ਲਈ ਚੋਣ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਲਾਕੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਫੈਲ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਅੱਪਰਾ ਪਹਿਲਾਂ

ਮਾਸਟਰ ਜਸਪਾਲ ਸੰਧੂ ਦੀ ਅਗੁਵਾਈ ਹੇਠ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਇਸ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ, ਐਸ ਐਮ ਸੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਸਮੂਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਲਦ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪੀਸ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ- ਸੁਲਤਾਨੀ

ਜਲੰਧਰ, (ਜੱਸੀ)- ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਮਿਤੀ 18-07-2023 ਨੂੰ ਪੀਸ ਐਬਸਡਰ ਸਲੀਮ ਸੁਲਤਾਨੀ ਨੇ ਮੈਸੇਂਜਰ ਆਫ ਪੀਸ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ (ਰਜਿ) ਦੇ ਸੁਪਨਮਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪੀਸ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਮੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨਾਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਲੀਮ ਸੁਲਤਾਨੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪੀਸ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਮੀਨ ਮੁਹਾਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪਕ ਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਸੂਫੀ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਪੰਜਾਬ, ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਤੇ ਵਪਾਰੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਨੀਪੁਰ: ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਸਤਰ ਕਰਕੇ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਘੁਮਾਉਣ ਖਿਲਾਫ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਪੀਲ

ਜਲੰਧਰ- ਮਨੀਪੁਰ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਸਤਰ ਕਰਕੇ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਘੁਮਾਉਣ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਦਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਤੀਮੋਘਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇ-ਹਯਾਈ ਭਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਮੂਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਮਾਨਵੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਇਨਸਾਫ ਪਸੰਦ ਵਿਅੰਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਤੇ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਮਨੀਪੁਰ ਬਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਤਲੋਗਾਰਦ, ਅੱਗਜ਼ਨੀ, ਉਜਾੜੇ, ਬੇਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਲੁੱਟ ਖੋਹ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਗਰਮ ਹੈ। ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੌਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ

ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ, ਨਫਰਤ ਭਰੀ ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਛੱਟਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਪਰਾਧਨਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਚੰਦਰੇ ਮਨਸੂਬੇ ਜੱਗ ਜਾਹਰਾ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇਸ਼ ਬਦੇਸ਼ ਵਸਦੇ ਸਮੂਹ ਗ਼ਦਰੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸੰਗਰਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹਨ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ।

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' 'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼'
ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਕਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਹ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਬਰਨਾਲਾ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ) ਅੱਜ ਬਰਨਾਲਾ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਜਨਤਕ ਜਮਹੂਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਸਤਰ ਕਰਕੇ ਘੁੰਮਾਉਣ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਤੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਣਮੁੱਖੀ ਕਾਰਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰੋਹ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਮੁਜਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੈਨਰਾਂ, ਤਖਤੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ੋਸ਼ੀਲੇ ਨਾਗਰਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮਨੀਪੁਰ ਦੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇਣ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਿਰਕੂ ਹਮਲੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਨੇੜੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 80 ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੌਤ ਦਾ ਤਾੜਵਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਫ਼ਿਰਕੂ ਏਜੰਡਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੁੱਝੀ ਇਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਖੋਜਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਗਿਣਤੀ ਮੈਂਬਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਛੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਡੀਟੀਐੱਫ਼ ਦੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨੀਪੁਰ ਲਗਾਤਾਰ 79 ਦਿਨ ਤੱਕ ਜਲਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਸਤਰ ਕਰਕੇ

ਘੁੰਮਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਬਾਅਦ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚੁੱਪਚਾਪ ਤਮਾਸ਼ਾ

ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਨਕਲਾਬੀ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰੈਣ ਦੱਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਣਾ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਗਵਾਂ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੁੰਜੈਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗੂ ਕਰਮਜੀਤ ਬੀਰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਾਈ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਐਲਾਨੀਆ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸਤਰੀ ਆਗੂ ਪ੍ਰੇਮਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਾਸਕ ਮਨੁੱਖ ਸਿਮਰਤੀ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ

ਔਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੀਐਨਏ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਮੁਕਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਆਗੂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰੂੜੇਕੇ ਨੇ

ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹਥਿਆਰ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਮਿਨਿਸਟਰੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਗੂ ਤਰਸੇਮ ਭੱਠਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ ਪਰ ਵਿਭਿਉ ਦੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਉਲਟਾ ਵਿਭਿਉ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਕੀ

ਪੁਲਿਸ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਿਆ ਕਰੂ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਨਗਨ ਸਰੀਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰੇਆਮ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਲੱਗਿਆ ਕਰੂ?

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੀਕੇਯੂ ਡਕੋਂਦਾ ਦੇ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਬੀਕੇਯੂ ਉਗਰਾਹਾ ਦੇ ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਗੁੰਮਟੀ, ਬੀਕੇਯੂ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਲਾਲੀ, ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਜਰਨੈਲ ਧੌਲਾ, ਟੀਐੱਸ ਯੂ ਦੇ ਕੁਲਵੀਰ ਔਲਖ, ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੇ ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸ਼ਾਇਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੇ ਹਰਭਗਵਾਨ, ਪੀਐੱਸਪੀਐੱਲ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹਰਨੇਕ ਸੰਘੜਾ, ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਭਦੌੜ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮਹਿਮਾ ਸਿੰਘ, ਪਸਸਫ਼ ਦੇ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਹਮਦਰਦ, ਡੀਐੱਮਐਫ਼ ਦੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸੁਖਪਰ, ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦੀ ਮੰਚ ਦੇ ਸਰਵਣ ਕਾਲਾਬੁਲਾ, ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਕਾਲਜ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਸੈਰਣ ਸਿੰਘ ਮਾਝੀ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ, ਬਲਵੰਤ ਉਪਲੀ, ਮੇਘ ਰਾਜ ਸਿੱਤਰ, ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ, ਗੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੇਮਪਾਲ ਕੌਰ, ਪਰਮਜੀਤ ਜੋਧਪੁਰ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਪੱਤੀ, ਪਰਮਜੀਤ ਜੋਧਪੁਰ, ਗੁਰਦੇਵ ਮਾਂਗੇਵਾਲ, ਡਾਕਟਰ ਰਾਜਿੰਦਰਗਜਰ ਸਨ। ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸ਼ਾਇਰ ਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਗੀਤ ਸੁਣਾਏ।

ਪੇਂਡੂ ਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡ ਮੰਡੋਰ ਦੇ ਦਲਿਤਾਂ ਉਤੇ ਜ਼ਬਰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਨਿੰਦਾ

ਸੰਗਰੂਰ/ਪਟਿਆਲਾ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ)– ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉਪਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਬਲਾਕ ਨਾਭਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੰਡੋਰ ਵਿਖੇ ਦਲਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਰਾਖਵੇਂ ਤੀਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕ ਖੋਹ ਕੇ ਪੇਂਡੂ ਧਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਅੱਜ ਤਤਕਸਾਰ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦਲਿਤਾਂ ਉਪਰ ਜ਼ਬਰ ਢਾਹੁਣ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿੱਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ਬਰ ਦਾ ਰਾਹ ਛੱਡ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪੇਂਡੂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਰਸੇਮ ਪੀਟਰ, ਦਿਹਾਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਰਸ਼ਨ ਨਾਹਰ, ਪੰਜਾਬ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾ

ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਸੇਵੇਵਾਲ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਮਾਓ, ਪੰਜਾਬ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦੇਵੀ ਕੁਮਾਰੀ, ਕੁਲ ਹਿੰਦ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਆਗੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂਰਪੁਰੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜ਼ੋਨਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁਕੇਸ਼ ਮਲੇਦ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਪੇਂਡੂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਆਗੂ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾਝਾੜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਪਿਛਲੀ ਦਿਨੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਚ ਡੇਮੀ ਬੋਲੀਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵੀ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਸੱਤਾ ਧਾਰੀ ਆਮ

ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਸੂਖਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਦਲਿਤਾਂ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਦਰਜਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਮੋਟਸਾਈਕਲਾਂ ਤੇ ਜਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਭਨੌੜ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਡੇਮੀ ਬੋਲੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਧਰਨਾ ਲਗਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬੋਲੀ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬਣਾਈ ਕੈਬਨਿਟ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਗਨਰੇਗਾ

ਪੰਜਾਬ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਆਈ ਏ ਐੱਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜਿਸ ਸੰਬੰਧੀ 27 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸੰਬੰਧੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿਰ ਵਰਸਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸਿਵਲ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇਸ ਕਾਰੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਲਿਤਾਂ/ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਮਾਰਕੇ ਧਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਦਰੇਗ ਪੁਲਸੀਆਂ ਜ਼ਬਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੀ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

****

ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਦੋਸੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ - ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਟਾਇਗਰ ਫੋਰਸ

ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਰੁੰਗੜਾ)– ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਟਾਇਗਰ ਫੋਰਸ ਦੀ ਇੱਕ ਹੰਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਫੋਰਸ ਦੇ ਸਬ ਦਫਤਰ ਅੰਡਾ ਬਸੀ ਕਿੱਕਰਾ ਵਿਖੇ ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਟਾਇਗਰ ਫੋਰਸ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਰਫਤਾਰ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀਰਪਾਲ ਠਰੋਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਫੋਰਸ ਦੇ

ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮਾੜੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਅਜਿਹੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਐਨਐੱਫ ਆਈ ਡਬਲਯੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਹਿਲਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤੱਥਾ ਦੇ

ਕੌਮੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤਰਸੇਮ ਦੀਵਾਨਾ, ਦੋਆਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇਕੂ ਅਜਨੇਹਾ ਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈਪੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨੀਪੁਰ ਅੰਦਰ ਫਿਰਕੂ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਬੇਰੋਕ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਜਪਾ ਖੁਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਅੰਗ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਗਿਣਤੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦੋ ਆਦਿਵਾਸੀ ਦਲਿਤ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਸਤਰ ਕਰਕੇ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਘੁੰਮਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਫੁੱਟ ਪਾਊ ਰਾਜ ਕਰੋ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਪਰ ਚੁੱਪ ਧਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 120 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਈ ਘਰ ਸਾਡੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 30 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸੈਂਕੜੇ ਵਾਹਨ ਅੱਗ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਅਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਚੁਪਏ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਉਪਰ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ ਦੇ ਬੁਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਇਹ

ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਿੰਸਾ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਬੁਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾ ਕੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਟਾਇਗਰ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਲਾਵਾ ਮੀਡੀਆ ਇੰਚਾਰਜ ਚੰਦਰ ਪਾਲ ਹੈਪੀ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੋਹਲੀ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਵਿੱਕੀ ਸਿੰਘ ਪੁਰਹੀਰਾ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਸਨੀ ਸੀਣਾ, ਭਿੰਦਾ ਸੀਣਾ, ਅਮਨਦੀਪ, ਦੋਆਬਾ ਇੰਚਾਰਜ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੰਦਨ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੇਰਗੜ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਜੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸ਼ੇਰਗੜੀਆ, ਗਗਨਦੀਪ ਸ਼ੇਰਗੜੀਆ, ਅਮਰੀਕ ਸ਼ੇਰਗੜੀਆ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਮਾਨਾ, ਅਵਤਾਰ ਤਾਰੀ ਮਾਨਾ, ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੀਹਮਾਰ, ਪੰਮਾ ਡਾਡਾ, ਜਸਵੀਰ ਸ਼ੇਰਗੜੀਆ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗੜੀਆ, ਗੋਗਾ ਮਾਝੀ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬੱਧਣ, ਅਸੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਡਿੱਪੀ, ਅਵਿਨਾਸ ਸਿੰਘ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਸੀ ਬਾਹੀਆ, ਬਿੰਟੂ ਵਿਰਦੀ ਪੰਚ ਸ਼ੇਰਗੜ, ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨ ਚੰਦ, ਮੁਸਾਫਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੇਰਾ ਸਿੰਘ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਦਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਚਰਨਜੀਤ ਡਾਡਾ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਹਿਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬਾਲੀ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਗੋਪਾ, ਨਿੱਕਾ ਬਸੀ ਕਿੱਕਰਾ, ਰਵੀ, ਦੀਪੂ ਨਲੇਈਆ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੱਧਣ, ਅਵਤਾਰ ਡਿੱਪੀ, ਚਰਨਜੀਤ ਡਾਡਾ, ਕਮਲਜੀਤ ਡਾਡਾ ਸਮੇਤ ਫੋਰਸ ਦੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

‘ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ’ ‘ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼’
ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

“ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ”
ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਅਖਬਾਰ
ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ-ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ “ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ” ਵਿੱਚ ਲਗਵਾਓ।
ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ
ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਲੇਖ 14 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਖਬਰ ਐਤਵਾਰ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਲੇਖ ਸਿਰਫ ਅਣਫਪੀ ਹੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ।
ਖਬਰਾਂ, ਲੇਖ ਜਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨੀਆਂ ਸੰਪਾਦਕੀ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ, ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਸਾਫ-ਸਾਫ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਕੇ ਜਾਂ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਹਰੇਕ ਹਫਤੇ ਐਤਵਾਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਭੇਜ ਦੇਣ।
E-mail : deshdoaba@yahoo.com
(ਸੰਪਰਕ) 1-916-947-8920, (ਫੈਕਸ) 1-916-238-1393
www.deshdoaba.com www.ambedkartimes.com

ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਟਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ-ਘਟਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਰਾ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਹਰ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਬੰਧੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਜਾਂ ਖਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਂ, ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਤਸਵੀਰ ਭੇਜਿਆ ਕਰਨ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਵਾਂਗੇ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਨਰੇਰੀ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਬਦਲੇ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਸੂਬੇ ਦਾ ਨਾਂ ਰੋਸ਼ਨ - ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ੰਕਰ ਜਿੰਪਾ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ੰਕਰ ਜਿੰਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਮੱਲ੍ਹਾਂ ਮਾਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਸੂਬੇ ਦਾ ਨਾਂ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੀਨੀਅਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਿਕ ਬਾਕਸਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ 2023 ਵਿਚ ਸੋਨ ਤਗਮਾ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਮਰਵਾਹਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਕਰਦਿਆਂ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਬੱਚੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕ੍ਰਿਕ ਬਾਕਸਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਲਵਲੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਈ ਇਸ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿਚ 45 ਕਿਲੋ ਕਿੱਕਲਾਈਟ ਭਾਰ ਵਰਗ ਵਿਚ ਸੋਨ ਤਗਮਾ ਜਿੱਤੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਾਂ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਹਾਰ ਬੱਚੀਆਂ 'ਤੇ ਬੋਹੱਦ ਮਾਣ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸ਼ੁੱਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਮੱਲ੍ਹਾਂ ਮਾਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਉਭਰਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੱਲ੍ਹਾਂ ਮਾਰ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਖੇਡ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ 'ਖੇਡਾਂ ਵਤਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ' ਤਹਿਤ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੇਅਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਨੀਪੁਰ ਦੀਆਂ ਹਿਰਦੇਵੇਦਕ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਜਲੰਧਰ- ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਟ੍ਰਸਟ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿਖੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਲਫ ਨੰਗਿਆਂ ਕਰਕੇ ਬੇਹਯਾਈ ਦਾ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਨੱਚਣ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਤਿੱਕਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮੂਹ ਇਨਸਾਫ-ਪਸੰਦ, ਲੋਕ-ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਕੇ, ਇਸ ਘ੍ਰਿਣਤ ਕਾਂਡ ਖਿਲਾਫ ਲੋਕ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸਮਾਜਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਤੀਮੋਘਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਲਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ 'ਚ ਹਰ ਸਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਲੱਗਦਾ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਚੇਤਨਾ ਕੈਂਪ ਇਸ ਸਾਲ 23, 24

ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਲਾਇਆ ਜਾਏਗਾ। ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਚੇਤਨਾ ਕੈਂਪ 'ਚ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਜੋਕੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ

ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣਗੇ। ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਰਥਕ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਭਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਉੱਦਮ ਸਿਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਾਲ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀਆਂ ਵਡੇਰੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਕਾਰਨ ਫੰਡ ਮੁਹਿੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਵਿੱਚ, ਅਜੋਕੀ ਵਿਦਿਅਕ ਨੀਤੀ; ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਸਾਮਰਾਜੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਚੌਤਰਫਾ ਹੱਲਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਸੁਲਘਦਾ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉਪਰ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਦੋਵੇਂ ਦਿਨ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਣਗੇ ਅਤੇ

ਅੱਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਨਾਮਵਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਰਵੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ, ਲੋਕ ਕਵੀ ਹਰਭਜਨ ਹੁੰਦਲ, ਦਲਿਤ ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਕਾਮੇ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਬਾਲੀ, ਰੰਗ ਕਰਮੀ ਲਖਵਿੰਦਰ ਮੱਲ੍ਹੀ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਮਸਾਣੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ, ਕਿਸਾਨ ਕਾਰਕੁੰਨ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਕੁੱਸਾ, ਸੌਦਾਗਰ ਸਿੰਘ ਬਾਈ, ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਰਾਏਕੋਟ, ਉੱਘੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਮਰ ਆਜ਼ਾਦ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਯੂਤ, ਕਾਂਤਾ ਰਾਣੀ ਮਹਿਸਮਪੁਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗੋਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੋਇਆ।

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬੈਚ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬੈਚ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਜੀਵ ਵਰਮਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਭਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ

ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ

ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ

ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਥਾਵਾਂ ਲੱਭਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਇਹ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ, ਇਸਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਆਵੇਗਾ। ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਜੀਵ ਵਰਮਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਬਾਰੇ ਪੁਸਤਕ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਗੁਡ ਗਵਰਨੈਂਸ ਫੈਲੋ ਤੇ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ ਸੰਜਨਾ ਸਕਸੈਨਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

Raja

SWEETS & CATERING

AUTHORIZED CATERER FOR MAJOR 5-STAR HOTELS

ITEMS SERVING

All Kinds of Sweets | Snacks
Chaat Stall | North Indian Cuisine
Fluda Kulfi Stall | On Site Tandoor

ADDITIONAL SERVICE

Warmers | Chaffing Dishes
China & Silverware
Linen Rental | Waiters
Bartenders

CATERING SERVICE

Wedding Ceremonies | Receptions
Birthday Parties | Corporate Events
Religious Gatherings
Picnics/Bar-B-Que

CONTACT US:
RAJA SWEETS & CATERING
WORK (510) 489-9100
CELL (510) 715-1619

Email: msbains@rajasweets.com
www.rajasweets.com

Find us on facebook. Follow us on Twitter
[rajasweetsandcatering](https://www.facebook.com/rajasweetsandcatering) [rajasweets](https://www.twitter.com/rajasweets)

INDIA MARKET

SWEETS & SPICES

CHAAT PAPDI, SAMOSA, CHAAT, PANI PURI
DAHI VADA, BHEL PURI CHAAT

ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਸਟੋਰ

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰੋਸਰੀ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

WE HAVE **LARGEST** COLLECTION FOR INDIAN FIJIAN & PAKISTANI GROCERY

MUSIC, FABRIC ARTIFICIAL JEWELRY, SWEETS, FRESH VEGETABLES & MORE..

ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ

ਬਹਿੰਦਰ ਬੰਗੜ

Super Eyebrow Threading Now Open

Eyebrow Threading & Henna Tattoo

7 times, Get 8th one free!

Inside India Market

SACRAMENTO
5203 EKLHORN BLVD
SACRAMENTO CA 95842
916- 338-5511

WALK INS WELCOME

ROSEVILLE
1265 PLEASANT GROVE BLVD.
100 ROSEVILLE, CA 95747
916- 786-7666

Cell : **916-798-8142**

Email: IndiaMarketRoseville@gmail.com

ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਕਲੰਕ ਹੈ- ਰਜਿੰਦਰ ਘੋੜਾ

ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ (JPMO) ਤੇ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਭਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਫਿਲੌਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਰਥੀ ਫੂਕ ਮੁਜਾਹਰਾ

ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ.ਕੇ.ਰੱਤੂ)- ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਕਲੰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਉਨ੍ਹੀ ਹੀ ਬੋਝੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸੈਨਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਜਿੰਦਰ ਘੋੜਾ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਘੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਕਰੇ। ਘੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਵਾਪਰੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਸਿਰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਝੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਘੋੜਾ ਨੇ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮਣੀਪੁਰ ਸਰਕਾਰ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ

ਮਣੀਪੁਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਦਰਿੰਦਾ ਇਹੋ ਘਿਨਾਉਣੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਵੀ ਨਾ ਸਕੇ। ਘੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵਾਪਰੀ ਅਤਿ ਨਿੰਦਣਯੋਗ 'ਤੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕਰਮ ਨਾ ਦੇਣਾ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿ 'ਤੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸੈਨਾ ਕਦੇ ਵੀ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ, ਗਰੀਬਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਅੰਤਿਆਚਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸੈਨਾ ਲੜਾਈ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਧਰਮਿੰਦਰ ਭੁੱਲਾਰਾਈ ਤੇ ਸੰਦੀਪ ਦੀਪਾ ਮਣੀਪੁਰ ਵਾਪਰੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਬੁਝਾਰਤਾਂ

ਰੀਵਿਊਕਾਰ: ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ
98150-18947
ਲੇਖਕ: ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਚਿੱਟੀ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ: ਸਟੇਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ
ਜਲੰਧਰ, ਪੰਨੇ: 112 ਮੁੱਲ: 195/-
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਵੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਚਿੱਟੀ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਵਿਚ ਦੋ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਲ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਦੋਨੀਂ ਹੱਥੀਂ ਕਬੂਲਿਆ ਹੈ। ਬਾਲ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗੀਤਾਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਵਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਨਾਮ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹੱਥੀ ਪੁਸਤਕ ਰਾਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਤੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬਾਤਾਂ ਹਰ ਬਾਲ ਦਾ ਅੰਗ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਦਾਦੇ ਦਾਦੀਆਂ ਜਾਂ ਨਾਨੇ-ਨਾਨੀਆਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਤਾਂ ਸੁਣਾਉਣੀਆਂ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਤੇਜ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਵੀ ਪਾਉਣੀਆਂ। ਪਰ ਅਜ ਤਾਂ ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੁਬਾਇਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਨੋਈਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਮਾਲਾ ਮਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਕਵੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਚਿੱਟੀ ਨੇ 754 ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਉੱਤਰਾਂ ਸਮੇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਆਧੁਨਿਕ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਸਾਜ਼ੇ ਸਮਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਆਣ ਕੁੱਜਾਂ ਜਾਣ ਕੁੱਜਾਂ ਵਿਚ ਟੱਲਮ ਟੱਲੀਆਂ, ਆਣ ਕੁੱਜਾਂ ਦੇਣ ਬੱਚੇ ਨਦੀ ਨਾਵ੍ਰਣ ਚੱਲੀਆਂ-ਹਲਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਡਾਂ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਖੋਜੀ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਸਮਾਂ ਬੁੱਝਣ ਵਾਸਤੇ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਬੁੱਝਣ ਵਾਲੇ ਹਾਰ ਮੰਨ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਅਤੇ ਖੇਡ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਬਾਲ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਿਗਾਰਨ ਅਤੇ ਸੁਆਰਨ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਵੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀਆਂ ਆ ਰਹੀਂ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਥੇ ਕੁੱਝ ਨਵੀਆਂ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਖੁਦ ਵੀ ਸਿਰਜੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਾਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਜ ਤਕ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ਹੀਦ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਮਹਿਲਕਲਾਂ 26ਵਾਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਮਾਗਮ 12 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਮਹਿਲਕਲਾਂ 'ਚ

ਮਹਿਲਕਲਾਂ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ)- ਸ਼ਹੀਦ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਵਿਰੋਧੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਮਹਿਲਕਲਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਮਹਿਲਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਨਵੀਨਰ

"ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਮਾਗਮ" ਦੇ ਰੂਪ ਚ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਮਹਿਲਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੋਕ ਤਾਕਤ ਦਾ ਉਸਰਿਆ ਇਹ ਜਥੇਬੰਦਕ ਕਿਲ੍ਹਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਚਿਰਾਗ ਵੰਡਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਵਾਰ 12 ਅਗਸਤ ਦੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਕਤਾਵਾਂ ਜਾਣੀਆਂ ਪਛਾਣੀਆਂ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ

ਨਰਾਇਣ ਦੱਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਜਬਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੈ ਅਤੇ 25 ਸਾਲ ਦੇ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਈ ਇਸ ਲੋਕ ਘੋਲ ਦੀ ਢਾਲ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਬਣਕੇ ਚਟਾਨ ਵਾਂਗ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਉਪਰ ਹਰ ਆਏ ਦਿਨ ਵਧ ਰਹੇ ਜਬਰ ਜੁਲਮ ਦੀ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਰਪੇਸ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁੱਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਵਾਨ ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਮਣੀਪੁਰ ਦੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਸਤਰ ਕਰਕੇ ਹਜ਼ੂਮੀ ਭੀੜ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਘੁਮਾਉਣਾ ਮਨੁੱਖ ਸਿਮਰਤੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਔਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਜੱਗ ਜਾਹਰਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਉਤੇ ਜੁਲਮਾਂ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕਾਰਜ ਇਸ ਲੁਟੇਰੇ ਤੇ ਜਾਬਰ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ 26 ਵਾਂ ਸਮਾਗਮ ਔਰਤਾਂ ਉਪਰ ਹੁੰਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਜੜ੍ਹ ਇਸ ਲੁਟੇਰੇ ਜਾਬਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ

"ਔਰਤ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾ ਨਵਸ਼ਰਨ" ਅਤੇ "ਪੰਜਰਾ ਤੋੜ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਆਗੂ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨਤਾਸ਼ਾ ਨਰਵਾਲ" ਹੋਣਗੀਆਂ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਨਜੀਤ ਧਨੋਰ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਵਜੀਦਕੇ, ਅਮਰਜੀਤ ਕੁੱਕੂ, ਗੁਰਮੀਤ ਸੁਖਪੁਰ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਚੰਨਣਵਾਲ ਆਦਿ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਕਨਵੀਨਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲਕਲਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸਾਬਣ ਭੈਣ ਪ੍ਰੇਮਪਾਲ ਕੌਰ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਯਾਦਗਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਵਧਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ 29 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੁਪਿਹਰ 2.30 ਵਜੇ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਮਹਿਲਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਬਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਰੰਗਦਾਰ ਪੋਸਟਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੈਮੀਨਾਰ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਕੋਮਲ ਮਿੰਤਲ ਆਈ.ਏ.ਐਸ.ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਮ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਜਿਲ੍ਹਾ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਡਿਪਟੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਮ ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਜਿਲ੍ਹਾ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਕੇਂਦਰ ਕਮ ਓ.ਓ.ਏ.ਟੀ.ਕਲੀਨਿਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਚੱਗਰਾਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ, ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਸਕੂਲ ਇੰਚਾਰਜ ਰਾਜ ਰਾਣੀ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਆਦੀਆ ਕਾਉਂਸਲਰ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਕਾਉਂਸਲਰ, ਬੁਹਮ ਕੁਮਾਰੀ ਇਸ਼ਵਰੀਅਯ ਵਿਸ਼ਵਵਿਦਿਆਲਯ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਦੀਦੀ ਬੀ. ਕੇ. ਲਕਸ਼ਮੀ, ਬੀ. ਕੇ ਸੁਚਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਰਿਸੋਰਸ ਪਰਸਨ ਵਜੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਾਉਂਸਲਰ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਸ਼ਟ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਚਲਣ

ਵਾਲੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਆਦੀਆ ਨੇ ਜਾਨਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐਚ.ਸੀ.ਵੀ. (ਕਾਲਾ ਪੀਲੀਆ), ਐਚ.ਆਈ.ਵੀ. ਏਡਜ਼ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦਸੂਹਾ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ 15-20 ਦਿਨ ਮਰੀਜ਼ਾਂ

ਦਾ ਡੀਟਾਕਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ 90 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਰੀਹੈਬਲੀਟੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਮੁਹੱਲਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ, ਗਰੁੱਪ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ, ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ, ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ, ਖੇਡਾਂ, ਕਸਰਤ ਆਦਿ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੁਹਮ ਕੁਮਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਦਗੀ ਚ ਸਹੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚਲਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸੁਨਾਮ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਪੱਖੋਂ ਮੋਹਰੀ ਬਣਾਵਾਂਗੇ: ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ

ਸੁਨਾਮ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ/ਸੰਗਰੂਰ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸੁਨਾਮ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਗੱਢੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿੰਡ, ਕਸਬੇ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਅੱਜ ਹਲਕੇ ਦੇ 8 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸੁਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪੱਖੋਂ ਮੋਹਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਸਾਹੋਕੇ ਵਿੱਚ 1.35 ਕਰੋੜ, ਬੁੱਗਰ ਵਿਖੇ 90.64 ਲੱਖ, ਰੱਤੋਕੇ ਵਿੱਚ 1.27 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਤਕੀਪੁਰ ਵਿੱਚ 69.34 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਾਟਰ ਵਰਕਸ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਬੋਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੂਰੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ

ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਮੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੇ

4.60 ਲੱਖ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਲਈ 2 ਲੱਖ, ਪਿੰਡ ਦਿਆਲਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 6.95 ਲੱਖ,

ਮਾਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਤੋਗਾਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵਾਲੀਬਾਲ ਗਰਾਊਂਡ ਲਈ

ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਲਈ 1.60 ਲੱਖ, ਸਾਹੋਕੇ ਵਿੱਚ ਵਾਲੀਬਾਲ ਗਰਾਊਂਡ ਲਈ 4.60 ਲੱਖ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ 7.50 ਲੱਖ, ਪਿੰਡ

ਮੰਡੇਰ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 3 ਲੱਖ ਅਤੇ ਗਲੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਲਈ 4.50 ਲੱਖ, ਪਿੰਡ ਬੁੱਗਰ ਵਿਖੇ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 7 ਲੱਖ ਅਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਲਈ 0.81 ਲੱਖ, ਪਿੰਡ ਰੱਤੋਕੇ ਵਿੱਚ ਗਲੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਲਈ 9 ਲੱਖ, ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬਾਥਰੂਮ ਲਈ 1.50 ਲੱਖ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਲਈ 6.95 ਲੱਖ, ਪਿੰਡ ਤਕੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਘਾਟ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਲਈ 5 ਲੱਖ, ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਲਈ 3.50 ਲੱਖ ਅਤੇ ਮੰਡੇਰ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਲਈ 1.28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਐੱਸਡੀਐੱਮ ਨਵਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ, ਬੀਡੀਪੀਓ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਡੀਐਸਪੀ ਭਰਪੂਰ ਸਿੰਘ, ਐਸ ਡੀ ਓ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ, ਸੁੱਖ ਸਾਹੋਕੇ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ, ਜੱਸੀ ਬਡਰੁੱਖਾਂ, ਵਿੱਕੀ ਕੁਨਰਾਂ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ, ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਰਪੰਚ ਤੋਗਾਵਾਲ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲਗੜ੍ਹ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੁੱਗਰ, ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਬਿੱਟੂ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ ਖੁਰਦ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੱਤੋਕੇ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤਕੀਪੁਰ, ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਹੰਸਾ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ ਕਲਾਂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਕੀ ਕਬਾਇਲੀ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਦਰਿੰਦਗੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜਨਤਕ ਜਮਹੂਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਰਬੀ ਫੂਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ)- ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਸੂਬੇ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ 3 ਮਈ ਨੂੰ ਮੈਤੇਈ ਤੇ ਕੁੱਕੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੜਕੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਕੁੱਕੀ ਕਬੀਲੇ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹੋਈ ਬੇਪੱਤੀ ਦੇ ਭਿਆਂਕਰ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦਹਿਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੀਡੀਓ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਲੋਕ ਚੇਤਨਾ ਮੰਚ ਸਮੇਤ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਰਦ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਚ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਵੀਂ ਸੋਚ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ ਤੇ ਉਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਨੀਪੁਰ

ਪਹਿਲਵਾਨ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਔਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਚਿਹਰਾ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਮਨੀਪੁਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੀਰੇਨ ਸਿੰਘ ਘਿਨੋਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਝੇ ਸਿਆਸੀ ਮਨੋਰਥਾਂ ਲਈ ਮਨੀਪੁਰ ਨੂੰ ਨਸਲੀ-ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ ਝੋਂਕਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਮੰਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਜੁੱਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣੀ ਆਈ। ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੀਰੇਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਮੂਹ ਇਨਸਾਫ਼ ਪੰਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਡਟਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਤੇ ਬੇਮੁਹਾਰੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਚੁੱਪ ਧਾਰਾਂ ਰੱਖੀ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਦਰਿੰਦਗੀ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ 36 ਸਕਿੰਟ ਹੀ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੀਰੇਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਰਬੀ ਫੂਕ ਕੇ ਪਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਵਧੀਕੀ ਦੇ ਇਨੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਉਤੇ ਕਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਸੰਘ ਦੀ ਔਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਸਾਫ਼ਾ ਕਾਂਡ, ਬਿਲਕੀਸ ਬਾਨੋ ਕੇਸ, ਉਨਾਓ ਕਾਂਡ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਨਾਮੀ

ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕਰਨਾ ਵੀ ਦੁਸ਼ਟਤਾ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਤੇ ਤਰਸਯੋਗ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਦੇ ਨਾਮਦੇਵ ਭੁਟਾਲ, ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਲੋਂਗੋਵਾਲ, ਲੋਕ ਚੇਤਨਾ ਮੰਚ ਦੇ ਜਗਜੀਤ ਭੁਟਾਲ, ਰਣਜੀਤ ਲਹਿਰਾ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਖਾਈ, ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਟੀਚਰਜ਼ ਫਰੰਟ ਦੇ ਮਾਸਟਰ ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ, ਡੀ ਟੀ ਐਫ ਦੇ ਮਾਸਟਰ ਹਰਭਗਵਾਨ ਗੁਰਨੇ, ਫੀਲਡ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੁਖਦੇਵ ਚੰਗਲੀਵਾਲਾ, ਪਾਵਰਕਾਮ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਆਪ ਆਗੂ ਹਰਜੋਤ ਲੋਹਟੀਆ ਦਾ ਡਾ: ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਸੁੰਢ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਕੀਤਾ ਸਵਾਗਤ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਡਾਕਟਰ ਬੀ ਆਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸੁੰਢ ਵਿੱਚ ਡਾ ਅੰਬੇਡਕਰ ਬੁਧਿਸ਼ਟ

ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਣ ਮਹਿ-ਸੂਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੇ ਮੁੱਖ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੁਲਦੀਪ ਭੱਟੀ ਫਗਵਾੜਾ ਨੇ ਹਰਜੋਤ ਲੋਹਟੀਆ ਦਾ ਆਉਣ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪੰਕਜ

ਮੰਡਿਆਣੀ ਮੋੜ ਬਲਾਚੌਰ ਭੱਦੀ ਰੋਡ ਤੇ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਕੇ ਡੁੱਬਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ

ਰਿਸੋਰਸ ਸੈਂਟਰ ਮੈਸੇਜਿੰਗ ਕਮੇਟੀ (ਚੈਰੀਟੇਬਲ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੁਲਦੀਪ ਭੱਟੀ ਫਗਵਾੜਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਕਰਵਾਏ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਿਕਾ ਹਰਜੋਤ ਕੌਰ ਲੋਹਟੀਆ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਸਕੂਲ

ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਤੇ ਵਧੀਆ ਮਾਹੌਲ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੰਨ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦਲਿਤ ਵਰਗ 'ਚ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦਲਿਤ ਮਸੀਹਾ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਡਾ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਕੂਲ

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੁਲਦੀਪ ਭੱਟੀ ਫਗਵਾੜਾ ਤੇ ਯੂ ਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਤੇ ਮੋਬਰ ਇਸ ਵਧੀਆ ਕਾਰਜ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਲੋਹਟੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਕੂਲ ਦੀ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਲਈ ਹੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਦਿੱਖ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਲੋਹਟੀਆ, ਜਸਵੀਰ ਸੀਰਾ, ਗੁਰਜਿੰਦਰ ਭਰੋਮਜਾਰਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਭੁਪਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਅੰਜਲੀ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਦੀਪ ਕੌਰ, ਸੋਮਾ ਰਾਣੀ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਕੌਰ, ਮਨਦੀਪ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰ, ਲੱਕੀ, ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਰੁਨ ਫਗਵਾੜਾ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਅਟਾਰੀ, ਟੇਕ ਚੰਦ, ਮਨਦੀਪ ਹੀਰਾ, ਚਮਨ ਲਾਲ ਜੱਖੂ, ਬਲਵੀਰ ਦੇਵੀ, ਜੀਨਤ ਰਾਣੀ, ਅਨੀਤਾ ਰਾਣੀ, ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਇੰਦੂ, ਅਨੂਪਰੀਤ, ਪੂਜਾ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਆਸ਼ਾ ਰਾਣੀ, ਕਮਲਦੀਪ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਬਲਾਚੌਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਸ਼ਾਮੀ ਮੰਡਿਆਣੀ ਮੋੜ ਨੇੜੇ ਬਲਾਚੌਰ- ਭੱਦੀ ਰੋਡ ਤੇ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਜਾਣ ਨਾਲ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ 27 ਸਾਲਾਂ ਲੜਕੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਜੇ ਉਰਫ ਵਣਜਾਰਾ ਪੁੱਤਰ ਹੁਕਮਾਂ ਵਾਸੀ ਨੇੜੇ ਸ਼ੈਲਰ ਕਾਲੋਨੀ ਉਕਤ ਛੱਪੜ ਵੱਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਹੋਈ ਜਬਰਦਸਤ ਬਾਰਿਸ਼ ਨਾਲ ਛੱਪੜ ਨੱਕੋ ਨੱਕ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਨੂੰ ਛੱਪੜ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਪੈਰ ਫਿਸਲਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿੱਗਿਆ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਸੈਕਿਊਰਿਟੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਲੋਕ ਛੱਪੜ ਦੁਆਲੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਗਏ। ਬਲਾਚੌਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੌਂਸਲਰ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਗਾਂਧੀ, ਉਕਤ ਵਾਰਡ ਕੌਂਸਲਰ ਦੇ ਪਤੀ ਹੰਸ ਰਾਜ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵੀ ਮੋਹਤਬਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ 19 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ, 41 ਮੌਤਾਂ ਤੇ 1600 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ 'ਚ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ 41 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 1616 ਵਿਅਕਤੀ 173 ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਰਨਤਾਰਨ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਰੂਪਨਗਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮੋਗਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਐੱਸਏਐੱਸ ਨਗਰ, ਜਲੰਧਰ, ਸੰਗਰੂਰ, ਐੱਸਬੀਐੱਸ ਨਗਰ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਮਾਨਸਾ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਸਮੇਤ 19 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ। ਹੜ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ 27,286 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ 'ਚ ਡੁੱਬੇ

ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਅੱਜ ਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਭਾਰੀ ਤੌਰ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 26 ਅਤੇ 27 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ 12 ਵਿੱਚੋਂ 8 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਤੌਰ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਬਾਰਸ਼ ਲਈ ਔਰੋਂਜ ਚਿਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਹਿਕਮੇ ਨੇ ਢਿੱਗਾਂ ਡਿੱਗਣ ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 28 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਦੀ ਯੈਲੋ ਚਿਤਾਵਨੀ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ 31 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ

ਪੈਣ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਚੰਬਾ, ਕਾਂਗੜਾ, ਸਿਰਮੌਰ, ਸ਼ਿਮਲਾ, ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਹਮੀਰਪੁਰ, ਕੁੱਲੂ, ਮੰਡੀ ਅਤੇ ਕਿਨੌਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਤੇ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਰਿਸਪਾਂਸ ਸੈਂਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਨਸੂਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੀਂਹ ਨਾਲ ਸਬੋਧਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ 168 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ 5,350 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 566 ਸੜਕਾਂ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਬੰਦ ਹਨ।

ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਜੇ ਉਰਫ ਵਣਜਾਰਾ ਨੂੰ ਛੱਪੜ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਈਮੇਲ ਨੂੰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਉਪ ਮੰਡਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬਲਾਚੌਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਡੂੰਘੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਜੇ ਨੂੰ ਮਿਰਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚੇ ਬਲਾਚੌਰ ਦੇ ਡੀ ਐਸ ਪੀ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਜੇ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਮੋਰਚਰੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਉਪਰੰਤ ਲਾਸ਼ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਜੇ ਵਣਜਾਰਾ ਅਜੇ ਕੁਆਰਾ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਗਰੀਬੀ ਨਾਲ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਕਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜਾ ਦੇਵੇ।

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ ਦਾ ਜੈਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ 'ਦ ਰੀਅਲ ਹੀਰੋ-2023' ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਦਿਵਿਆਂਗਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਖਬਾਰ ਦਿਵਿਆਂਗ ਜਗਤ ਦੁਆਰਾ ਪਿੱਕ ਸਿਟੀ ਜੈਪੁਰ (ਰਾਜਸਥਾਨ) ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਉੱਤਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ

ਡਿਸਟੇਬਲਡ ਪਰਸਨਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਕੇ ਦਿਵਿਆਂਗਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖੁਦ 80 ਫੀਸਦੀ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਵਿਆਂਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਿਵਿਆਂਗਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਹੋਤਾ ਨੂੰ 15 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 3 ਦਸੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦਿਵਿਆਂਗਤਾ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਉਮੀਦ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਜੈਪੁਰ ਵਲੋਂ ਸਹੋਤਾ ਨੂੰ 'ਦਿਵਿਆਂਗ ਰਤਨ-2020' ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਵਾਰਡ ਲਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਸਹੋਤਾ ਦੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਣ ਤੇ ਦਿਵਿਆਂਗਾਂ 'ਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵਿਚ ਹੋਏ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ 'ਦ ਰੀਅਲ ਹੀਰੋ-2023' ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਿਸਟੇਬਲਡ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਮੱਕੜ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਿਸਟੇਬਲਡ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਉਮਾ ਸ਼ੰਕਰ ਜੈਨ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਿਵਿਆਂਗਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਵਿਆਂਗਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨਿਵੇਕਲੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਸਹੋਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਐਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦਿਵਿਆਂਗਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ 600 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 81 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਵਿਆਂਗਾਂ ਭਲਾਈ ਲਈ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਇਹ ਵਕਾਰੀ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਦਿਵਿਆਂਗ ਸੈਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ

ਸੜੇਆ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ ਹੋਏ ਸਹੁੰਗੜਾ ਦੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਖੰਗੂੜਾ (ਕਪੂਰਥਲਾ) ਦੇ ਸਮਸ਼ਾਨਘਾਟ 'ਚ ਲਟਕਦੀ ਮਿਲੀ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਲੰਬੀ 6 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਸਹੁੰਗੜਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਵਲੋਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਬੇਦਾਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਬਦਤਮੀਜ਼ੀ ਤੇ ਉਹਨਾ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਣ ਵਾਰੇ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਲੜਾਈ ਹੋ ਗਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੱਬੇਦਾਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ 17/18 ਟਾਂਕੇ ਪਿੱਠ ਤੇ ਲੱਗੇ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਖਿਲਾਫ ਪੌਜੇਵਾਲ ਬਾਣੇ 48 ਨੰਬਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਫੌਜੀ ਵੀ ਜਖਮੀ ਹੋਇਆ ਉਸਦੇ ਦੋ ਟਾਂਕੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਲੱਗੇ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਤੇ ਕਰੌਸ ਪਰਚਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਜੱਬੇਦਾਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘੋਲਾ ਦਾ ਲੜਕਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਜੱਸਾ ਰੋਟੀ ਘਰ ਤੋਂ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 7 ਤਾਰੀਖ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਰੋਟੀ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸਾ ਮੁੜ ਘਰ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਘਰ ਫਿਕਰ ਹੋਈ ਨਵੀਂ ਨਵੀਂ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ 2/3 ਦਿਨ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਮਿੱਤਰ, ਸੱਜਣਾਂ ਦੇ ਭਾਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ 9/10 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸੜੇਆ ਚੌਂਕੀ ਇੰਚਾਰਜ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। 15 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਚੌਂਕੀ ਇੰਚਾਰਜ ਵਲੋਂ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਹੁੰਗੜਾ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਰੰਪਚ ਰਾਜਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਬਾਣੇ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮੱਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੇ ਸਰੰਪਚ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਲੜਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਉਲਝਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਅੱਜ ਮੇਰਾ ਇਕਲੌਤਾ ਵਾਰਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੁਲਸ ਕੋਲ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਘਰ ਤੋਂ ਸੁਖੀ ਤੇ ਸਦਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕਦੇ ਉਚੀ ਆਵਾਜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੋਲਿਆ। ਅੱਖੀ ਵੇਖਣ ਵਾਲਿਆ ਖੰਗੂੜਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਟਕਦੇ ਸਮੇਂ ਮੂੰਡੇ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ ਚੱਪਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲੀਆਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਮੋਟੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਨਾਲ ਨੀਵੇਂ ਖੜ ਕੇ ਹੱਥ ਪਾਕੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ 15/16 ਫੁੱਟ ਉੱਚੇ ਟਾਹਣੇ ਤੇ ਕਿਉਂ ਲਮਕਿਆ, 8 ਦਿਨ ਉਹ ਕਿਥੇ ਰਿਹਾ, ਉਹ ਘਰ ਤੋਂ ਕੈਪਰੀ ਟਾਈਪ ਨਿੱਕਰ ਪਾ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਸਮੇਂ ਪਜਾਮਾ ਕਿੱਥੋਂ ਆ ਗਿਆ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਣਗਿਣਤ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਤੇ ਦੱਸੇ ਗਏ। 22 ਤਾਰੀਖ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਹੋਣ ਤੇ 23 ਨੂੰ ਸਵੇਰ ਸਮੇਂ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸੰਸਕਾਰ ਮੌਕੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤੇ ਹਮਦਰਦ ਸਹੁੰਗੜਾ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਨਿੰਦ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਦੀ ਨਲਾਇਕੀ ਨਾਲ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਪਾੜੇ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੇ ਦੀ ਗੰਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਸਭ ਵਲੋਂ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਲੋਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਮੌਤ ਦਾ ਕਲੰਕ ਸਾਰੀ ਪੰਚਾਇਤ ਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਲੱਗਾ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੰਚਾਇਤ ਆਪ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਪਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣ ਪਹੁੰਚ ਗਈ।

ਪਿਤਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘੋਲਾ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਕ ਸੰਬੰਧੀ ਸਭ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਰਹੇ। ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਫੋਟੋਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਤੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਲਿਖ ਕੇ ਪਾਏ ਗਏ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਮਿਲੀ। 20 ਤਾਰੀਖ ਰਾਤ ਤੇ ਕਰੀਬ 8/9 ਵਜੇ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇਕ ਫੋਨ ਪਿੰਡ ਖੰਗੂੜਾ (ਜਿਲ੍ਹਾ-ਕਪੂਰਥਲਾ) ਤੋਂ ਆਇਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਪਿੱਛ ਜੋਤੀ ਪਿੰਡ ਖੰਗੂੜਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫਿਰ ਉਹਨਾ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਮੁੰਡਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਆ ਜਾਓ। ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਮੋਹਤਬਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਲਗਭਗ ਇਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਇਕ ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਲਟਕਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਆਈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਜੱਸਾ ਸਹੁੰਗੜਾ ਵਜੋਂ ਹੋਈ। 21 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ 18/20 ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਖੰਗੂੜਾ ਪਿੰਡ ਤੇ ਫਗਵਾੜਾ ਸਦਰ ਬਾਣੇ ਵਿਖੇ ਗਏ। ਜਿੱਥੇ ਏ ਐਸ ਆਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਨੂੰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਜੱਸੇ ਵਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਕਿ ਇਹ ਲੜਕਾ ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹਸਪਤਾਲ ਰੋਟੀ ਦੇਣ ਗਿਆ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘੋਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 6/7 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਜੇ ਫੌਜੀ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਤੇ ਉਸਦਾ

ਕੀ ਕਿਹਾ ਐਸ ਐਚ ਪੱਡਾ ਤੇ ਏ ਐਸ ਜਸਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਨੇ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਸਾਨੂੰ 17 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਖੰਗੂੜਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿਖੇ ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਲਟਕਦੀ ਮਿਲੀ ਪੰਚ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਅਸੀਂ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। 72 ਘੰਟੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਕੋਈ ਵਾਰਸ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਖੰਗੂੜਾ ਤੋਂ ਪੰਚ ਜੋਤੀ ਨੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਵਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਰ ਇਹ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵੇਖਣ ਉਪਰੰਤ ਲਿਖਾਏ ਗਏ ਨਾਵਾਂ ਤੇ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਘਿਣੌਣੇ ਕਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਹ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਫੂਕਿਆ ਮੋਦੀ ਦਾ ਪੁਤਲਾ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)-ਇਨਸਾਫ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਲੋਕ ਫਰੰਟ ਸੰਦੇ 'ਤੇ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਨਤਕ, ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਬੰਗਾ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਗਾਂਧੀ ਪਾਰਕ ਵਿਖੇ ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰੋਹ ਭਰਪੂਰ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਿਰਦੇ ਵੇਦਕ ਗੈਰਮਨੁੱਖੀ, ਸਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਉਣੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨੰਗਲ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਫੂਕਿਆ ਗਿਆ।

ਨਰੰਜਣ ਚਾਂਦਪੁਰੀ, ਦਵਿੰਦਰ ਰਾਣਾ, ਹਰਭਜਨ ਅਟਵਾਲ, ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਬੰਗਾ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਗੁਰੂ, ਜੀਤ ਬਗਵਾਈ, ਸੋਹਣ ਟੋਨੀ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਵਿਨੋ ਕੁਮਾਰ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਲੈਕਚਰਾਰ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਬਲਵੰਤ ਰਾਮ, ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਮਿੱਟੂ, ਰੋਸ਼ਮ ਚਿੱਤਰਕਾਰ, ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜਗਦੀਸ ਕੁਮਾਰ, ਹਰਦੇਵ ਰਾਏ ਹਰੀ ਰਾਮ ਨਫਰੀ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਤੋਆ, ਸਤਪਾਲ

ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਕਾਮਰੇਡ ਦਰਸ਼ਨ ਮੱਟੂ, ਕੁਲਭੂਸ਼ਨ ਮਹਿੰਦਰਵਾਣੀ, ਸੁਖਦੇਵ ਡਾਨਸੀਵਾਲ, ਹਰਮੇਸ਼ ਢੇਸੀ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਵਾਹਿਦਪੁਰ, ਰਣਬੀਰ ਬੱਬਰ, ਕੈਪਟਨ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਮੈਡਮ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਗੁੜੇ, ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਆਗੂ ਸੱਤਪਾਲ ਸਲੋਹ, ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਤਲਵਿੰਦਰ ਹੀਰ, ਸਰੂਪ ਚੰਦ, ਪਵਨ ਭੰਮੀਆਂ, ਰਾਮਜੀ ਦਾਸ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਿਕਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਬੀਬੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਮੱਟੂ, ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ, ਹੰਸ ਰਾਜ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ, ਮਲਕੀਤ ਬਾਹੋਵਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 77 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਬੀਲਾਈ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੈਰ ਜੁਮੇਵਾਰਨਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਹਿ ਤੇ ਇਸ ਕਾਗਾਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਸਤਰ ਕਰਕੇ ਘੁਮਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮਨੁ ਸਿਮਰਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਡਰ ਭੈਅ ਤੋਂ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾ ਕੇ ਵਾਇਰਲ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਵਾਪਰਨ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਤੇ ਸੰਕੇ ਖੜੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਹੋਏ ਅੰਤ ਦੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ, ਕਹਿਰ, ਤਸੱਦਦ ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਾਉਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਬੇਪਤ ਕੀਤੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪਤੀ ਅਸਾਮ ਰੈਜ਼ਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਗਿਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਕਿ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ ਨੂੰ ਤਾ ਬਚਾ ਲਿਆ ਪਰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੀ ਬੇਪਤੀ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕਿਆ" ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਵਲੂੰਧਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਗੂਆਂ ਹਰਬੰਸ ਰਸੂਲਪੁਰ,

ਰਾਜ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ, ਮਲਕੀਤ ਬਾਹੋਵਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 77 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਬੀਲਾਈ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੈਰ ਜੁਮੇਵਾਰਨਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਹਿ ਤੇ ਇਸ ਕਾਗਾਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਸਤਰ ਕਰਕੇ ਘੁਮਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮਨੁ ਸਿਮਰਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਡਰ ਭੈਅ ਤੋਂ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾ ਕੇ ਵਾਇਰਲ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਵਾਪਰਨ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਤੇ ਸੰਕੇ ਖੜੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਹੋਏ ਅੰਤ ਦੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ, ਕਹਿਰ, ਤਸੱਦਦ ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਾਉਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਬੇਪਤ ਕੀਤੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪਤੀ ਅਸਾਮ ਰੈਜ਼ਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਗਿਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਕਿ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ ਨੂੰ ਤਾ ਬਚਾ ਲਿਆ ਪਰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੀ ਬੇਪਤੀ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕਿਆ" ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਵਲੂੰਧਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਗੂਆਂ ਹਰਬੰਸ ਰਸੂਲਪੁਰ,

ਸਿੰਘ, ਜਗਦੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗਤ ਰਾਏ, ਮੈਡਮ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਿਆ ਕਿਹਾ ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਉਣੇ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਹਿ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਨੁ ਸਿਮਰਤੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ ਵੱਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫਿਰਕੂ ਟੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਪਣੀ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਖੇਰੂ ਖੇਰੂ ਕਰਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਇਲਾਕਾਈ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣਾ, ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਹੁਣ ਲੋਕ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸ਼ਾਜਿਸੀ ਚੁੱਪ ਦਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਬਾਅਦ ਟੁੱਟਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਤਿ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਫ ਪਸੰਦ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮਨੀਪੁਰ ਦੀਆਂ ਆਦਿਵਾਸੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਹ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਅਰਬ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਰਬੀ ਫੂਕਣ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਭੂਮੀ ਪੇਡਨੇਕਰ ਦਾ ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲ ਆਫ ਮੈਲਬੌਰਨ 2023 ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ

ਮੁੰਬਈ- ਬੌਲੀਵੁਡ ਅਦਾਕਾਰਾ ਭੂਮੀ ਪੇਡਨੇਕਰ ਨੂੰ ਦਮਦਾਰ ਅਦਾਕਾਰੀ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਬਦਲੇ ਇੰਡੀਅਨ ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲ ਆਫ ਮੈਲਬੌਰਨ 2023 (ਆਈਐਫਐਫਐਮ) ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਭੂਮੀ ਨੇ ਅਹਿਮ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਦਮਦਾਰ ਅਦਾਕਾਰੀ ਜ਼ਰੀਏ ਫਿਲਮੀ ਜਗਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਦਿਨ 11 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਅਦਾਕਾਰਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਬਾਰੇ ਭੂਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਆਈਐਫਐਫਐਮ ਵਲੋਂ ਡਿਸਰੱਪਟਰ ਆਫ ਦਿ ਈਅਰ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਮਾਨਤਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਾਅਨੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਡਟ ਕੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਰਹਾਂਗੀ। ਮੇਰਾ ਟੀਚਾ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇਣਾ ਤੇ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਲੜਾਈ ਲੜਨਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਧੂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਜਿ:ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੰਤ ਕੁਲਵੰਤ ਰਾਮ ਭਰੋਮਜਾਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਹੋਈ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਛੁਡਵਾ ਕੇ ਸਮਾਜ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਖੁਦ ਸੰਭਾਲ ਕਰੇ - ਸੰਤ ਸਮਾਜ

ਫਗਵਾੜਾ 23 ਜੁਲਾਈ (ਬੀ.ਕੇ.ਰੱਤੂ)- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਧੂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਜਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਡੇਰਾ 108 ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਭਰੋਮਜਾਰਾ ਵਿਖੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਕੁਲਵੰਤ ਰਾਮ ਭਰੋਮਜਾਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾਵਾਂ, ਡਾ ਅੰਬੋਡਕਰ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਪਹੁੰਚੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਭਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਏਕਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਹਰਿਦੁਆਰਾ ਆਸ਼ਰਮ

ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਚੂਹੜਵਾਲੀ ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਕੀਤੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਮੂਹ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ, ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾਵਾਂ, ਡਾ. ਅੰਬੋਡਕਰ ਸਭਾਵਾਂ, ਮਹਾਂਰਿਸ਼ੀ ਬਾਲਮੀਕਿ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜ ਚਿੰਤਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਕਤ ਜੋ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਸੰਗਤਾਂ ਆਪ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਤ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਡੇਰਿਆਂ 'ਚ ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨਗੇ।

ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਕੁਲਵੰਤ ਰਾਮ ਭਰੋਮਜਾਰਾ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਤ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਉਕਤ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਤ ਕੁਲਵੰਤ ਰਾਮ ਭਰੋਮਜਾਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ

ਸਾਧੂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਜਿ: ਪੰਜਾਬ, ਸੰਤ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੱਚਖੰਡ ਡਾਂਡੀਆ ਖਜਾਨਚੀ, ਸੰਤ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਅਵਾਦਾਨ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਸੰਤ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਡਵਾਂ, ਸੰਤ ਸਤਨਾਮ ਦਾਸ ਗੱਜਰ ਮਹਿਦੂਦ, ਸੰਤ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੜੋਆ, ਸੰਤ ਹਾਕਮ ਦਾਸ ਸੰਧਵਾਂ, ਸੰਤ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਝੰਡੇਰਾਂ, ਸੰਤ ਟੈਹਿਲ ਨਾਥ ਨੰਗਲ ਖੇੜਾ, ਸੰਤ ਦੇਸ ਰਾਜ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ ਫਗਵਾੜਾ, ਸੰਤ ਕਪੂਰ ਦਾਸ ਅਬਾਦਪੁਰਾ ਜਲੰਧਰ, ਸੰਤ ਬੋਲਾ ਦਾਸ ਨਰੂੜ, ਮਹੰਤ ਕੇਸ਼ਵ ਬੰਗਾ ਕੁੱਕੜਾਂ, ਬੀਬੀ ਰੇਨੂਕਾ ਗਿਰੀ ਫਿਲੌਰ, ਸੰਤ ਹਰਵਿੰਦਰ ਦਾਸ ਈਸਪੁਰ, ਸੰਤ ਰਾਜੇਸ਼ ਗਿਰੀ ਫਿਲੌਰ, ਸੰਤ ਆਤਮਾ ਦਾਸ ਅੱਪਰਾ, ਜੱਸੀ ਤੱਲੂਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟਾਈਗਰ ਫੋਰਸ ਪੰਜਾਬ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਯਸ਼ ਬਰਨਾ, ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਿੰਦਰ ਸਰੋਆ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੇੜਾ,

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਰਪੰਚ ਮੋਹਲੀ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਜਿੰਡਿਆਲੀ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ, ਜਥੇਦਾਰ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਖਲਵਾੜਾ, ਗਿਆਨੀ ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੋਮਜਾਰਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਰੋਆ, ਅਕਾਸ਼ਦੀਪ ਸ਼ਾਮ ਚੁਰਾਸੀ, ਬਿੰਟੂ ਸਹੋੜਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਮੋਹਲੀ, ਮਦਨ ਲਾਲ ਰੰਧਾਵਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਧਰਮ ਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ, ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ, ਦਿਲਵਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸੈਨਾ ਬਲਾਚੌਰ, ਜੋਗ ਰਾਜ ਜੋਗੀ ਨਿਮਾਣਾ ਚੱਕ ਗੁਰੂ, ਡਾ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਰਾਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅੰਬੋਡਕਰ ਸੈਨਾ ਬੰਗਾ, ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਵੱਡਿੰਗ, ਸਰੋਜ ਕੁਮਾਰ ਬੀਰੂ, ਸੰਦੇਸ ਕੁਮਾਰ ਸਰੋਆ, ਜਗਦੀਸ ਸੁਮਨ, ਬਲਵੀਰ ਚੰਦ ਬੋਧਾਰਾਏ ਆਦਿ ਹਾਜਰ ਸਨ।

*****

ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ 'ਚ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸੇਖੜੀ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਅੱਜ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਬਟਾਲਾ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸੇਖੜੀ ਆਪਣੇ 300 ਤੋਂ ਵਧ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਭਾਜਪਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਭਾਜਪਾ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਪ੍ਰੋ-ਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਵੱਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸੇਖੜੀ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੁਨੀਲ

ਜਾਖੜ ਦੇ ਨਾਲ ਮੰਚ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਹਿ ਇੰਚਾਰਜ ਡਾ: ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੈਨਾ, ਫਤਿਹਸਿੰਗ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਗੁਰਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇਬੀ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਬਰਾੜ, ਅਨਿਲ ਸਰੀਨ, ਸ਼ਿਵਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨ,

ਗੋਲਡੀ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸੇਖੜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਬੂਲ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲਜੁਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਭਟਕ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ 'ਆਪ' ਅੱਗੇ ਘੁਟਨੇ ਟੇਕ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

HAPPY BAZAAR

INDIAN, PAKISTANI & FIJIAN GROCERIES

WE ARE OPEN
7 DAYS A WEEK
9:00am to 8:30pm

RENT DVDS & BUY CLOTHES
ENJOY YOUR DAY WITH HOPES

We sell Air Tickets ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਅਰਲਾਈਨ ਟਿਕਟਾਂ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ।

EVERY SATURDAY & SUNDAY SPECIAL DISCOUNT ON GROCERIES

1304 E Hammer Lane # 7 Stockton CA 95212
EMAIL: indiabazaar08@yahoo.com

Kash FABRICS

ਪੰਜਾਬੀ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਨੰਬਰ ਵਨ ਸਟੋਰ

ਸਾਡੀ ਸਪੈਸ਼ਲਟੀ
ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ
ਲਹਿਰੇ ਤੇ ਸੂਟ ਅਤੇ ਨਾਲ
ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਮੈਚਿੰਗ ਜਿਊਲਰੀ

ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੱਪੜਾ ਵਧੀਆ ਤੋਂ
ਵਧੀਆ ਸਾੜੀਆਂ ਤੇ
ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਸੂਟ, ਦਰਜਨਾਂ ਰੰਗਾਂ
ਵਿਚ ਪੱਗੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਖਰੀਦੋ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ
ਸੀਡੀਆਂ-ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਡੀਥ ਵੀਥ ਡੀਥ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਅਸੀਂ ਯੂਥ ਪੀਥ ਐਂਡ ਰਾਹੀਂ ਤੁਰੰਤ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

KASH FABRICS
ONE STOP SHOPPING CENTRE
29576 Mission Blvd Hayward, Ca 94544
www.kashfabrics.com
Tel: 510-538-1138

ਸਰਬ ਪੱਖੀ ਲੇਖਕ ਦਿਓਲ ਦੇ ਦੋ ਨਾਵਲਿਟਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕਿਤਾਬ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਲੋਕ ਅਰਪਨ

ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਡਾ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ ਨੇ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਿਆ

ਲੁਧਿਆਣਾ- ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੱਥ ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਡਮੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਲੇਖਕ ਸੰਘ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਵਰਗੀ ਸਰਬ ਪੱਖੀ ਲੇਖਕ ਦਿਓਲ ਦੇ ਦੋ ਨਾਵਲਿਟਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਦੋ ਨਾਵਲਿਟ: ਚੌਦ੍ਰਾਂ ਨੰਬਰ ਗੰਨ, ਗੱਡੀਆਂ ਵਾਲੀ' ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ, ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਤੇ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਨੇ ਸਾਈਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਲੋਕ ਅਰਪਨ ਕੀਤੀ।

ਨੂੰ 'ਚੌਦ੍ਰਾਂ ਨੰਬਰ ਗੰਨ' ਚ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਬਿਆਨਿਆ ਜੋ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਦੌਰਾਨ ਛੇ ਘੰਟੇ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੁਆਲੇ ਉਭਾਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਚ ਆਏ ਵਿਕਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਡਟਣ

ਸਫ਼ਰ ਬਾਰੇ ਜਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੈਨਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਜਗਰਾਉਂ ਨੇੜੇ ਅਖਾਤਾ ਪੁਲ ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾ ਜਗਰਾਜ ਦਿਓਲ ਤੇ ਮਨਧੀਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕਲਾ ਮਾਰਗ ਤੇ ਤੋਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਵਲ ਨਿਗਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਸਮਰੱਥ ਸ਼ਾਇਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਚਿਹਰੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ "ਹਿਜਰ ਵਸਲ ਦੀਆਂ ਘੜੀਆਂ" ਤੇ ਲੰਮੀ ਕਵਿਤਾ "ਪਿਆਸ" ਬਹੁਤ ਮੁੱਲਵਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੱਥ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਖਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਬਾਵਾ, ਚੇਅਰਮੈਨ, ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਸੁਖਜੀਤ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ, ਸੁਰਿੰਦਰਦੀਪ, ਭਗਵਾਨ ਢਿੱਲੋਂ, ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਢੱਟ, ਡਾ. ਨਿਰਮਲ ਜੌੜਾ, ਮਨਧੀਰ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ, ਰਾਜਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੁਰ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਹਠੂਰ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਕਲਸੀ, ਦਿਓਲ ਦੇ ਗਿਰਾਈਂ ਗੀਤਕਾਰ ਜਗਦੇਵ ਮਾਨ (ਸੁੱਖ ਦੌਲਤ) ਤ੍ਰੈਲੋਚਨ ਲੌਚੀ, ਜਗਮੋਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਸੰਗਰੂਰ) ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵਕਾਲ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਦੀਪ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਝੱਜ, ਜਗਦੀਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਸਰਪੰਚ ਪਿੰਡ ਦਾਦ, ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸੀ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜੀਵੰਤ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ।

ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਬਹਿਸ ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ (ਬਰਨਾਲਾ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਨਾਵਲਿਟਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨੂੰ

ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦਿਓਲ ਦੇ ਜੀਵਨ

ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਇਨਕਲਾਬੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਦੀ ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ

ਜਲੰਧਰ- ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਇਨਕਲਾਬੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਦੀ ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਵਸਾਖਾ ਸਿੰਘ ਦਦੇਹਰ

ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਕੇ ਘਰ ਨਾ ਬੈਠੇ ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕੁੱਦ ਪਏ। ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਰਤੀ ਪਾਰਟੀ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਖਚਾਖਚ ਭਰੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਤੀਸੇਖਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਟਰੱਸਟੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰੀ ਕੋਛੜ ਤੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਅਰਪਿਤ

ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ਼ਦਰੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਉਸਰਿਆ। ਗ਼ਦਰੀ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬਰਾਬਰਤਾ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜ ਉਸਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਲੌਹਾ ਲਿਆ ਤੇ ਹੱਸ ਹੱਸ ਕੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕੁੰਭ ਨਰਕੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲੇ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਬਾ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਨੇ ਤਾਂ 26 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਲੰਘਾਏ। ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਈਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ਼ਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ

ਹੋਈਏ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਆਦਿਵਾਸੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਸਤਰ ਕਰਕੇ ਘੁੰਮਾਉਣਾ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਕਲੰਕ ਹੈ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਕਾਲੀ ਕਰਤੂਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ, ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਘਰ ਢਹਿਣ ਦਾ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਗਸੋਰ, ਜੱਸੀ, ਕੇਸਰ ਤੇ ਕਾਕਾ ਸਾਉਂਡ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਮੁਲਾਜਮ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਮਣੀਪੁਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੂਕਿਆ ਗਿਆ ਪੁਤਲਾ

ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਭਾਰਤ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੱਖਰੇਵਿਓਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਹਿਰ ਘੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਦਲਿਤਾਂ, ਪਿਛੜਿਆਂ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਤਸੱਦਦ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਣੀਪੁਰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਵਿਗਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸੇਕ ਅਜੇ ਠੰਡਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸੂਬੇ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਦੂਜੇ ਕਬੀਲੇ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜਿਣਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਵੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਬਿਰੋਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗੜਨ ਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਉਲਟਾ ਮੌਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੌਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਸਤ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਿਣਸੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਜਮ-ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ

ਤਲਵਿੰਦਰ ਹੀਰ, ਨਰਿੰਦਰ ਅਜਨੋਹਾ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਲੰਗੇਰੀ ਅਤੇ ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਬਜੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਰੈਲੀ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮਣੀਪੁਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੌਂਕ 'ਚ ਫੂਕ ਕੇ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਲਿਪਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜ ਕੇ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਣ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਤਪਾਲ ਲੱਠ, ਵਿਜੇ ਬਬੋਲੀ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭੂਨੋ, ਸੁਖਦੇਵ ਡਾਨਸੀਵਾਲ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਸਗਲੀ ਰਾਮ, ਲਵਦੀਪ ਕੌਰ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਹੱਲੂਵਾਲ, ਨੀਲਮ, ਜਸਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੀਰ, ਆਸ਼ਾ, ਪਰਮਜੀਤ, ਜਗਦੀਸ਼, ਸਿੰਦਰਪਾਲ, ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਜਮ, ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਪਸੰਦ ਲੋਕ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਆਯੋਜਿਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ?

ਭਾਰਤੀ ਕੌਮੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਕੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ? ਕਿਉਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹਾਲੈਂਡ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਟੋਕੀਓ, ਜਰਮਨੀ ਵਰਗੇ

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਐਸਟਰੋਟਰਫ ਹਾਕੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਨਹੀਂ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਹੋ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਓਡੀਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸੇਸਾ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਰਹੀ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਆਯੋਜਿਤ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਿਉਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਕੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ, ਹਾਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੀਡਰਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜੇ ਡੂੰਘੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹਾਕੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਰਮਨਪਿਆਰੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਨੇ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਤਾਂ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡ ਨਹੀਂ, ਹਾਕੀ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਕਟ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਲਵੇ ਕਿ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਮੁਹਾਲੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਲੰਧਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਆਦਿ ਵਿਖੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਹਾਕੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਬਣਾਏ ਤਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਸੰਜੀਦਾ ਹੋਣ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹਾਕੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵੀ ਨੇ।

- ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ'
'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼'
ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਕੌਮੀ ਐਸ ਸੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਜੂਪੀ ਦੇ ਸੋਨਭੰਦਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਤੇ ਜੁੱਤੀ ਚੱਟਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਲਿਆ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ

ਕੈਬਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਢਾਂਡ 'ਚ ਦਲਿਤ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ੈਡ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਐਸ ਸੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਿਆ ਨੋਟਿਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਭੰਵਰਾ) : ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੋਨਭੰਦਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਠੇਕੇ ਵਾਲੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨ/ਲਾਈਨਮੈਨ ਵੱਲੋਂ ਦਲਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜੁੱਤੀ ਚਟਾਉਣ (ਚੱਟਣ) ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਕੌਮੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਿਜੇ ਸਾਂਪਲਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਵਾਇਰਲ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ ਤੋਂ ਐਨਸੀ-ਐਸਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਜਿਸਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇਜਬਲੀ ਸਿੰਘ ਪਟੇਲ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਦਲਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨੁਕਸਦਾਰ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ। ਵਾਇਰਲ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਈਨਮੈਨ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਚੱਟਦੇ ਅਤੇ ਕੰਨ ਫੜ ਕੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ (ਉੱਤਰ

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ); ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ); ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ (ਸੋਨਭੰਦਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ) ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (ਸੋਨਭੰਦਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ) ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼/ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਾਕ ਜਾਂ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ 17 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਿਜੇ ਸਾਂਪਲਾ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 338 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਭੰਵਰਾ) : ਕੌਮੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ (ਐਨਸੀਐਸਸੀ) ਨੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਿਜੇ ਸਾਂਪਲਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਕੈਬਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਢਾਂਡ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ੈਡ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਬਰਸਾਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਐਨਸੀਐਸਸੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦਲਿਤ

ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਕੈਬਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਢਾਂਡ 'ਚ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ 'ਚ ਸ਼ੈਡ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਭਾਰੀ ਬਰਸਾਤ 'ਚ ਚਿਖਾ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ੈਡ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।'

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕੈਬਲ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਾਕ ਜਾਂ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ 26 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਂਪਲਾ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 338 ਤਹਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ੈਡ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ

ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਟਾਈਗਰ ਫੋਰੇਸਟ ਵੱਲੋਂ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਖਿਲਾਫ ਭੱਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ

ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ ਵਾਰੇ ਭੱਦੀ ਬੋਲਣ ਖਿਲਾਫ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ - ਹੈਪੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ, ਸਤੀਸ਼ ਸ਼ੇਰਗੜ੍ਹ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਅੱਜ ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਟਾਈਗਰ ਫੋਰੇਸਟ ਦਾ ਇੱਕ ਵਫ਼ਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈਪੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਐੱਸ.ਪੀ. ਹੈਂਡਕੁਆਰਟਰ ਮੈਡਮ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਐੱਸ.ਸੀ. ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ ਬਾਰੇ ਅਸਲੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਖਿਲਾਫ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਐੱਸ.ਸੀ. ਸਮਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਸਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ

ਕੌਮੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐੱਸ. ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਲੜਕੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਪੁੱਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਉਧਨੋਵਾਲ, ਤਹਿਸੀਲ ਬਲਾਚੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜਿਸ ਦੀ ਇਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਆਈ.ਡੀ. ਗੁਰਮਨ-834 ਅਤੇ 22 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਲੋਅਰਜ਼ ਹਨ।

ਇਸ ਆਈ.ਡੀ. ਪਰ ਸਿਰਫ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਭੀਮ ਰਾਏ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੋਸਟਾਂ ਹੀ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਇਸਟਾ ਆਈ.ਡੀ. ਭਿੰਦਾ ਨਿੰਬਰ ਅਤੇ ਭਿੰਦਾ 7071 ਉਪਰੋਕਤ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਇਸਟਾ ਆਈ.ਡੀ. ਪਰ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਹੱਥ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਾਲ਼ਾਂ ਵੀ ਕੱਢਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਇਸਟਾ ਚੈਟ 'ਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, 'ਤੇ ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਟਾਈਗਰ ਫੋਰੇਸਟ ਦੇ ਹਲਕਾ ਚੌਬੇਵਾਲ ਤੋਂ ਸਕੱਤਰ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪਿੰਡ ਜੱਲੋਵਾਲ, ਤਹਿਸੀਲ

ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਤੀ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲੇ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਐੱਸ.ਸੀ. ਉਸਨੇ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ ਇੰਨੇ ਗੰਦੇ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲੇ ਅਤੇ ਗਾਲ਼ਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਕਿ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ, ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਰਾਏ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਭੱਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ ਦੇ ਕਤਲ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਹੱਥ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ

ਮੀਡੀਆ ਇੰਚਾਰਜ ਚੰਦਰ ਪਾਲ ਹੈਪੀ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੋਹਲੀ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਵਿੱਕੀ ਸਿੰਘ ਪੁਰਹੀਰਾਂ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਸੋਨੀ ਸੀਨਾ, ਭਿੰਦਾ ਸੀਨਾ, ਅਮਨਦੀਪ, ਦੋਆਬਾ ਇੰਚਾਰਜ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੰਦਨ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੇਰਗੜ੍ਹ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਜੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸ਼ੇਰਗੜ੍ਹੀਆ, ਗਗਨਦੀਪ ਸ਼ੇਰਗੜ੍ਹੀਆ, ਅਮਰੀਕ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੇਰਗੜ੍ਹ, ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਚੜ, ਮਨਿੰਦਰ ਏ, ਪੰਮਾ, ਡਾ ਜਸਵੀਰ ਸ਼ੇਰਗੜ੍ਹੀਆ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗੜ੍ਹੀਆ, ਗੋਗਾ ਮਾਂਝੀ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬੱਧਣ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਡਿੱਪੀ, ਅਵਿਨਾਸ ਸਿੰਘ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਸੀ ਬਾਗੀਆਂ, ਵਿੰਟੂ ਵਿਰਦੀ ਪੰਚ ਸ਼ੇਰਗੜ੍ਹ, ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦਾਨਿਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ, ਦਾਨਿਸ਼ਵ ਕੁਮਾਰ, ਗਿਆਨ ਚੰਦ, ਦਾਨਿਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਹੀਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬਾਲੀ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਗੋਪਾ, ਨਿੱਕਾ ਬੱਸ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਕਰਾਨ, ਰਵੀ, ਦੀਪੂ ਨਲੋਈਆਂ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੱਧਣ, ਅਵਤਾਰ ਡਿੱਪੀ, ਚਰਨਜੀਤ ਦਾਦਾ, ਕਮਲਜੀਤ ਦਾਦਾ ਅਤੇ ਫੋਰੇਸਟ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਰਕਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ 'ਚ ਨਾਕਾਮ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ : ਜੀਵਨ ਗੁਪਤਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜੀਵਨ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਡੁੱਬੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਭਾਰੀ ਬਰਸਾਤ 'ਚ ਛੱਡੇ 'ਤੇ ਰਾਤਾਂ ਕੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਸੈਂਕੜੇ ਘਰ ਢਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ 40 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲਗਪਗ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਦਦ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਝਾ ਮਜ਼ਾਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਚਕਾਨਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਰਫ ਦਾਅਵੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਨਿਊਦਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ 22 ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 218.40 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦੂਜੇ ਚੋਣਵੇਂ

ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਸਿਰਫ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਰਵੱਈਏ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਵਿਰੋਧ 'ਤੇ ਉਤਰ ਆਏ ਹਨ।

ਜੀਵਨ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਵੰਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਰਾਸ਼ਨ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੋਝਾ ਮਜ਼ਾਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੋਲੀਥੀਨ ਬੈਗ ਵਿੱਚ 60-70 ਰੁਪਏ ਦਾ ਬੋਤੂ ਜਿਹਾ ਰਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਪੈਕੇਟ (150ml), ਦੋ ਡਿਸਪੋਜੇਬਲ ਗਲਾਸ, ਬਿਸਕੁਟ ਦੇ ਦੋ ਪੈਕੇਟ, ਇੱਕ ਬਰੈੱਡ,

ਮੋਮਬੱਤੀ, ਚਾਕਲੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮੂਲੀ ਰਾਸ਼ਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦਸਤਖ਼ਤ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਾਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ 5-6 ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਰਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਜੀਵਨ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 218.40 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸ਼ਹੀਦ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਵੱਲੋਂ 31 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ) ਸ਼ਹੀਦ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ 31 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਸੁਨਾਮ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੰਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਸਬੰਧੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸੁਨਾਮ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਬੰਧੀ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਬਣਨ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਵੀ ਸਮਾਨ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ 31 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਸੁਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪਏ ਦੋ ਕਲਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਲਸ ਉਥੋਂ ਉਧਾਰਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਲਜ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹੀ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸੁਨਾਮ ਵਿਖੇ 31 ਜੁਲਾਈ 2022 ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਜਲਦੀ ਹੀ ਲੱਗੇ ਬੁੱਤ ਦੀ ਥਾਂ ਵਧੀਆ ਘਾੜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਅਸਲੀ ਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਬੁੱਤ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੰਚ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰੇਲਵੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਸੁਨਾਮ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਨਾ ਰੁਕਣਾ, ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਖ਼ਸਤਾ ਹਾਲਤ ਆਦਿ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ'
'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼'
 ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਮਣੀਪੁਰ 'ਚ ਭੀੜ ਵਲੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਨਗਨ ਪਰੇਡ ਨੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸ਼ਰਮਸਾਰ

ਮੁੱਖ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ, ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਨਿੰਦਾ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ : ਜੇ. ਸਿੰਘ 'ਭਡਿਆਰ'
 ਮਣੀਪੁਰ ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਸਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਬਲਾਂ ਅਤੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਣੀਪੁਰ ਵਿਚ 3 ਮਈ ਨੂੰ ਇੰਫਾਲ ਘਾਟੀ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮੋਇਤੀ ਭਾਈ-ਚਾਰੇ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਨਜਾਤੀ ਭਾਈ-ਚਾਰਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨਸਲੀ ਝੜਪਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਹਿੰਸਾ 'ਚ 150 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਮੋਇਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ 53 ਫੀਸਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇੰਫਾਲ ਘਾਟੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਜਨਜਾਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ-ਨਗਾ ਅਤੇ ਕੁਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 40 ਫੀਸਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਹਾੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਜਾ ਮਾਮਲਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਵੀਡੀਓ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਕਾਫੀ ਨਿੰਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਦੇ ਕੁਕੀ-ਜੋਮੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਦੁਆਰਾ ਨਗਨ ਪਰੇਡ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮ ਹਿਊਰੇਮ ਹੋਰੇਦਾਸ ਮੋਈਟੀ (32 ਸਾਲ) ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਣੀਪੁਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਐਨ ਬੀਰੇਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਘਟਨਾ ਦਾ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਮਣੀਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਵੀਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਪਹਿਲੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਫਿਲ-ਹਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਤਕਾਂ 'ਤੇ ਨਗਨ ਹੋ ਕੇ ਪਰੇਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸਵਾਤੀ ਮਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਟਵਿੱਟਰ ਹੈਂਡਲ 'ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਵਾਤੀ ਮਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ- ਮਣੀਪੁਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਰਾਤ ਸੌ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਢਾਈ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਚੁੱਪ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਵਾਤੀ ਮਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਜਾਰੀ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ

ਕਦੇ ਜਾਗਣਗੇ? ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਣੀਪੁਰ 'ਤੇ ਸਦਨ 'ਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਤੁਰੰਤ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤਰ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਣੀਪੁਰ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬੇਹੱਦ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਦਨ 'ਚ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।
 * ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਵਿਚ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਉਤੇ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਮੁਲਕ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਕਲੰਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਿਨ-ਉਦਾ ਤੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਕਾਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਹਰ

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੰਸਦ 'ਚ ਗੁੰਜਿਆ ਮਣੀਪੁਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ

ਮਣੀਪੁਰ 'ਚ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਨਗਨ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਕੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਦੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ (ਐਫਆਰਓਬੀ) ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੂਤ ਐਮਪੀ ਫਿਰਨਾ ਬਰੂਸ ਨੇ ਸਦਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੈਂਬਰ ਵਿੱਚ "ਮਣੀਪੁਰ 'ਚ ਜਾਰੀ ਹਿੰਸਾ" ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਅਤੇ ਬੀਬੀਸੀ 'ਤੇ ਮਣੀਪੁਰ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ।
 ਸਦਨ 'ਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਚਰਚ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਮਪੀ ਫਿਰਨਾ ਬਰੂਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮਈ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ ਚਰਚਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਿਆ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। 5000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਸਕੂਲਾਂ ਤੱਕ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਧਰਮ ਬਣਿਆ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਮਦਦ ਲਈ ਦੁਹਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਚਰਚ ਆਫ ਇੰਗਲੈਂਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਹਾਈਆਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?"
 15 ਮਈ ਨੂੰ ਆਈਆਰਐਫਬੀਏ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਣੀਪੁਰ 'ਚ ਹਿੰਸਾ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਬੀਬੀਸੀ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਰਿਪੋਰਟਰ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚਸਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਮਣੀਪੁਰ 'ਚ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਬਾਰੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ "ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਭੰਨਤੋੜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ... ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਰਚਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
 ਦੂਜੇ ਚਰਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਮਪੀ ਐਂਡਰਿਊ ਸੇਲੇਸ ਨੇ ਚਰਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਬਰਿਸ 'ਚ ਉਠਾਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਬਰੂਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ (ਮਣੀਪੁਰ 'ਚ ਹਿੰਸਾ) ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬੀਬੀਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੀਡੀਆ ਆਊਟਲੈੱਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਨੇ (ਬਰੂਸ) ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੈਂਟਰਬਰੀ ਦੇ ਆਰਚਬਿਸ਼ਪ, ਜੋ ਕਿ 2019 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਆਏ ਸਨ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣਗੇ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਧਰਮ ਬਣਿਆ।

ਅੱਜ ਹੀ ਸੀਐਮ ਅਤੇ ਪੀਐਮ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤਰ 'ਚ ਉਹ ਮਣੀਪੁਰ 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗੀ।
ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵਲੋਂ ਨਿੰਦਾ
 * ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਮਣੀਪੁਰ 'ਚ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਗਨ ਕਰ ਕੇ ਪਰੇਡ ਕਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਭਿਆ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਦਾ ਮਾਨਸੁਨ ਸੈਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਮੰਦਰ ਨੇੜੇ ਖੜਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਦਰਦ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਣੀਪੁਰ ਵਿਚ ਜੋ ਘਟਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਭਿਆ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਪਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਗੁਨਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੌਣ-ਕੌਣ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਪਰ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। 140 ਕਰੋੜ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।
 * ਕੇਂਦਰੀ ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਇਰਾਨੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀ-ਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ 'ਮਣੀਪੁਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਦਾ ਭਿਆਨਕ ਵੀਡੀਓ ਨਿਦੇਹਯੋਗ ਅਤੇ ਸਰਾਸਰ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਹੈ।
 * ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਦੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਮਨ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਆਖਰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਾਸਕ ਇੰਨਾ ਜ਼ਾਲਮ ਅਤੇ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਮੋਦੀ ਜੀ ਨੀਂਦ ਤੋਂ

ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਸਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਨਜ਼ਿਅਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀ ਜੁਆਰਤ ਨਾ ਕਰੇ। ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤਾਂ ਜੋ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਸਾਕ-ਸਨੇਹੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਚਿੰਤਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੇਕ ਕਾਰਜ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇਗੀ।
 * ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਿਨਾਉਣੇ, ਬੇਸ਼ਰਮ ਅਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ। ਇਹ ਮਨੁੱਖਤਾ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਪਮਾਨ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਪਮਾਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਸੋਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਲੈ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਜਾਵਾਂਗੇ! ਮੈਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਸਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ। ਅਜਿਹੇ ਘਿਣੌਨ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐਨ.ਐਚ.ਆਰ.ਸੀ.) ਨੇ ਮਣੀਪੁਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ 4 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਪੀੜਤ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ/ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਟਵਿੱਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ 2 ਮਈ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਨਗਨ ਪਰੇਡ ਦੀ ਵਾਇਰਲ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਫਿਲਹਾਲ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਕੀ ਹੈ ਮਾਮਲਾ

4 ਮਈ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੁੱਡਣਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਪਿੰਡ ਲਿਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਭੀੜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਲਿਆ। ਥਾਣੇ ਤੋਂ ਕਰੀਬ ਦੋ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਭੀੜ ਪੁਲਿਸ ਉਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋ ਗਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 20 ਸਾਲਾ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਭੀੜ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਟ-ਕੱਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਤਕ ਤੋਂ ਨਗਨ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਘਸੀਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਲਜ਼ਮ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ 20 ਸਾਲਾ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਵੀ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਰਸ਼ ਬੇਸ਼ਰਾ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਿੰਨ ਔਰਤਾਂ ਨੇੜਲੇ ਪਹਾੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਟੇਂਗਨੋਪਾਲ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਫਿਲਹਾਲ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ।
ਵੀਡੀਓ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਈ- ਸਵਾਤੀ ਮਾਲੀਵਾਲ
 ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ

'ਐਨਆਰਆਈ ਜਾਇਦਾਦ ਬਚਾਓ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ' ਵੱਲੋਂ ਐਸਐਸਪੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਘਿਰਾਓ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ਾ ਬੈਠਕ

ਜਗਰਾ ' (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ)- ਐਨਆਰਆਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੁੰਨੀ ਪਈ ਕੋਠੀ ਉਪਰ ਜਾਅਲਸਾਜੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਇੰਤਕਾਲ ਕਰਵਾਉਣ, ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਪਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੋਠੀ ਦੀ ਬਾਕੀ 11 ਵਿਸ਼ੇ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਤੋੜਫੋੜ ਕਰਕੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਬਾਨਕ ਐਮਐਲਏ ਬੀਬੀ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਮਾਣੂਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ 'ਐਨਆਰਆਈ ਜਾਇਦਾਦ ਬਚਾਓ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ' ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨੇ 31 ਜੁਲਾਈ ਦੇ

ਐਸਐਸਪੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਿਹਾਤੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਨ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਸਬੰਧੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਸੂਲਪੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੰਵਲਜੀਤ ਖੰਨਾ, ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਢੁੱਡੀਕੇ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦੜੀ, ਭਰਪੂਰ

ਸਿੰਘ ਸਵੱਦੀ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਰੁਮੀ, ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ, ਬਚਿੰਤਰ ਸਿੰਘ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ, ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਵਾਲ, ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਆਪਣੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ 31 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਘਿਰਾਓ ਵਿੱਚ ਸਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਨੇੜੇ ਬੇਸਿਕ ਸਕੂਲ ਜਗਰਾਉਂ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਵੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਕੁਲਵੰਤ ਰਾਮ ਭਰੋਮਜਾਰਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਬਚਨਾ ਰਾਮ ਨਮਿਤ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ

ਫਗਵਾੜਾ 24 ਜੁਲਾਈ (ਬੀ.ਕੇ ਰੱਤੂ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਧੂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਜਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਕੁਲਵੰਤ ਰਾਮ ਭਰੋਮਜਾਰਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਬਚਨਾ ਰਾਮ ਜੋ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਮਿਤ ਸ੍ਰੀ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਦੇ ਭੰਗ ਪੈਣ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਡੇਰਾ 108 ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਵਲੋਂ ਕੀਰਤਨ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ, ਮੈਂਬਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਕਮਲਜੀਤ ਬੰਗਾ ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਐਸ.ਸੀ ਸੈਲ, ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਣ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ

ਉਪਰੰਤ ਪਗੜੀ ਦੀ ਰਸਮ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਕੁਲਵੰਤ ਰਾਮ ਭਰੋਮਜਾਰਾ ਵਲੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸੰਤ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ,

ਪੰਡਵਾਂ, ਸੰਤ ਆਤਮਾ ਦਾਸ ਅੱਪਰਾ, ਸੰਤ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬੀਨੇਵਾਲ, ਸੰਤ ਰਾਜੇਸ਼ ਗਿਰ ਫਿਲੌਰ, ਸੰਤ ਗੁਰਮੀਤ ਦਾਸ

ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, ਸੰਤ ਹਰਵਿੰਦਰ ਦਾਸ ਸੰ- ਗਰੂਰ ਕੋਟਲਾ, ਸਾਂਈ ਪੱਪਲ ਸ਼ਾਹ ਭਰੋਮਜਾਰਾ, ਸੰਤ ਫਤਿਹ

ਸਿੰਘ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਫਗਵਾੜਾ, ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਜੱਸਲ, ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਓ. ਬੀਬੀ ਜਗਦੀਸ ਕੌਰ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੀਰ, ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਣ ਲਾਲ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਬੰਗਾ, ਰਸਪਾਲ ਰਾਜੂ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀ.ਐਸ.ਪੀ ਪੰਜਾਬ, ਲੈਕ: ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ ਕਲਸੀ, ਅਰੁਣ ਘਈ ਬੰਗਾ, ਸੁਦਾਗਰ ਰਾਮ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਭਰੋਮਜਾਰਾ, ਜੋਗ ਰਾਜ ਜੋਗੀ ਨਿ- ਮਾਣਾ ਚੱਕਗੁਰੂ, ਪ੍ਰਿੰਸੀ: ਮਿਲਖ ਰਾਜ ਮੋਰੋ, ਬਾਬਾ ਨਰੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ, ਗਿਆਨੀ ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੋਮਜਾਰਾ, ਬਾਬਾ ਹਾਕਮ ਦਾਸ ਸੰਧਵਾਂ, ਸੰਤ ਸ਼ਾਮ ਦਾਸ ਮਾਹਿਲ ਗਹਿਲਾ, ਰਮੇਸ਼ ਚੌਹਾਨ ਖਾਨਖਾਨਾ,

ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ, ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਜੱਸਲ, ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜਨਮ ਉਤਸਵ ਕਮੇਟੀ ਦਿੱਲੀ ਆਦਿ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਬਚਨਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਇਹੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਹੋਏ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚੱਲੀਏ।

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਤ ਗੁਰਦੀਪ ਗਿਰੀ ਪਠਾਨਕੋਟ, ਸੰਤ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਅਵਾਦਾਨ, ਸੰਤ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡਾਂਡੀਆ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪਰਮਜੀਤ ਦਾਸ ਡੇਰਾ ਨਗਰ ਫਿਲੌਰ, ਸੰਤ ਜਸਵਿੰਦਰ ਪਾਲ

ਹਾਜੀਪੁਰ, ਸੰਤ ਗੁਰਮੁੱਖ ਨਾਥ ਝੌਂਕਾ, ਸੰਤ ਬੀਬੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਮੋਰੋ, ਸੰਤ ਸੁਖਦੇਵ ਦਾਸ ਚੱਕ ਕਲਾਲ, ਸੰਤ ਬੀਬੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਾਹਿਲ ਗਹਿਲਾ, ਸੰਤ ਓਮ ਨੂਰਪੁਰ ਕੋਟਲਾ, ਸੰਤ ਸਤਨਾਮ ਦਾਸ ਪੰਡੋਰੀ, ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਨਾਰੰਗ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਮੁੱਖ ਲੋਹਟੀਆ, ਕੇ.ਕੇ ਪਾਲ ਜਲੰਧਰ, ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਵਡਿੰਗ, ਇਰਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰੱਤੂ ਝੰਡੋਰਕਲਾਂ, ਮੇਜਰ ਰਾਮ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਲੈਕ: ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਪ੍ਰਿੰਸੀ: ਹਰਭਜ ਰਾਮ, ਦੀਪਾ ਭਰੋਮਜਾਰਾ, ਦੇਸ ਰਾਜ ਚੱਕਗੁਰੂ ਆਦਿ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਬੀਕੇਯੂ ਉਗਰਾਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਨੀਪੁਰ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਸਤਰ ਕਰਨ ਖਿਲਾਫ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਬਰਨਾਲਾ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ)- ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਏਕਤਾ-ਉਗਰਾਹਾਂ) ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੀਪੁਰ 'ਚ 2 ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਵਸਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕਾਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਹਕੂਮਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਬਰ ਫਿਰਕੂ ਫਾਸੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਰੁੱਧ 6 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਾਲ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਵੋਟ-ਲਾਹਾ ਲੈਣਾ ਵੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੈ।

ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਰਸੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਪਾਤੋ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ ਦੀ ਇਸ ਫਿਰਕੂ ਫਾਸੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਅਸਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਲ ਜੰਗਲ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਜਨਤਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇਸੀ ਵਿਦੇਸੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਫਿਰਕੂਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਡਮੇ ਮੈਤੇਈ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਕੀ, ਨਾਗਾ, ਜੋਮੀ ਆਦਿ ਪਟੀਦਰਜ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ 300 ਚਰਚ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਨਾ, 150 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਤਲਾਂ ਸਮੇਤ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜਨਾ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਇਸੇ ਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਆਗੂ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਜੇਠੂਕੇ, ਸ਼ਿਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਛੰਨਾਂ, ਜਨਕ ਸਿੰਘ ਭੁਟਾਲ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾਝਾੜ ਅਤੇ ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 15 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੋਕਰੀ ਕਲਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅੱਜ ਇੱਥੋਂ ਬੋੜੀ ਦੂਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਤੀਸਰ ਵਿਖੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਗਰਾਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਕਤਲਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਘਿਨਾਉਣੇ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਝੱਖੜ ਨੂੰ

ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸਰਬਸੰਮਤ ਰਾਇ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਭਾਜਪਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਮਨੀਪੁਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮੀਜ਼ੋਰਮ, ਕਸ਼ਮੀਰ,

ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਆਦਿ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਆਦਿਵਾਸੀ ਕੌਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫਾਸੀਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਕਸਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਨ੍ਹੀ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮਪ੍ਰਸਤੀ ਭੜਕਾ ਕੇ ਆਉਂਦੇ

ਭਾਜਪਾ ਵਿਭਾਗ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਸਾਹਿਤ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ ਸਾਵਣ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ

ਪਟਿਆਲਾ- ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਸਾਹਿਤ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਰਜਿ:) ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਜਪਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਹਾਲ, ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਾਲਾ ਗੇਟ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਮਾਸਕ ਕਾਵਿ ਗੋਸ਼ਟੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਸਾਹਿਤ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਰਜਿ:) ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ

ਸਿੰਘ ਸੈਦੇਕੇ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲਦਾਰ, ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦਰਾ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ, ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਅਨੀਤਾ ਪਟਿਆਲਵੀ, ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ, ਅੰਜੂ ਬਾਲਾ ਤਬੱਸੁਮ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਧੀਮਾਨ, ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਪੰਚੂ, ਅਨੀਤਾ ਅਰੋੜਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਆਸ਼ਟਾ, ਤਿਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ, ਸਹਿਬਾਜ਼ ਸੈਫੀ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾੜਾ, ਆਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਨੀਤਾ ਪਟਿਆਲਵੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਚਮਕ ਅਤੇ ਡਾ: ਗੁਰਖਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦ ਨੇ ਅਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਕਾਵਿ ਗੋਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੋਏ ਜਾਨੀ ਤੇ

ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਦੁੱਖ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੱਗੂ ਜੀ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਬਾਰੇ ਅਪਣੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੋਟੀਆ, ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਰਾਜਪੁਰਾ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਧਨੌਲਾ ਨੇ ਬੜੇ ਸਰੋਤਾ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਸਾਹਿਤ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗੁਸੀਲ ਵੱਲੋਂ ਮੰਚ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਭ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੰਗਤ ਖਾਨ ਨੇ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ।

ਸਿੰਘ ਗੁਸੀਲ, ਆਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੱਗੂ, ਡਾ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਆਗੀ, ਡਾ: ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਅਮਨ ਰਾਜਪੁਰਾ ਅਤੇ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਚਮਕ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਮੰਗਤ ਖਾਨ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਅਰੰਭ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਗਾਇਨ ਕਰ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗੁਸੀਲ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜੇ ਸਮੂਹ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਕ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਜੱਗਾ ਰੰਗਵਾਲ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿਰਮਾਣ, ਚਰਨਜੀਤ ਜੋਤ, ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਨਕ, ਹਰਦੀਪ ਕੌਰ ਜੱਸੋਵਾਲ, ਸਤੀਸ਼ ਵਿ- ਦਰੋਹੀ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬੰਗ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ, ਕੁਲਵੰਤ

ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਣੀਪੁਰ ਘਟਨਾ ਖਿਲਾਫ਼ ਰੋਹ ਭਰਪੂਰ ਰੋਸ ਮਾਰਚ

ਜਗਰਾਓਂ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ)- ਇਨਕਲਾਬੀ ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ, ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਏਕਤਾ ਡਕੌਂਦਾ, ਪੈਂਡੂ ਮਜਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ, ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ, ਪੈਂਡੂ ਮਜਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ (ਮਸਾਲ) ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਕਮੇਟੀ ਪਾਰਕ ਵਿਖੇ ਢਾਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਜਲ ਰਹੇ ਮਣੀਪੁਰ ਚ ਦੇ ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਸਿਰੇ ਦੀ ਦਿਲਕੋਬਾਊ ਘਟਨਾ ਖਿਲਾਫ ਰੋਹ ਭਰਪੂਰ ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਕੰਵਲਜੀਤ ਖੰਨਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਹਠੂਰ, ਸਥਾਨਕ ਚਰਚ ਦੇ ਪਾਸਟਰ ਐਲੀਸਨ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਸੂਲਪੁਰ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਰੂਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਧੀਆਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਗਰਮੱਛ ਦੇ ਹੰਝੂ ਕੇਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਢਾਈ ਮਹੀਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਾਜਸ਼ੀ ਚੁੱਪ ਧਾਰ ਕੇ ਰਖਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਣੀਪੁਰ 'ਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮਤੇਈ ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਦੋਹਾਂ ਜਨਜਤੀਆਂ ਚ ਅੱਗ ਭੜਕਾ

ਹਰ ਦੰਗੇ ਹਰ ਜੰਗ 'ਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦਰਤਣਾ ਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪੁਗਾਉਣ ਦਾ ਸੰਦ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੋਚ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੀੜਤ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜਾ, ਮਣੀਪੁਰ ਦੇ ਮੁਖਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੰਗ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਗਣਤੀਆਂ ਤੇ ਜਬਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਪਰੰਤ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੇ "ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਹੀਂ ਚਲੇਗਾ", ਮਣੀਪੁਰ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ

ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਮਤੇਈ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਮਿਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਫੇਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹਕ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਚਾਰ ਮਣੀ ਨੂੰ ਵਾਪਰੇ ਹੋਲਨਾਕ ਕਾਂਡ ਤੇ ਐੱਫ ਆਈ ਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦਾ ਜਾਹਰਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਇਸ ਕਲੰਕ ਨੂੰ ਧੋਣ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਿਮਰਤੀ ਇਰਾਨੀ ਤੇ ਅਨੁਰਾਗ ਠਾਕੁਰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੇ ਬੰਗਾਲ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਥੰਡ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ 86 ਔਰਤਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਘਰੀ ਸੋਚ ਨੇ

ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਓ " ਦੇ ਨਾਰੇ ਗੂੰਜਾਉਦਿਆਂ ਬੈਨਰ ਤੇ ਤਖਤੀਆਂ ਲੈ ਜੋਰਦਾਰ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇਹੜਕਾ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਠੇ ਪੋਨਾ, ਮਦਨ ਸਿੰਘ, ਹੀਰਾ ਲਾਲ, ਰਾਜ ਪਾਲ ਬਾਬਾ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਧਵਾਂ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਖਾੜਾ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਖਾੜਾ, ਜਗਦੀਸ ਕਾਉਂਕੇ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹਠੂਰ, ਮੁਹੰਮਦ ਅਸ਼ਰਫ, ਜੋਨਸਨ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਠੂਰ, ਸੁਰਜੀਤ ਦੇਧਰ, ਕਿਰਨ ਖੰਨਾ, ਸੀਮਾ ਕਲਿਆਣ, ਧਰਮਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਵਨੀਤਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਆਦਿ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼ਾਕਸ਼ੀ ਸਾਹਨੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਤੇ ਰੋਸ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਹ ਗੁੱਸਾ ਸਹੀ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਧਰਨੇ, ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਰਸਤੇ ਤੱਕ ਜਾਮ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵੈਸੇ ਅਜਿਹੀ ਪੁੰਜੀਸ਼ਨ ਹਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਰਜ਼ੀ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ। ਪਟਿਆਲਾ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 10 ਜੁਲਾਈ 2023 ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਆ ਗਈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਫੌਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਨੀ ਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਕਸ਼ੀ ਸਾਹਨੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਵੇਖੇ ਗਏ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਦੇ 33 ਸਾਲ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ 1988 ਅਤੇ 1993 ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੜ੍ਹ ਆਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕਰਮਵਾਰ ਡਾ.ਬੀ.ਸੀ.ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਟੀ.ਸੀ.ਗੁਪਤਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਕਿੱਤੂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਤਾਂ ਹੋਏ ਸਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਧਰਨੇ ਵਗੈਰਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਪਟਿਆਲਾ ਜਿਲ੍ਹਾ 10 ਜੁਲਾਈ 2023 ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕਰੋਧੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੀ ਮਿਹਨਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼ਾਕਸ਼ੀ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਟੀਮ, ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਪਟਿਆਲਵੀਆਂ ਦੇ ਜਾਨ ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਜਿੱਤ ਲਏ। ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਕਹਿਰ ਬਣਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਚੱਜੇ ਤੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਕਰਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਮਲੇ ਫ਼ੈਲੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਗੋਂ ਕੈਚੂਅਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼ਾਕਸ਼ੀ ਸਾਹਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕਰੋਧੀ ਨੂੰ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਹਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕ

ਸੰਤਸ਼ਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਆਫ਼ਤ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਆ ਜਾਣਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਯਕਲਖਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਵੇਸਲੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਰਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੰਦੇਸੇ ਨਾਲ ਸਿਵਲ ਅਮਲੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਫ਼ੌਜ ਅਤੇ ਐਨ. ਡੀ. ਆਰ. ਐਫ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਹੋ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਗੁਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੌਕੇ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਤੁਰੰਤ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲਵੇ। 10 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਆਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀਆਂ ਸਵੈਇਫ਼ਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀਅਲ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਵਟਸ ਅਪ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੁਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਗਾਤਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ, ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਦੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਲਈ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵੀ ਬਾਕਮਾਲ ਸੀ। ਵਟਸ

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ
91-94178 13072

ਅਪ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਲੋਕ ਖਾਮਖਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚ ਗਏ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸ਼ਾਕਸ਼ੀ ਸਾਹਨੀ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਹੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਓ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵੀ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਾਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਕਰਕੇ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸੜਕ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਠੀਕ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਪੈ ਕੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਫ਼ੌਜ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਐਨ. ਡੀ. ਆਰ. ਐਫ. ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਕਾਇਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਜਿਥੇ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਿਥੇ ਪਾਣੀ ਘੱਟ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੀਪਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਟ੍ਰੈਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸਫਲ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਵੱਧ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੋਟਰ ਬੋਟ (ਕਿਸਤੀਆਂ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਰਭਵਤੀ ਇਸਤਰੀਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਬੀਮਾਰਾਂ ਅਤੇ

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਵਾਂ ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਠਹਿਰਨ, ਖਾਣ ਪੀਣ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਬਲੀਅਤ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਵੀ ਹਲੀਮੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਦਗੀ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ। ਇਉਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਰੋਹ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਹੋਣ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਰੋਹ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲ ਬਾਣੀ ਸਾਂਝ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁੱਖੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਬਾਕਮਾਲ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ ਨਿਰਾਲਾ ਸੀ, ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖ਼ਤੀ ਵੀ ਵਰਤਦੇ ਸਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਣੇਪਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਉਹ ਇਤਨੇ ਰੁੱਝੀ ਰਹੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਨੰਨੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲ ਨਹੀਂ ਸਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਉਹ ਘਰੋਂ ਬੱਚੀ ਦੇ ਸੁੱਤੀ ਪਿਆਂ ਹੀ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੀ ਉਦੋਂ ਵੀ ਬੱਚੀ ਸੁੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਇਹ ਲੇਖ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਕੋਈ ਗਲਤ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸ਼ਾਕਸ਼ੀ ਸਾਹਨੀ ਨੂੰ ਨਾ ਕਦੇ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਜੁਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹਲ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਸਕੇ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹੜ੍ਹ ਹਰ ਸਾਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੋਈ ਸਾਰਥਿਕ ਪੱਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਜਰਨਲਿਸਟ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਯੂਨਿਟ ਫਗਵਾੜਾ ਰਾਮਗੜੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਅਬਾਦੀ ਦਿਵਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੀਤਾ ਜਾਗਰੂਕ ਪਿੰਡ ਰਸੂਲਪੁਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਲਈ ਵਫਦ ਡੀ.ਸੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ

ਫਗਵਾੜਾ 25 ਜੁਲਾਈ (ਬੀ.ਕੇ.ਰੱਤੂ) ਜਰਨਲਿਸਟ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਰਜਿ ਪੰਜਾਬ ਫਗਵਾੜਾ ਯੂਨਿਟ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ ਰਮਨ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ

ਗਰੁਕ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤੀ - ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੋਗ ਜੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ

ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ - ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵੱਧਦੀ ਜਾਵੇਗੀ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਸਾਡੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮੇ ਪਾਣੀ, ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਅੱਜ ਐਸ.ਸੀ/ਬੀ.ਸੀ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫਰੰਟ ਪੰਜਾਬ, ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਰਸੂਲਪੁਰ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦਾ ਵਫਦ ਡਿਪਟੀ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੁਸ਼ੀਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਰਾਮਗੜੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਸਤਨਾਮਪੁਰਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਅਬਾਦੀ ਦਿਵਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪਰਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਫਗਵਾੜਾ ਡਾ. ਲਹਿਬਰ ਰਾਮ ਨੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾ-

ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਉਨਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਦੇ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਫਾਇਆ ਗੋਲੀ, ਅੰਤਰਾ ਟੀਕਾ ਅਤੇ 10 ਸਾਲਾ ਕਾਪਰ - ਟੀ ਅਪਣਾਉਣ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਲੀਟ ਫੈਮਲੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਸਾਧਨ ਨਲਬੰਦੀ ਅਤੇ ਚੀਰਾ ਰਹਿਤ ਨਸਬੰਦੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ ਰਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਵੱਧਣਾ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ

ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਧ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਸਹੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਦੀ, ਪਹਿਲਾ ਬੱਚਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ - ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਅੰਤਰ ਰੱਖੀਏ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਬਾਦੀ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਾਮਗੜੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਸਤਨਾਮਪੁਰਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਵਿਰਦੀ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸੰਘਾ, ਕਮਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਅਜੇ ਕੋਫ਼ਤ, ਹਰੀਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ, ਅਸ਼ੋਕ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰੀ, ਸਤਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਸੰਗੂ, ਮੈਡਮ ਮਨਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਗਗਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸੁਨੀਤਾ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੀਰਥ ਰਸੂਲਪੁਰੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਮੰਗੂਵਾਲ, ਗੁਰਨਾਮ ਬੰਗਾ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਹਲਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਦੇਵ ਰਾਜ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਦਰਖਾਸਤ ਕਰਤਾ), ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਵਫਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਰਸੂਲਪੁਰ ਦੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਹੇਠੋਂ ਨਾਲੀਆਂ ਬਣਾਕੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲੰਘਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸੀਵਰੇਜ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਸੀਵਰ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਫਦ ਨੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਫੌਰੀ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਵਫਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡੀ.ਸੀ ਨੇ ਇਨਸਾਫ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ।

ਡੇਂਗੂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ, ਡੇਂਗੂ ਦੇ ਲੱਛਣ, ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ

ਸੰਗਰੂਰ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ)- ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਸੰਗਰੂਰ ਡਾ: ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਡੇਂਗੂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡੇਂਗੂ ਦੇ ਲੱਛਣ, ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੇਂਗੂ ਏਡੀਜ਼ ਨਾਂ ਦੇ ਮੱਛਰ ਦੇ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੱਛਰ ਸਾਫ ਖੜੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਕੱਟਦਾ ਹੈ। ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ, ਸਿਰ ਦਰਦ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ, ਚਮੜੀ ਤੇ

ਦਾਣੇ, ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਰਦ, ਮਸੂੜਿਆਂ ਅਤੇ ਨੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਖੂਨ ਦਾ ਵਗਣਾ ਡੇਂਗੂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਦਾ ਵੀ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੱਛਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਮੱਛਰਦਾਨੀ,

ਪੂਰੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਣ ਅਤੇ ਮੱਛਰ ਭਜਾਓ ਕਰੀਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡੇਂਗੂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਪ ਗੁਗਲ ਪਲੇਅ ਸਟੋਰ ਤੇ ਉਪਲੱਭਯ ਹੈ। "ਡੇਂਗੂ ਫਰੀ ਪੰਜਾਬ" ਐਪ ਨੂੰ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਡੇਂਗੂ ਦੇ ਲਾਰਵੇ ਸੰਬੰਧੀ ਸਰਵੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਿਪਟੀ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਸਰੋਜ ਰਾਣੀ, ਐਸ ਆਈ ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬੀ.ਈ. ਈ .ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਐਲ.ਐਚ. ਵੀ.ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਂਟੀ ਲਾਰਵਾ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਡਾ: ਦਿਲਗੀਰ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਡਾ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਲੇਖ "ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਯੋ ਅਸਟਮ ਬਲਬੀਰਾ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੁਹਿਰਦ ਸੱਜਣਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ, "ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਰੀਸਰਚ ਬੋਰਡ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦਰਦੀਓ, ਤਾਰੀਖਾਂ ਸਬੰਧੀ ਅਜੇਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਂ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ, ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਲਘਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ਇੱਕ ਨਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤਾਂ ਸਚਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਹੈ", ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਕ ਸੱਜਣ ਨੇ "ਜੁਝਾਰ ਟਾਈਮਜ਼" ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਅੱਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਤਾਰੀਖ (20 ਜੁਲਾਈ 1652 ਈ:) ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਤਾਰੀਖ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ? ਉਸ ਸੱਜਣ ਵੱਲੋਂ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਭੇਜੀ ਗਈ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਫੋਟੋ ਵੇਖ ਕੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਡਾ ਦਿਲਗੀਰ ਵੱਲ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲਿਖਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਡਾ ਦਿਲਗੀਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ, "ਸਿੱਖ ਤਵਾਰੀਖ" ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ "ਅੱਜ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ" ਡਾ ਦਿਲਗੀਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਛੱਪਦਾ ਹੈ। ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਇਹ ਲਿਖਤ ਡਾ ਦਿਲਗੀਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ "ਸਿੱਖ ਤਵਾਰੀਖ" ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡਾ ਦਿਲਗੀਰ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, "ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ 20 ਜੁਲਾਈ 1652 ਈ: ਦੇ ਦਿਨ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਸੁਲੱਖਣੀ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਸੀ... ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਨੂੰ 'ਬੜੀ ਹੀ ਨਿੱਕੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਹਸਤੀ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਸਲ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੀ ਛੋਟਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ"। (ਪੰਨਾ 249)

ਡਾ ਦਿਲਗੀਰ ਜੀ, ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਇਹ ਤਾਰੀਖ ਕਿੱਥੋਂ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ, "ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਨੂੰ ਬੜੀ ਹੀ ਨਿੱਕੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਹਸਤੀ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਸਲ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੀ ਛੋਟਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ", ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾ ਦਿਲਗੀਰ ਨੇ ਇਹ ਤਾਰੀਖ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਣ ਦੇ ਸਮੇਂ (6 ਕੱਤਕ ਸੰਮਤ 1718 ਬਿ:), ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਾਲ ਵੱਧਵੀਆਂ ਜਾ ਸਕੇ। ਡਾ ਦਿਲਗੀਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਤਾਰੀਖ 20 ਜੁਲਾਈ 1652

ਈ:, ਜੁਲੀਅਨ ਕੈਲੰਡਰ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਹੈ। ਜੁਲੀਅਨ ਕੈਲੰਡਰ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਆਪਣੇ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਚੰਦਰ-ਸੂਰਜੀ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਕੈਲੰਡਰ (ਸੂਰਜੀ ਸਿਧਾਂਤ) ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਤਾਰੀਖ 21 ਸਾਵਣ, ਸਾਵਣ ਵਦੀ 10 ਸੰਮਤ 1709 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਦਿਨ ਵੀਰਵਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਿਖਤਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ

ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਸੰਮਤ 1713 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਤਾਰੀਖ ਬਾਰੇ ਇਕ ਦਿਨ ਦਾ ਫਰਕ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਸਾਵਣ ਵਦੀ 9 ਜਾਂ ਸਾਵਣ ਵਦੀ 10 ਅਤੇ 8 ਸਾਵਣ ਜਾਂ 9 ਸਾਵਣ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤਾਰੀਖ 7 ਜੁਲਾਈ 1656 ਈ: (ਜੁਲੀਅਨ) ਹੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਰਪਣ ਵਿੱਚ ਇਹ "1713 ਬਿ: ਸਾਵਣ ਵਦੀ ਨੌਵੀਂ, ਦਿਨ ਵੀਰਵਾਰ

ਅੱਜ ਦਾ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ

੧੬੫੨: ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ

ਸਿੱਖ ਤਵਾਰੀਖ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਵਿੱਚ, ਖਾਣੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਅਹਿਦ ਗੁਰਗੱਦੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ, ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੜਪੋਤੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਦੇ ਪੋਤੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ 20 ਜੁਲਾਈ 1652 ਦੇ ਦਿਨ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਸੁਲੱਖਣੀ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿੱਕੇ ਬਾਲ ਸਨ। ਰਾਮਗਣਿ (ਜਨਮ 24 ਫਰਵਰੀ 1648) ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਰੂਪ ਕੌਰ (ਜਨਮ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ 1649) ਆਪ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਨ। 20 ਜੁਲਾਈ 1652 ਦੇ ਦਿਨ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ ਦੀ ਸਾਵਣ ਵਦੀ ਸੰਮਤ 1709 ਸੀ। ਕੁੱਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਦਾ ਜਨਮ 1656 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਆਪ ਨੂੰ 'ਬੜੀ ਹੀ ਨਿੱਕੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਹਸਤੀ' ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਸਲ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੀ ਚਾਰ ਸਾਲ ਛੋਟਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜੀ ਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸੰਮਤ ਸਤਾਰਾਂ ਸੌ ਯਾਰਾਂਥੇ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਜਨਮ ਤਬਬੇ ਲਏ। ਸਾਵਣ ਦਿਨ ਨਉਂ ਜਬ ਥੇ ਬੀਤੇ। ਚਾਨਣੇ ਪੱਖ ਸਭ ਨਛੜਨਿਸਅਚਾਈ ਜਾਮ ਬੀਤੇ।੧। (ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ, ਸੰਪਾਦਕ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ ਪੰਨਾ 105) ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਸਾਵਣ ਸੁਦੀ 9, ਸੰਮਤ 1711 ਬਿਕ੍ਰਮੀ, (12 ਜੁਲਾਈ 1654 ਈ: ਜੁਲੀਅਨ) ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਗੁਰ

S. 1713 (1656 A.D.). (Dr Khazan Singh, History and philosophy- Page 146)

ਸਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ sarbjits@gmail.com

“ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੋਮਵਾਰ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ, 8 ਸਾਵਣ ਸੰਮਤ 1713, ਚੰਦਮਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸਾਵਣ ਵਦੀ 10 ਸੀ, ਈਸਵੀ ਸੰਨ 1656 ਤੇ ਜੁਲਾਈ ਦੀ 7 ਤਰੀਕ ਸੀ”। (ਪ੍ਰੋ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ 2 ਤੋਂ 9, ਪੰਨਾ 288)

“ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘਰ ਤੇ ਮਾਤਾ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਕ੍ਰਿਤਕਾ ਨਛੜ੍ਹ, ਗੰਡ ਯੋਗ ਵਿੱਚ ਸੋਮਵਾਰ, ਸਾਵਣ ਵਦੀ 10, ਮਿਤੀ ਸਾਵਣ 8, ਸੰਮਤ 1713 ਬਿ: (7 ਜੁਲਾਈ, 1656 ਈ:) ਨੂੰ ਕੀਰਤਪੁਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ”। (ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਨਾ 169)

ਇਸ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਡਾ ਸੁਖਦਿਆਲ ਸਿੰਘ (ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਨਾ 150), ਡਾ ਤੁਲੋਚਨ ਸਿੰਘ (Life of Guru Hari Krishan, Page 7) ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਅਸਟਮ ਬਲਬੀਰਾ, ਪੰਨਾ 38), ਪ੍ਰੋ: ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਭਾਗ 1, ਪੰਨਾ 291), ਠਾਕਰ ਦੇਸ ਰਾਜ (ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ- (ਹਿੰਦੀ), ਪੰਨਾ 157), ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ (ਦਸ ਗੁਰ ਰਤਨ- ਵਾਲੀ, ਪੰਨਾ 159) ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਵਦੀ-ਸੁਦੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ 8 ਸਾਵਣ ਦਰਜ ਹੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਡਾ ਦਿਲਗੀਰ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੀ ਤਾਰੀਖ, 20 ਜੁਲਾਈ 1652 ਈ: (ਜੁਲੀਅਨ) ਮੁਤਾਬਕ 21 ਸਾਵਣ, ਸੰਮਤ 1709 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ।

(ਚਲਦਾ)

AAA

AUTO AND BODY WORKS

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਰਿਪੇਅਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਟੋ-ਟਰੱਕ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

We Do Complete Engine Transmission, Body and Paint Work We Sell Used Cars at a Good Price

Prop: Jasbir Singh Takhar

510-755-2132

Free Estimates
Free Towing

510-733-2222

1421 Industrial PKWY West #F Hayward, CA 94544

Harmandeep Singh

L.A. MERCHANDISE

Whole Sale +Retail

ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗ੍ਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ

500 N. Palora Ave. Yuba City, CA 95991

Loose Fabrics, Groceries, Blankets, Vegetables

ਕੈਰੀ ਬੈਗ ਵਧੀਆ ਤੇ ਸਸਤੇ ਰੁੱਟਾਂ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

Toilet Water Pressure (Elite 2 Bio Bider) A budget Friendly solution for your desire to feel exceptionally clean and reduce toilet paper waste Only \$ 42.99+Tax

ਇੱਥੇ ਤਾਜ਼ਾ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਆਰਗੈਨਿਕ ਦਾਲਾਂ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Baksho Kaur Bisla Hardev Singh Bisla

ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ Matterss ਸਸਤੇ ਰੇਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ

ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰੋਸਰੀ, ਕੱਪੜੇ, ਪੱਗਾਂ, ਰੁਮਾਲੇ, ਬਰਤਨ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, 220 ਅਤੇ 110 ਵੋਲਟ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਮਾਨ

ਜੈਂਟਲ ਕਮੀਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਲੋਡੀਜ਼ ਸੂਟ ਈ ਸੇਲ

530-671-0439, Fax 530-822-0439 Cell- 530-844-3250

ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸ. ਉਧਮ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ
510-781-0487

ਸ. ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋਈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਂਸੀਆਂ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਇਸੇ ਲਹਿਰ ਹੇਠ ਹੋਈਆਂ। ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੇ ਇਸ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕ ਉਘਾ ਨਾਂ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਕਲ ਫਰਾਂਸਿਸ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਮਿਲੀ ਜੋ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਾਕੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ। ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 26 ਦਸੰਬਰ 1899 ਨੂੰ ਸੁਨਾਮ (ਸੰਗਰੂਰ) ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਨਰੈਣ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਇਕ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਸਨ, ਜੋ ਰੇਲਵੇ ਸੈਨਾ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਉਪਾਲੀ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ। ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦਾ ਨਾਂ ਮੁਕਤਾ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਸੰਨ 1901 ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵੀ 1907 ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ 24 ਅਕਤੂਬਰ 1907 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਖਾਲਸਾ ਯਤੀਮਖਾਨਾ ਪੁਤਲੀਘਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲੀ। ਜਿੱਥੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਮਿਲਿਆ। ਭਰਾ ਮੁਕਤਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਮਿਲਿਆ ਪਰ 1917 ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਮਰ 17 ਕੁ ਸਾਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਸੰਨ 1918 ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ। ਤਦ ਉਸਨੇ ਯਤੀਮਖਾਨਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਆਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕੋਈਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਉਹ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਬਣ ਗਿਆ।

ਅਪ੍ਰੈਲ 10, 1919 ਨੂੰ ਰੋਲਟ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋਏ। ਕਰਨਲ ਰੈਗੀਨਾਲਡ ਡਾਇਰ ਨੇ ਸਮੂਹ ਇਕੱਠਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਲੋਕ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਵਿਚ ਸਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਕਰਨਲ ਡਾਇਰ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਬਾਗ ਦਾ ਇਕੋ ਰਸਤਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਨਿਰਬੰਧ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ, ਜਦ ਤੱਕ ਅਸਲਾ ਮੁੱਕ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1000 ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਅਤੇ 1500 ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ।

ਸਿੰਘ ਉਸ ਦਿਨ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਮਨ ਤੇ ਇਸ ਖੂਨੀ ਸਾਕੇ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਸਦਮਾ ਲੱਗਾ। ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਖੂਨੀ ਸਾਕੇ ਦਾ ਬਦਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਲਵੇਗਾ। ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਉਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਕੁੱਦ ਪਿਆ। ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਬੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਗਈ। ਸੰਨ 1924 ਵਿਚ ਉਹ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਘੁੰਮਿਆ। ਗੁਪਤ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਉਸਦੇ ਨਾਂ ਸਨ- ਉਦੈ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਫਰੈਂਕ ਬਰਾਜੀਲ ਆਦਿ।

ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਹ 1927 ਵਿਚ ਅਸਲੇ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ 25 ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਪਰਤ ਆਇਆ। ਪਰ ਉਸੇ ਸਾਲ ਨਜਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਜ਼ੁਰਮ ਵਿਚ ਕੈਦ ਰਿਹਾ। ਅਕਤੂਬਰ 1931 ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਹੋਇਆ। ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬਰਗੋਡੀਅਰ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਦੀ 1927 ਵਿਚ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਵੀ 23 ਮਾਰਚ, 1931 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਉਹ ਸੁਨਾਮ ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਸਬੰਧ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਰੀਪਬਲਿਕਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਫੱਟਾ ਲਿਖਣ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕਰ ਲਈ। ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਉਸਦੀ ਬਾਂਹ ਤੇ ਖੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਉਹ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਲੰਡਨ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ

ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਹੀਂ ਜਰਮਨੀ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਥੋਂ ਉਹ ਇਟਲੀ, ਫਰਾਂਸ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਆਸਟ੍ਰੀਆ ਰਾਹੀਂ ਸੰਨ 1934 ਵਿਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ 9 ਐਲਡਰ ਸਟ੍ਰੀਟ, ਵਾਈਟਚੀਪਰ, ਈਸਟ, ਲੰਡਨ ਵਿਖੇ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਲੱਕੜੀ ਕਾਰੀਗਰੀ, ਮੋਟਰ ਮਕੈਨਿਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਾਰ ਵੀ ਰੱਖ ਲਈ। ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਅਲੈਕਸ ਐਂਡਰ ਕੋਰਡਾ ਫਿਲਮਜ਼ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਐਲੀਫੈਂਟ ਬੋਅ-1937 ਅਤੇ ਫੋਰ ਫੀਦਰਸ ਵਿਚ ਪਿਛਾਕੜ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਅਸਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਛੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵਾਲਾ ਪਿਸਤੌਲ ਵੀ ਖਰੀਦ ਲਿਆ। ਉਹ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਭੀੜ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਖੂਨ ਵਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਖਬਰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪੇ। ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਇਲ ਸੈਂਟਰਲ ਏਸ਼ੀਅਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਇਕੱਤਰਤਾ 13 ਮਾਰਚ, 1940 ਨੂੰ 10 ਕੈਕਸਟਨ ਹਾਲ ਲੰਡਨ ਵਿਖੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਡਵਾਇਰ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਹੈ। ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੇ ਦਿਨ ਸਿੰਘ ਰਿਵਾਲਵਰ ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤ ਆਈ, ਸਿੰਘ ਮੰਚ ਵੱਲ ਵਧਿਆ, ਉਸਨੇ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਉਡਵਾਇਰ ਤੇ ਦਾਗ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸਦੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਤਦ ਹੀ ਉਸਨੇ ਲਾਰਡ ਜੈਟਲੈਂਡ ਸਕੱਤਰ ਸਟੇਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਲਾਰਡ ਲਿੰਮਿੰਗਟਨ ਅਤੇ ਸਰ ਲੁਈਸ ਡੇਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਬਾਗ ਦੇ ਖੂਨੀ ਸਾਕੇ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈ ਸਕੇ। ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਹੀਂ ਜਰਮਨੀ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਥੋਂ ਉਹ ਇਟਲੀ, ਫਰਾਂਸ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਆਸਟ੍ਰੀਆ ਰਾਹੀਂ ਸੰਨ 1934 ਵਿਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ 9 ਐਲਡਰ ਸਟ੍ਰੀਟ, ਵਾਈਟਚੀਪਰ, ਈਸਟ, ਲੰਡਨ ਵਿਖੇ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਲੱਕੜੀ ਕਾਰੀਗਰੀ, ਮੋਟਰ ਮਕੈਨਿਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਾਰ ਵੀ ਰੱਖ ਲਈ। ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਅਲੈਕਸ ਐਂਡਰ ਕੋਰਡਾ ਫਿਲਮਜ਼ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਐਲੀਫੈਂਟ ਬੋਅ-1937 ਅਤੇ ਫੋਰ ਫੀਦਰਸ ਵਿਚ ਪਿਛਾਕੜ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਅਸਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਛੇ ਗੋਲੀਆਂ

ਵਾਲਾ ਪਿਸਤੌਲ ਵੀ ਖਰੀਦ ਲਿਆ। ਉਹ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਭੀੜ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਖੂਨ ਵਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਖਬਰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪੇ।

ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਇਲ ਸੈਂਟਰਲ ਏਸ਼ੀਅਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ

ਦੁਆਲੇ ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸਨ।" 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1940 ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਾ।

ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਕਿਸਟਨ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਉਹ 42 ਦਿਨ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਰਿਹਾ। ਜੂਨ

4, 1940 ਨੂੰ ਸੈਂਟਰਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ ਓਲਡ ਵੈਲੀ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ। ਜੱਜ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਕਿ ਤੂੰ ਸ਼ੇਰਾਮ ਇਹ ਕਤਲ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੜੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਪੁਰਾਣਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ। ਇਹ ਇਸੇ ਮੌਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਦੋਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕੁਚਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਬਦਲੇ ਲਈ ਮੈਂ 21 ਸਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵੇਖੇ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼। ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਵਿਦਰੋਹ ਕਰਨਾ ਮੇਰਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮਾਤ-ਭੂਮੀ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ 31, 1940 ਨੂੰ ਪੈਟੇਂਟਿਲ ਜੇਲ੍ਹ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਦਫਨਾਇਆ ਗਿਆ।

ਜੁਲਾਈ 1974 ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਅਸਥੀਆਂ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਿਸਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ੰਕਰ ਦਿਆਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੰਤਿਮ ਰਸਮਾਂ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸੁਨਾਮ ਵਿਚ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਅਸਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਸਥੀਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਵਿਰਾਸਤ

1. ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇਕ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਸੋਹਰੋਡ ਬਰਮਿੰਗਮ ਵਿਚ ਹੈ।
  2. ਇਕ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੈ।
  3. ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਚਾਕੂ, ਡਾਇਰੀ, ਗੋਲੀ ਵਾਰਦਾਤ ਸਮੇਂ ਬਲੈਕ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਸਕੋਟਲੈਂਡ ਯਾਰਡ।
  4. ਉਸਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ।
  5. ਪੂਰਬੀ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਹੈ।
  6. ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਅਨੁਪਰਾਤ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਇਕ ਚੌਕ ਹੈ।
  7. ਸਾਕਾ ਵੈਨਜ਼ਰਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਵੀਡੀਓ-1998 ਅਤੇ 2018 ਨੂੰ ਸਰਵ ਕੋਬੋਜ ਸਮਾਜ ਵੱਲੋਂ 10 ਫੁੱਟ ਉਚਾ ਬੁੱਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸਦਾ ਉਦਾਘਾਟਨ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਨੇ ਕੀਤਾ।
  9. ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੱਦੀ ਘਰ ਅਜਾਇਬਘਰ ਬਣਿਆ।
  10. ਸੁਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਨਾਮ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
- ਅੰਤਿਕਾ- ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਹੋ ਕਬੀਰ! ਮਰਦਾ ਉੱਭ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਮਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਸੱਚੇ ਮਰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖੀ, ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਚੀ ਮੌਤ ਮਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਫਿਰ ਮਰਨਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। -ਅੰਗ 555
- ਹਵਾਲਾ ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ (ਸਲੋਕ ਨੰ: 29)

ਸਰਬ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਡੇਂਗੂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ

ਫਗਵਾੜਾ 25 ਜੁਲਾਈ (ਬੀ.ਕੇ. ਰੱਤੂ) ਸਰਬ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਡੇਂਗੂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦਿਆਂ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਮੁਹੱਲਾ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਸ.ਐਮ.ਓ. ਡਾ: ਲਹਿੰਬਰ ਰਾਮ ਅਤੇ ਗੈਸਟ ਆਫ ਆਨਰ ਵਜੋਂ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਐਸ.ਐਮ.ਓ. ਡਾ. ਲੈਹਿੰਬਰ ਰਾਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਰਸਾਤੀ ਮੌਸਮ 'ਚ ਘਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ, ਕੂਲਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਪੀਣ ਲਈ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਰੱਖੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਡੇਂਗੂ ਮੱਛਰ ਦੇ ਫੈਲਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਜਿਥੇ ਗੰਦਗੀ ਤੋਂ ਨਿਜ਼ਾਤ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਘਰਾਂ ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਤਰ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਫਗਵਾੜਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗੰਭੀਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦਿੱਕਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਡਾ: ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਹੈਲਥ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਡਾ: ਬਲਿਹਾਰ ਚੰਦ ਹੈਲਥ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੁਖਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ

'ਚ ਤੁਰੰਤ ਦਵਾਈ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬੁਖਾਰ ਨਾ ਉਤਰੇ ਤਾਂ ਖੂਨ ਦਾ ਟੈਸਟ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਫਗਵਾੜਾ 'ਚ ਡੇਂਗੂ ਤੇ ਮਲੇਰੀਆ ਵਰਗੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਰਮਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਤੁਲੀ, ਰੂਪ ਕੁਮਾਰ, ਬਲਦੇਵ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਰਮਨ ਨਹਿਰਾ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ

ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਉਂਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਹੱਲਿਆਂ 'ਚ ਡੇਂਗੂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਸਮੂਹ ਪੜਵੰਤਿਆਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਲੈਂਬਰ ਰਾਮ ਅਤੇ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਭਾ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਭਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਗੁਰਦੀਪ ਕੰਗ, ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਕੁਮਾਰ, ਦੇਵਰਾਜ, ਬਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਪਰਸ ਰਾਮ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਕਮਲਜੀਤ ਸੰਧੀ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਾਹਨੀ, ਰਾਮ ਲਾਲ, ਡਾ. ਬੱਬੂ ਸੋਧੀ, ਸਾਹਿਬਜੀਤ ਸਾਬੀ, ਅਨੁਪ ਦੁੱਗਲ, ਮੈਨੇਜਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠ, ਮਨਦੀਪ ਬਾਸੀ, ਮੈਡਮ ਪੂਜਾ ਸੈਣੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਿੰਦਾ, ਸਤਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੰਗੂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਨਿਰਭੈਰ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ. ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਭੂ ਤੁਲੀ, ਮਾਲਾ, ਨਿਧੀ, ਕਾਜਲ, ਨਿਕਿਤਾ, ਪੂਜਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਧਾ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਚਰਚਾ

- ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ

'ਮੁੰਡਾ ਸਾਉਥ ਹਾਲ ਦਾ' ਕੁੜੀ ਤਨੂ

ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਾਅ ਨਾਲ ਅਸ਼ੋਕ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁੱਖ ਸੰਘੋੜਾ ਨੇ ਅਰਮਾਨ ਬੇਦਿਲ ਤੇ ਤਨੂ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਣਾਈ ਫਿਲਮ 'ਮੁੰਡਾ ਸਾਉਥ ਹਾਲ ਦਾ' 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਦਾਕਾਰ ਇਫਤਖਾਰ ਨਾਕਰ, ਸਰਬਜੀਤ ਚੀਮਾ, ਪ੍ਰੀਤ ਔਜਲਾ, ਮਾਲਕੀਤ ਰੋਣੀ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਸਿਤਾਰੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਰਣਜੋਧ ਦੇ ਗੀਤ ਗੋਲਡ ਬੁਆਏ

ਕਮਲ ਗਿੱਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਟਰੈਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫਿਲਮ 'ਇਸ਼ਕ ਪਰਚੇ' 'ਚ ਕੰਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਚਾਹਤ ਲਾਲੀਵੁੱਡ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦੀ

ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਨਗਰੀ ਦੀ ਚਾਹਤ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਤੇ ਖਾਸਕਰ ਦੋਹਵਾਂ ਦੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਅਦਾਕਾਰ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ

ਸ਼ੇਰਾ ਬੋਹੜਵਾਲੀਆਂ ਬਣਿਆ ਫਿਲਮ ਗਾਇਕ

'ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ ਵੰਡਣੇ ਭਾਂਡੇ' ਵਾਲੇ ਗਾਇਕ ਸ਼ੇਰਾ ਬੋਹੜਵਾਲੀਆਂ ਨੇ ਯੂ.ਕੇ-ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਖੇ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬ ਸਟੇਜ ਸੋਅਜ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਗਦੀਪ ਨੇ 'ਸੀਰੀਅਸ ਕੇਸ' ਫਿਲਮ 'ਚ ਉਸਨੂੰ ਪਲੇ ਬੈਕ ਸਿੰਗਰ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸ਼ੇਰਾ ਬੋਹੜਵਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਬਜੀਤ ਸਪਨਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਟਰਾਈ ਕਰੋ ਤੇ ਹੁਣ

ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਸੈਲਾ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਇਕ ਤੇ ਨਾਇਕਾ ਹਨ। ਬਿੱਟੂ ਸਾਗਰ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੀਤ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਹਾਣੀ

ਦਾ ਸੰਗੀਤ 'ਮੁੰਡਾ' ਸਾਉਥ ਹਾਲ ਦਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦਿਲਕਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਤਨੂ ਗਰੇਵਾਲ ਆਖਦੀ ਏ ਕਿ ਫਿਲਮ ਪੱਕੀ ਚਲਦੀ ਹੈ।

ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਫਲ ਮਿਲੇਗਾ ਕਮਲ ਗਿੱਲ ਨੂੰ

ਅਨੋਖ ਸਹੋਤਾ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਕਮਲ ਗਿੱਲ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਰੀਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਿੰਗਾਰਿਆ ਹੈ। ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੀ ਇਹ ਨੌਜਵਾਲ ਗਾਇਕਾ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ ਹਾਲ ਦੀ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਾਗਰ ਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਅਨੁਸਾਰ ਫਿਲਮ ਦੇ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਦੋਗਾਣੇ ਕਮਲ ਹਸਨ-ਰਤੀ ਦੀ 'ਏਕ ਦੂਜੇ ਕੇ ਲੀਏ' ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣਗੇ।

ਉਪਾਸਨਾ ਨੇ ਕੀਤੀ ਯੋਗਰਾਜ ਦੀ ਸਿਫਤ

'ਬਦਲਾ ਜੱਟੀ ਦਾ' 'ਚ ਉਪਾਸਨਾ ਸਿੰਘ ਦ ਪਿਤਾ ਬਣੇ ਸਨ ਯੋਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਤੇ

ਘੜੀ ਪਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਗਾਇਕੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕੈਰੀਅਰ ਹੋਰ ਪਰਪੱਕ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲੇ ਕਰਦੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁੱਖ ਕੋਲੋਮਾਹਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਚ ਗੀਤਕਾਰ ਅਮਰ ਨਿਮਾਣਾ ਨੇ

ਲਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ ਹੁਣ ਰੂਫ ਸੱਜਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੰਦੀ ਰਾਣਾ, ਰੋਸ਼ਨੀ ਤੇ ਜਰਾ ਨੂਰ ਜਨਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾ ਕਿ ਲਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਵਧਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਚਾਹਤ ਲਾਲੀਵੁੱਡ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇ।

ਖੁਦ ਰੱਬ ਨੇ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਇਸ਼ਕ ਮੁਹੱਬਤ ਤਿਆਰ
ਸਾਗਰ ਫਿਲਮਜ਼ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਇਸ਼ਕ ਮੁਹੱਬਤ'

ਉਪਾਸਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਦ ਉਹ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਸੀ ਪਰ ਯੋਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਫਿੱਟ ਕੀਤਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਪਾਸਨਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜਾਇਆ ਸੀ।

ਮਹੀਨਾ ਸਾਉਣ ਆ ਗਿਆ

ਮਾਹੀ ਤੂੰ ਨਾਂ ਆਇਆ ਵੇ, ਮਹੀਨਾ ਸਾਉਣ ਆ ਗਿਆ
ਗਮਾਂ ਵਾਲੇ ਪੱਛ, ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਲਾ ਗਿਆ
ਮਾਹੀ ਤੂੰ ਨਾਂ ਆਇਆ ਵੇ, ਮਹੀਨਾ ਸਾਉਣ ਆ ਗਿਆ

ਨਿੱਕੀ ਨਿੱਕੀ ਭੂਰ ਪੈਂਦੀ, ਕੋਇਲਾਂ ਗੀਤ ਗਾਉਦੀਆਂ
ਤੇਰੇ ਬੋਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਜਾਂ, ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਆਉਦੀਆਂ
ਕੀਤਾ ਜਿਹਤਾ ਫੋਨ ਸਾਡੀ, ਜਿੰਦ ਤਤਫਾਂ ਗਿਆ
ਮਾਹੀ ਤੂੰ ਨਾਂ ਆਇਆ ਵੇ, ਮਹੀਨਾ ਸਾਉਣ ਆ ਗਿਆ

ਡੱਡੂਆਂ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਉੱਚੀ, ਵਾਜ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਏ
ਰੂਹ ਸਾਡੀ ਸਾਡੇ ਨਾਂ, ਨਰਾਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਏ
ਬੈਠ ਕੇ ਬਨੇਰੇ ਜਦ, ਕਾਂਗ ਕੁਰਲਾ ਗਿਆ
ਮਾਹੀ ਤੂੰ ਨਾਂ ਆਇਆ ਵੇ, ਮਹੀਨਾ ਸਾਉਣ ਆ ਗਿਆ

ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਦੇ, ਮਾਹੀ ਗਏ ਆ ਵੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਸਾਉਣ, ਦੱਸ ਸਾਨੂੰ ਕਾਹਦਾ ਚਾਅ ਵੇ
ਰਾਤੀ ਪਿਆ ਮੀਂਹ, ਹੁਣ ਦਿਨੇ ਫਿਰ ਆ ਗਿਆ
ਮਾਹੀ ਤੂੰ ਨਾਂ ਆਇਆ ਵੇ, ਮਹੀਨਾ ਸਾਉਣ ਆ ਗਿਆ

ਗੁਲਾਮੀ ਵਾਲੇ ਬੂਟੇ, ਸਾਡੀ ਤੇਰੇ ਨਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਵੇ
ਲਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ, ਦੱਸ ਆਉਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਵੇ
ਤੱਕ ਕਾਲੇ ਬੱਦਲਾਂ ਨੂੰ, ਚਿਹਰਾ ਕਮਲਾ ਗਿਆ
ਮਾਹੀ ਤੂੰ ਨਾਂ ਆਇਆ ਵੇ, ਮਹੀਨਾ ਸਾਉਣ ਆ ਗਿਆ

- ਬੂਟਾ ਗੁਲਾਮੀ ਵਾਲਾ
91-94171-97395

ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਸਾਡਾ ਕਾਹਦਾ ਸਾਉਣ ਵੇ

ਛੇੜ ਛੇੜ ਲੰਘਦੀ ਏ ਠੰਡੀ ਪੌਣ ਵੇ
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਸਾਡਾ ਕਾਹਦਾ ਸਾਉਣ ਵੇ

ਘੁੱਗੀਆਂ ਦਾ ਜੋੜਾ ਕਰਦਾ ਕਲੋਲ ਵੇ
ਸੱਚੀਮੁਚੀ ਜਾਦੀ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦ ਡੋਲ ਵੇ
ਕੱਲਿਆਂ ਦਾ ਦਸ ਸਾਡਾ ਕਾਹਦਾ ਜਿਉਣ ਵੇ
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਸਾਡਾ ਕਾਹਦਾ ਸਾਉਣ ਵੇ

ਕਾਲੀਆਂ ਘਟਾਵਾਂ ਬਦਲੀ ਡਹਾਉਦੀ ਏ
ਨਿੱਕੀ ਨਿੱਕੀ ਕਣੀ ਸੀਨੇ ਅੱਗ ਲਾਉਂਦੀ ਏ
ਖੂਨ ਵਾਲੇ ਸੈਲ, ਨਾਮ ਤੇਰਾ ਧਿਉਣ ਵੇ
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਸਾਡਾ ਕਾਹਦਾ ਸਾਉਣ ਵੇ

ਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਖੀਰਾਂ, ਪੱਕਦੇ ਨੇ ਪੂੜੇ ਵੇ
ਮੱਲੋਮੱਲੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਪਿਆਰ ਗੂੜੇ ਵੇ
ਮਿੱਠੇ ਮਿੱਠੇ ਜਦੋਂ ਕੋਇਲਾਂ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਵੇ
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਸਾਡਾ ਕਾਹਦਾ ਸਾਉਣ ਵੇ

ਕਮਲ ਮੱਤਾ ਕਹਿੰਦੀ ਜਿੰਦ ਤਾਂ ਠਰਦੀ
ਹੱਥ ਜੋੜ ਤੈਨੂੰ ਅਰਜੋਈ ਕਰਦੀ
ਗਿੱਝ ਗਈ ਦਹਿਲੀਜਾਂ ਵਿਚ ਮੈ ਖਲੋਣ ਵੇ
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਸਾਡਾ ਕਾਹਦਾ ਸਾਉਣ ਵੇ

- ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਮੱਤਾ
ਪਿੰਡ ਮੱਤਾ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ

ਰੰਦੇ ਹਸਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੁੱਗੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸਟਾਰ ਫਿਲਮ ਕਲਾਕਾਰ

ਵੱਖੀ ਟੁੱਟ ਨਾ ਜਾਏ ਹਸ ਹਸ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਘੁੱਗੀ ਨਹੀਂ, ਦੰਦ ਖਿੜ ਖਿੜ ਨਾ ਕਰਨ ਰੁੱਸੀ ਜਨਾਨੀ ਮੇਰੀ ਫਿਲਮ ਦੇਖ ਨਾ ਮੰਨੇ, ਨਾਮ ਘੁੱਗੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੇਰੀ ਹਾਸੇ ਦੀ ਉਡਾਰੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਨੇ ਮਾਣ ਸਕਣ, ਨਾਂ ਘੁੱਗੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਫਿਕਰੇ ਦੁਰਸਤ ਨੇ ਜਨਾਬ। ਤੇ ਲਓ ਜੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਘੁੱਗੀ ਬਾਹਰ, ਮਤਲਬ ਸਿੱਧੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕਿ ਆਪਾਂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੁੱਗੀ ਅੱਜ ਦੇ ਫਿਲਮ ਸਟਾਰ ਨਾਲ ਗੁਫਤਾਹੂ ਕਰ ਆਪ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਧਰਮ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੁਣਦੇ ਦੀਆਂ 7 ਏ ਖੈਰਾਂ। ਘੁੱਗੀ ਜੀ ਚਲੋ ਰਵਾਇਤੀ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ, ਅੱਛਾ ਜੀ ਖੋਖਰ ਫੌਜੀਆਂ ਜਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੁਹਾਡਾ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਜੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ 4 ਲਾਵਾਂ ਫੇਰੇ ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਲਏ ਹਨ। ਚਲ ਪਏ ਜੀ ਤੁਸਾਂ ਦੇ

ਹਸ ਪਏ ਹੋ ਘੁੱਗੀ ਜੀ ਕਮਾਲ ਏ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਮਾਨ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ, ਆਪ ਤੁਹਾਡੀ, ਚੋਣ ਲੜੀ, ਚਲੋ ਠੀਕ ਏ ਸਿਆਸਤ ਤੇ ਹੁਣ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸਹੀ ਏ ਕਲਾਕਾਰ ਸਫਰ ਤੇ ਹੀ ਚਲਦੇ ਹਾਂ "ਚੜਾਈ ਯਾਰਾਂ ਦੀ, ਤੋਹਫੇ ਘੁੱਗੀ ਦੇ, ਖਿੱਚ ਘੁੱਗੀ ਖਿੱਚ, ਘੁੱਗੀ ਜੰਕਸ਼ਨ ਤੇ ਦੋਸਤੋ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੁੱਗੀ ਜੀ 2004 ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਣ ਗਏ, ਨਾਲ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ, ਕਦੇ ਆਏ ਚਕ ਦੇ ਫੱਟੇ, ਭਾਜੀ ਇਨ ਪ੍ਰੋਬਲਮ ਤੇ ਤੇ ਹੁਣ "ਕੇਰੀ ਆਨ ਜੱਟਾ 3" ਤੱਕ ਵਾਹ ਜੀ ਵਾਹ। ਜੀ ਜੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਡੇ ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਵੀ ਹਨ।ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਐਕਟਿੰਗ ਭਾਰੀ ਪੈ ਗਈ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰੀ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਯਾਰ ਸਾਰੇ ਪਰ ਗਿੱਪੀ ਗਰੇਵਾਲ, ਬੀਨੂੰ ਢਿੱਲੋਂ, ਕਰਮਜੀਤ ਅਨਮੋਲ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਭੱਲਾ, ਨੀਰੂ ਬਾਜਵਾ, ਸੋਨਮ ਬਾਜਵਾ ਉਧਰ ਇਫਤਖਾਰ ਠਾਕਰ, ਨਾਸਿਰ ਚਿਨੋਤੀ। ਕਮੇਡੀ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੁੱਗੀ ਨੇ ਜੇਕਰ ਕਹਿ ਦਿਓ ਕਿ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਬਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰੋਟੀ ਖਾਦੀ ਤਾਂ ਗਲਤ ਹੋਊ।

ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਬੂਰ, ਕੁਦਰਤੀ ਅਭਿਨੈ ਦੀ ਦਾਤ ਨੂੰ ਬੂਰ, ਕੁਲ ਦੇ ਦਿਲ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੁੱਗੀ ਨੂੰ ਸਟਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਰਹੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਰੱਬ ਸੋਹਣਾ ਚੰਗੀਆਂ ਕਰਦਾ ਰਹੇ, ਹਲਾ ਭਈ ਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਾਰਾ, ਘੁੱਗੀ ਦੀ ਉਡਾਰੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਆਗਿਆ ਦਿਓ, ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਫਿਰ ਮਿਲਾਂਗੇ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਆਕਾਲ, ਨਮਨ, ਗੁਫਤਾ ਬਾਈ ਤੇ ਸੱਤੇ ਐ ਖੈਰਾਂ।

- ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ 12ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਤੋਂ ਕਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਕਵਿਤਾ 'ਗੀਤਾ ਗੋਬਿੰਦ' ਦੀ ਹੋਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕਰਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੀ ਗੀਤੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਰੱਖਤੀ ਗੋਪੀ, ਰਾਧਾ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਪਰਮ-ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਕ ਤੇ ਰਹੱਸਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਵਿਤਾ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਧਾ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮਹਾਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਬੜਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਠ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਾਵਿਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਇਕ ਇਕੱਲੇ ਕਵੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂਕਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਜਨਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਲੇਖਕ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਭਜਨ ਰਾਗ ਗੁਜਰੀ ਤੇ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਜੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਰਚਨਾ 1604 ਈਸਵੀ 'ਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਭਾਰਤੀ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ 'ਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਭਜਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਓਡੀਸੀ (1508-1515) ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਭਜਨ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਅੱਪਭ੍ਰੰਸ਼ ਦੇ ਸੁਮੇਲ (ਮਿਸ਼ਰਣ) ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੂਰੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਸੀ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਇਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ 1170 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਪਰਧਰਮਿਕ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਸ਼ੱਕਰਗੰਜ ਜੀ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਨ। ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਤੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ 'ਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿੰਡੂ ਬਿਲਵਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਬੀਰਭੂਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕੋਂਦਲੀ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਅਜੇ ਨਦੀ ਉੱਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਦੂਜੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਂਦਲੀ-ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਾਚੀ ਨਦੀ ਉੱਤੇ, ਉਤੀਸਾ ਵਿਚ ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਭੋਜਦੇਵਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਰਾਧਾ ਦੇਵਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਮਾਦੇਵੀ ਜਾਂ ਬਾਈ ਦੇਵੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਤੀਸਾ ਦੇ ਰਾਜਾ ਕਰਨਵ (ਈਸਵੀ: 1142-1156) ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਦੇਵ (ਈਸਵੀ 1170-1180) ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਸੀ।

ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੀ ਅਨਾਥ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਉਦਾਸ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਇਕ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ। ਨਰਿੰਜਨ, ਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਧੋਬੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੜੱਪ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਵੱਲ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਦੇ ਮੂਢ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਵਿਚ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਪੱਸਵੀ ਸੁਭਾਅ ਇੰਨਾ ਬਲਵਾਨ ਅਤੇ ਤੀਬਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰੁੱਖ ਦੀ ਛਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਦੇ ਸਨ। ਕਿਤੇ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜ ਨਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਰੱਬ-ਸਾਧ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਬ ਨਾਲ ਹੀ ਮੋਹ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੇ ਗੁਣ ਹੀ ਗਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ। 1. ਦਰਸ਼ਨ ਰਾਘਵ, 2. ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ, 3. ਚੰਦੀਆਂ ਲੋਕ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ' ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਬਿਹਤਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਖੁਦ, ਜਗਨ ਨਾਥ ਦਾ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ ਨੂੰ ਆਰਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਸੁੰਦਰ, ਰਹੱਸਮਈ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ, ਇਕ ਦਰਬਾਰੀ ਕਵੀ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਲਛਮਣ ਸੈਨ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸਿੱਧ 'ਜਵਾਹਰਾਂ' ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਨ।

ਚੰਦਰ ਦੱਤ ਦੇ 'ਭਕਲਮਾਲ' ਵਿਚ ਜੈਦੇਵ ਜੀ

ਬਾਰੇ ਕਈ ਕਥਾਵਾਂ ਦਰਜ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਰੱਬ ਦੇ ਭਗਤ, ਇਕ ਤਪੱਸਵੀ ਤੇ ਇਕ ਭਟਕਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਸਤਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਦਲ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਇਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ ਹੱਥ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜਬਰਦਸਤੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਵਿਆਹ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਭਗਤੀ ਰਸ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ। ਇਹ ਗੀਤ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਕਥਮ ਕਾਂਕਲੀ ਵਿਚ ਬਿਤਾਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਜੈਦੇਪੁਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਮਰ 'ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ' ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਭਗਤ ਤੋਂ ਉਹ ਪਰਮ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਭਗਤ ਬਣ ਗਏ। ਉਹ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ, ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹੇ। ਬੰਗਾਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਲਕਸ਼ਮੀਅਨ ਸੇਨ (ਈ: 1175-1200), ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਲੇ ਬਣ ਗਏ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ

ਅਤੇ ਜਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਕੇ 1273 ਈਸਵੀ 'ਚ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਮਾਧ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਮਾਘ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੰਦ-ਕਥਾਵਾਂ ਤੇ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੁਢਾਪੇ 'ਚ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਉਹ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਨ ਤੇ ਗੰਗਾ ਨਦੀ 'ਚ ਉਹ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਅਨੋਖਾ ਚਮਤਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਦੇ, ਆਪਣੇ ਦੇਵਤੇ ਲਈ ਪਿਆਰ ਦਾ ਵਿਸਫੋਟ ਕੀਤਾ। ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਰਾਹ ਬਦਲ ਗਈ ਅਤੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕੋਲ ਵੀ ਵਹਿਣ ਲੱਗ ਪਈ।

ਇਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਕ ਆਇਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਇਸ ਅਧੂਰੀ ਰਹਿ ਗਈ ਆਇਤ ਨੂੰ ਆਪ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਚਮਤਕਾਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਵਿਆਪਕ (ਪਦਮਾਵਤੀ) ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ। ਜੰਗਲ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਖਤਾਂ ਦੇ ਹਰ ਪੱਤੇ 'ਤੇ 'ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ' ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਆਤਮਾ ਨੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। "ਮੈਂ ਜਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਭੂ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਹ ਸਿੱਕੇ ਦਾ ਕੇਵਲ ਇਕ ਪਾਸਾ ਹੀ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਪਾਸਾ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ 10ਵੀਂ ਪੌੜੀ 'ਚ ਉਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਇਸ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: ਪ੍ਰੰਮ ਭਗਤਿ ਜੈਦੇਉ ਕਰਿ ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਗਾਵੈ।

ਲੀਲਾ ਚਲਿਤ ਵਖਾਣਦਾ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਠਾਕੁਰ ਭਾਵੈ। ਅਖਰ ਇਕੁ ਨ ਆਵੈ ਪੁਸਤਕੁ ਬੰਨ੍ਹਿ, ਸੰਧਿਆ ਕਰਿ ਆਵੈ। ਗੁਣ ਨਿਧਾਨ ਘਰਿ ਆਇ ਕੈ ਭਗਤ ਰੂਪਿ ਲਿਖਿ ਲੇਖੁ ਬਣਾਵੈ। ਅਖਰ ਪੜ੍ਹਿ ਪਰਤੀਤਿ ਕਰਿ ਹੋਇ ਵਿਸਮਾਦੁ ਨ ਅੰਗ ਸਮਾਵੈ। ਵੇਖੇ ਜਾਇ ਉਜਾਤਿ ਵਿਚਿ ਬਿਰਖੁ ਇਕ ਆਚਰਜ ਸੁਗਾਵੈ। ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਸੰਪੂਰਣੋ ਪਤਿ ਪਤਿ ਲਿਖਿਆ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਵੈ। ਭਗਤਿ ਹੋਤਿ ਪਰਗਾਸੁ ਕਰਿ ਹੋਇ ਦਇਆਲੁ ਮਿਲੈ ਗਲਿ ਲਾਵੈ ਸੰਤ ਅਨੰਤ ਨ ਭੇਦ ਗਣਾਵੈ॥10॥

ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧੂਰੀ ਰਹਿ ਗਈ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਆਪ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਿਖਾਈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਹਉਮੈ ਫਟ ਗਈ, ਉਹ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਹੋਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ' ਦਾ ਅੰਸ਼ ਰੁੱਖ ਦੇ ਹਰ ਪੱਤੇ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਚਮਤਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਕਮੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਦੋਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਹਾਨ, ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦਕਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਰ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅੰਗ 1192 ਵਿਚ ਦਰਜ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ, ਇਸ ਦਾ ਅਤੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਹੰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ: ਜੈਦੇਵ ਤਿਆਗਿਓ ਅਹੰਮੇਵ॥ (ਅੰਗ 1192-10)

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਏਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਜੇਕਰ ਧੰਨਾ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੁਆਰਾ

ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬ੍ਰਹਮ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋ ਗਏ। ਅਜਰ ਨਾਲ, ਬਾਲਮੀਕ ਜੀ ਅਤੇ ਵੇਸਵਾ ਗਣਿਕਾ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਿਮਰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਤੇਤੇ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸੁਣਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ, ਇਸ ਮਨੁੱਖਾ ਜਨਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੇ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਹਉਮੈ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਾਧਕ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਨੁੱਖਾ ਜਨਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੇ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਹਉਮੈ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਸਨ।

ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਥਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਘੜੀ ਹੋਈ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਜਕ ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਕ ਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਮੰਦਰ ਲਈ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਪੁਤਾਨੇ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਦਰਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਾਰਾ ਧਨ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵੱਢ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਖੱਡ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਉਧਰ ਇਕ ਰਾਜਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਦਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਸਨੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਖੱਡ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਾ ਕੇ ਠੀਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਾਵਿਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਜੋਹਰ ਦਿਖਾਏ ਤੇ ਬੜਾ ਇੰਜਤ-ਮਾਣ ਖੱਟਿਆ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਯੱਗ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸ ਯੱਗ ਵਿਚ ਉਹ ਚੋਰ ਵੀ ਆਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵੱਢਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਾਕੂਆਂ

ਲਈ ਬੜੀ ਹਮਦਰਦੀ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਰਾਜੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਾਈ ਦੇਣ ਗਏ ਤਾਂ ਜੈਦੇਵ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਨੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਗੱਲ ਪੁੱਛੀ ਤਾਂ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਬੁਠੀ ਕਹਾਣੀ ਬਣਾ ਕੇ ਸੁਣਾਈ।

ਪ੍ਰੋ: ਐਚ. ਐਲ. ਕਪੂਰ

ਰਾਜੇ ਨੇ ਇਕ ਦੋਸ਼ ਬਦਲੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਮਾਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ 'ਤੇ ਦਇਆ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵੱਢ ਕੇ ਜਿਉਂਦਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਹ ਸਾਡਾ ਅਹਿਸਾਨਮੰਦ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਧਾੜਵੀ ਅਜੇ ਸੁਣਾ ਹੀ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਇਕਦਮ ਧਰਤੀ ਫਟ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਧਾੜਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਗਰਕ ਗਏ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਥਾ ਧਾੜਵੀਆਂ ਦੀ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ। ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਸਲ ਘਟਨਾ ਜੋ ਲੁੱਟ ਦੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵੱਢਣ ਦੀ ਸੀ, ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜੇ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ, ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਚੀ ਤੇ ਸੁੱਚੀ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਝ ਕੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾੜਵੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵੱਢੇ ਸਨ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਟੁੰਡ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ, ਮੁੜ ਹੱਥ ਪੁੰਗਰ ਪਏ ਸਨ। ਹੱਥ ਪੁੰਗਰਨ ਦੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਘੜੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੰਗਰਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਡਾਕਟਰੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਅਜੋਕੇ ਵਿਗਿਆਨ ਵਾਂਗ ਇਤਨਾ ਅਭਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਰਜਰੀ ਕਰਕੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਇਕ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਰਸਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਸਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜਿਕ ਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਤੀ ਹੋ ਗਈ। ਰਾਜੇ ਦੀ ਰਾਣੀ ਇਕ ਦਿਨ ਇਹ ਗੱਲ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਗਈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਭਰਜਾਈ ਦੇ ਸਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਸ ਪਾਸ ਵਡਿਆਈ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਦੇਖੋ, ਮਰਿਆ ਹੋਇਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸਭ ਸਤੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, 'ਪਰ ਸਤੀ ਉਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਤੀ ਦੇ ਮਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਣ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਹੀ ਤਿਆਗ ਦੇਵੇ।' ਰਾਣੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੀ ਵਾਰਤਾ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੱਲ ਵੀ ਚੱਲ ਪਈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਰਾਜਾ ਇਕ ਦਿਨ ਜੰਗਲ 'ਚ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਵੀ ਸਨ। ਰਾਣੀ ਨੇ ਇਹ ਅਫਵਾਹ ਉਡਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਖਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮਨਹੂਸ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ-ਦਿਆਂ ਦੀ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪਦਮਾਵਤੀ ਨੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ। ਜਦੋਂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਆਏ ਤਾਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਰਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ। ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਸਾਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਮੇਰੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਪਦਮਾਵਤੀ ਮਰ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਇੱਥੇ ਜਿਉਂਦੇ ਪਰਤਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੀ ਉਸਤੱਤ 'ਚ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪਦਮਾਵਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਜਾਨ ਆ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਉੱਠ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਰਤਾ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਨਗਰ ਕੋਂਦਲੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇੱਥੇ ਹੀ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਕਥਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਬਿੰਦਾਬਨ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗੇ ਸਨ। ਕੋਂਦਲੀ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਹਰ ਸਾਲ ਮਾਘ ਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡਾ ਮੇਲਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉੜੀਆ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਦੇਵਦਾਸੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਸਥਾਗਤ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਦੇਵਦਾਸੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਦੇਵਤੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਔਰਤਾਂ ਨੱਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉੜੀਆ ਮੰਦਰਾਂ ਨੇ ਮਹਾਰੀ ਨਾਚ (ਓਡੀਸੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਸਕਰਣ) ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਨਟਮੰਦਿਰ, ਜਾਂ ਡਾਂਸ ਹਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(ਹਵਾਲਾ: ਮਿਲਰ, ਬਾਰਬਰਾ ਸਟੋਲਰ (1977) ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਗੀਤ, ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਪੁਰਾਲੇਖ)

ਉਕਤ ਬਿਆਨੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਵਾਚਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਹੀ ਉਪਾਸ਼ਕ ਰਹੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗੰਗਾ ਭਗਤ ਬਣ ਗਏ ਸਨ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ

(ਸਫਾ 25 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਜੀ. ਬੀ. ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਇਕ ਸਾਧੂ 'ਰਤਨ ਹਰਿ' ਜੀ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਅੰਤਮ ਜੀਵਨ ਨਿਰਗੁਣ ਰਹੱਸ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਪਰਦਾ ਚਲਾਉਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਹੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ ਹੀ ਕੀਤੀ। (ਹਵਾਲਾ: ਪੰਨਾ 22 ਜੀਵਨੀ ਜੈਦੇਵ ਜੀ)

ਸ੍ਰੀ ਜੀ. ਬੀ. ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਉਕਤ ਕਥਨ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਕਲਪਿਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਰਗੇ ਹੀ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਚ ਆਏ ਪਲਟੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਭਗਤ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਤ ਰਸਕ-ਕਵੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਯੋਜਕ ਕਿਰਿਆ ਸਾਧੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਰਾਹੀਂ ਬ੍ਰਹਮਲੀਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਸਤੂ ਘੋਖ ਕੇ ਠੀਕ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਦਿਆਂ ਦਾ ਰਚਣ ਵਾਲਾ ਜੈਦੇਵ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਧੀ ਕਾਲ ਵਿਚ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਅੰਦਰ ਹੋਇਆ ਵੱਖਰਾ ਸੰਤ ਜਯਦੇਵ ਹੈ। 'ਜੈਦੇਵ ਤਿਆਗਿਓ ਅਹੰਮੇਵ'। ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਹਉਮੈ ਤਿਆਗੀ, ਕਿਸ ਭਾਂਤ ਦੀ ਹਉਮੈ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਜੋ ਉਸਨੇ ਤਿਆਗੀ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕਥਾ ਭੀ ਕਵੀ ਜਯਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਵਿਚ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ।

ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਰਾਜਮਾਲ ਦੀ ਹਉਮੈ ਤਾਂ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸਿਧਾਂ ਨਾਥਾਂ ਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਧੀਆਂ ਦੀ ਹਉਮੈ ਜ਼ਰੂਰ ਸਤਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ, ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਯੋਗ ਸਿਧੀਆਂ ਦੇ ਪਾਂਧੀ ਅਤੇ ਸਾਧਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਕਾਰ ਹੋਰਨਾਂ ਸਿਧਾਂ ਨਾਥਾਂ ਵਾਂਗ ਸਿਧੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਤਿਆਗ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ 'ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਜੈ ਦੇਉ ਨਾਮ' ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਨਿਰਮਾਣ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਦਾ ਮਾਰਗ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਭੱਟਾਂ ਨੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਣ-ਗਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨਾਮ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਣ ਗਾਵੇ ਰਵਿਦਾਸੁ ਭਗਤੁ ਜੈਦੇਵ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ।

(ਹਵਾਲਾ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਸਵਈਏ 1 ਅੰਗ 1290 ਇਤਿਹਾਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਭਾਗ ਦੂਜਾ, ਪੰਨਾ 379-380, ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ)

ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕੇ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, 'ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰਬਾਣ ਲਿਵ ਲੀਣੁ ਪਾਇਆ' ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਤੀ, ਬਲਕਿ ਰਾਸ ਕ੍ਰੀਤਾ ਲਿਖਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀ ਮੇਲ?

ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਸਮੇਂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ (ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਛੱਬੀ ਜਨਮ (ਵਿਕਰਮੀ) ਨਾਲ ਇਸ ਭਗਤ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਮੇਲ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਦਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਭਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਤਮਕ, ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਚਾਰੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਦੇ: ਪਹਿਲਾ ਪਦਾ ਹੈ:- ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਆਰਾਧਿਤੰ ਸਚ ਪਿਆਸ ਪਰਮ ਹਿਤੰ। ਬਿਲਲਪ ਬਿਲਲ ਬਿਨੰਤੀਆ ਸੁਖ ਭਾਇ ਚਿਤ ਹਿਤੰ।।।।।

ਜਪ ਮਨ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਸਰਣੀ॥ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤਾਰਿ ਤਾਰਣ॥ ਰਮ ਨਾਮ ਕਰਿ ਕਰਣੀ॥।।।।। ਰਹਾਉ॥

ਏ ਮਨ ਮਿਰਤ ਸੁਭ ਚਿਤੰ ਗੁਰੁ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਰਮਣੰ ਮਤਿ ਤਤੁ ਗਿਆਨੰ ਕਲਿਆਣ ਨਿਧਾਨੰ ਹਰਿ ਨਾਮ ਮਨਿ ਰਮਣੰ॥2॥

ਬਿਰ ਨਾਮੁ ਭਗਤਿ ਦਿਤੰ ਮਤੀ ਗੁਰ ਵਾਕਿ ਸਬਦ ਰਤੰ॥3॥ ਭਰਮਾਤਿ ਭਰਮੁ ਨ ਚੁਕਈ ਜਗੁ ਜਨਮਿ ਬਿਆਧਿ ਖਪੰ॥ ਅਸਥਾਨੁ ਹਰਿ ਨਿਹਕੇਵਲੰ ਸਤਿਮਤੀ ਨਾਮ ਤਪੰ॥4॥

ਇਹ ਜਗੁ ਮੋਹ ਹੋਤ ਬਿਆਧਿਤ ਦੁਖੁ ਅਧਿਕ ਜਨਮ ਮਰਣੰ॥ ਭਜੁ ਸਰਣਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਉਬਰਹਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਰਿਦ ਰਮਣੰ॥5॥ ਗੁਰਮਤਿ ਨਿਹਚਲ ਮਨਿ ਮਨੁ ਮਨੰ ਸਹਜ ਬੀਚਾਰੰ। ਸੋ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਜਿਤੁ ਸਾਚੁ ਅੰਤਰਿ ਗਿਆਨ ਰਤਨੁ ਸਾਰੰ।

ਭੈ ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਤਰੁ ਭਵਜਲੁ ਮਨਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ਹਰਿ ਚਰਣੀ॥ (ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ 1-505)

ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਬਾਰੇ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:- ਸਨਕਾਦਿਕ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਸੇਖਾ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਤਨ ਮਹਿ ਮਨੁ ਨਹੀਂ ਪੇਖਾ॥3॥

ਇਸੁ ਮਨ ਕਉ ਕੋਈ ਖੋਜਹੁ ਭਾਈ॥ ਤਨ ਛੁਏ ਮਨੁ ਕਹਾ ਸਮਾਈ॥4॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਜੈ ਦੇਉ ਨਾਮਾਂ॥ ਭਗਤਿ ਕੈ ਪ੍ਰੇਮਿ ਇਨਹੀ ਹੈ ਜਾਨਾਂ॥ (ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ-330)

ਕਬੀਰ ਜੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੁਆਰਾ ਜੈ ਦੇਵ ਜੀ ਤੇ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਦੇ ਮਾਰਗ ਉੱਤੇ ਚੱਲੇ।

ਹਨਯੋਗ ਵਾਲੀ ਭਗਤੀ ਦੇ ਪੱਖ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਛੋਹਿਆ। ਇਸੇ ਹੀ ਗੁਜਰੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਪਦੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਦੀ ਧੁਨਿ ਗੂੰਜਦੀ ਹੈ।

ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਆਰਾਧਿਤੰ ਸਚੁ ਪਿਆਸ ਪਰਮ ਹਿਤੰ॥

ਭੈ ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਤਰੁ ਭਵਜਲੁ ਮਨਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ਹਰਿ ਚਰਣੀ॥ (ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ 1-505)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪਦਿਆਂ ਵਿਚ, ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਹੈ- 'ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਆਰਾਧਿਤੰ'। ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਅਰਾਧਨਾ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਹੀ ਭਵ ਜਲ ਤਰਨ ਲਈ ਸਾਧਨ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਾਇਆ ਹੈ: ਬਿਰ ਨਾਮੁ ਭਗਤਿ ਦਿਤੰ ਮਤੀ ਗੁਰਵਾਕਿ ਸਬਦ ਰਤੰ।

ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜੋਗ, ਯੋਗ, ਦਾਨ ਆਦਿਕ ਕਿ-ਰਆਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਇਕੋ ਹੀ ਸੁਕ੍ਰਿਤ 'ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਰਮਣੰ' ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ (ਰਹਾਉ ਦੀ ਤੁਕ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।)

ਜਯਦੇਵ: 'ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦਕਾਰ' ਸੇ 'ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ' ਦਾ ਪਦ ਕਰਤਾ ਭਿੰਨ ਗਯਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਔਰ ਦੋਨੋਂ ਕਾ ਅੰਤਰ ਨਿਰਦਿਸ਼ਾ ਔਰ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਮੇਂ ਸੰਕਲਿਤ ਦੋਨੋਂ ਪਦੋਂ ਕੇ, ਏਕ ਕੋ ਭਾਸ਼ਾ ਔਰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਕਰਨੀ ਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਦੂਸਰੇ ਪਦੇ ਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੂਰਨ ਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਯਦੇਵ ਤੋਂ ਬੰਗ ਨਿਵਾਸੀ ਬੇ ਅਥਵਾ ਉਤਵਾਵਾਸੀ। ਉਤੀਸ ਬਾਸੀ ਕਬੀਰ ਕੇ ਪਦੋਂ ਕੀ ਰਕਸ਼ਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਮੇਂ ਜਯਦੇਵ ਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਕੈਸੇ ਹੋਗੀ? ਰਾਜਾ ਲਛਮਣ ਸੇਨ ਕੀ ਰਾਜ ਸਭਾ ਕਾ (ਜਯਦੇਵ) ਕਵੀ ਬਾਹਰਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੇਂ ਹੁਆ। ਹਿੰਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਨੇ ਰੂਪ ਕੇ ਕਥਾ ਇਤਨੀ ਬਿਆਪਕ ਹੋ ਚੁਕੀ ਥੀ ਜਯਦੇਵ ਜੈਸਾ ਪੀਯਸ ਬ੍ਰਸ਼ੀ ਕਵੀ ਇਸ ਭਾਸ਼ਾ ਮੇਂ ਰਚਨਾ ਕਰਤਾ ਹੈ?

ਦੋਨੋਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਮੇਂ ਅੰਤਰ ਹੈ-- ਜਯਦੇਵ ਰਚਿਤ ਜੋ ਹਿੰਦੀ ਕਾ ਪਦਾ ਕਹਾ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਉਸਕੋ 'ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ' ਵਾਲੇ ਜਯਦੇਵ ਕੀ ਕਿਤ ਨਹੀਂ ਕਹਾ ਜਾ ਸਕਤਾ। ਇਸ ਪਦੇ ਕਾ ਅੰਤਿਮ ਚਰਣ 'ਬਦਿਤਿ ਜੈ ਦੇਉ, ਜੈ ਦੇਉ ਕਉ ਰੰਮਿਆ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰਬਾਣੁ ਲਿਵ ਲੀਣੁ ਪਾਇਆ' (ਰਾਗ ਮਾਰੂ) ਇਸ ਪਦ ਕਾ ਅੰਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸੰਦੇਹ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਸਮਰਥ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਜਯਦੇਵ ਕਹਿਤੇ ਹੈ, ਅਰਬਾਤ ਨਾਮ ਸਮਰਣ ਦੁਵਾਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਸੰਕੇਤ ਯਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲੀਲਾ ਕੇ ਮਨੋਰੰਮ ਔਰ ਸਰਸ ਗਾਇਕ ਜਯਦੇਵ ਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕੇ ਸਾਥ ਇਸ ਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਾ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭੀ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਾਨਕਰਣ ਕੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅਤਿਅੰਤ ਕੀ ਚੀਖ ਪਤਤੀ ਹੈ। (ਹਵਾਲਾ: ਰਾਮ ਖੇਲਾਵਨ ਪਾਂਡੋ ਮਯਯ ਕਾਲੀਨ ਸੰਤ ਸਾਹਿਤ ਸਫਾ 45)

ਮੱਧ ਕਾਲੀਨ ਸੰਤ ਸਾਹਿਤਯ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਉਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਆਏ ਹਿੰਦੀ ਪਦਿਆਂ ਉਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਇਹ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲੀਲਾ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਅਰ ਸਰਸ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਸਾਥ ਇਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਨਵੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪਦੇ ਨੂੰ ਕਵੀ ਜਯਦੇਵ ਕਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਤਾ।

ਜੈ ਦੇਵ ਜੀ ਬਾਰੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੰਦੇਹ ਪੂਰਣ ਸ਼ੰਕੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਗ੍ਰੰਥ ਅਤੇ ਨਾਗਰੀ ਪ੍ਰਾਚਰਣੀ ਸਭਾ ਦੇ ਬ੍ਰਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਾ ਨਿਰਣੈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਾ।

ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ੍ਰ ਕਾਂਤ ਬਾਲੀ, 'ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਾਤੀਯ ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਕਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਪੰਨਾ 137) ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਕ੍ਰਮਵਸ ਪੰਜਾਬੀ ਕੇ ਕਿਸੀ ਜਯਦੇਵ ਸੰਤ ਕੋ ਜਿਸ ਕੀ ਰਚਨਾ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਮੇਂ ਵਿਦੁਮਾਨ ਹੈ। 'ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ' ਕੇ ਰਚਯਤਾ ਜਯਦੇਵ ਸੇ ਅਭਿੰਨ ਮਾਨ ਲੀਆ ਗਯਾ ਹੈ। ਵੇ ਅਭਿੰਨ (ਇਕ ਰੂਪ) ਕਯੋਂ ਹੈ? ਇਸ ਕਾ ਉੱਤਰ ਅਭੀ ਤੱਕ ਕਿਸੀ ਅਲੋਚਕ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦੀਆਂ'

ਸ੍ਰੀ ਈ. ਬੀ. ਕੀਥ, ਮਾਨੀਅਰ ਵਿਮਲਹਥਾ ਮੈਕਾਲਫ ਨੇ ਭੀ ਦੋ ਜਯਦੇਵੋਂ ਕੇ ਅਭਿੰਨ ਹੋਨੇ ਕਾ ਕੁਛ ਭੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦੀਆਂ। 'ਚੰਦ੍ਰਬਲੀ ਜੀ ਨੇ ਚਤ੍ਰਵੇਦੀ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਭਰਮ ਨੂੰ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਦੋਵੇਂ ਜੈਦੇਵ ਇਕ ਹੀ ਹੋਣ, ਜੋਰਦਾਰ ਯੁਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ ਹੈ। ਜਯਦੇਵ ਬਾਰੇ ਪਰਸੂ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਏਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਧੀ ਕਾਲ ਕੇ ਉਤਪੰਨ ਹੁਏ ਬੇ ਆਪਨੇ ਕ੍ਰਿਤਯੋ ਦਵਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਐਸੇ ਮਾਰਗ ਕਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਆ ਥਾ ਜੋ ਸੰਤ ਮਤ ਕੇ ਲੀਏ ਆਦਰਸ਼ ਥਾ। ਯਹ ਏਕ ਦਮ ਭ੍ਰਾਤੀ ਗ੍ਰਸਤ ਹੈ। ਸੰਤ ਜਯਦੇਵ ਭਾਰਤ ਕੇ ਕਿਸ ਭਾਗ ਮੇਂ ਜਨਮੇ ਔਰ ਰਹੇ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਆ ਯਾ ਆ ਗਏ, ਇਸੇ ਸਿੰਧ ਕਰਨੇ ਕੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੇਸ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ।

ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਸੰਤ ਜਯਦੇਵ ਕੇ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਮੇਂ ਮਾਨਨਾ ਸਮੁਚਿਤ ਹੋਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਯਹਿ ਸੰਧੀ ਕਾਲ ਕੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸੇ ਅਥਵਾ ਨਾਥ ਸਿੰਧ ਸੂਫੀ ਸਮਨਵਯ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਇਨ ਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਧੂਕਤੀ ਹੈ। ਰਚਨਾ ਕਾ ਨਮੂਨਾ ਦੇਖੀਏ, ਅਗੇ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦਾ ਪਦਾ, 'ਚੰਦ ਸਤ ਭੇਇਆ ਨਾਦ ਸਤ ਪੂਰਿਆ' ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਡਾਕਟਰ ਚੰਦ੍ਰਕਾਂਤ ਬਾਲੀ ਕਾ ਮਤ ਹੈ, ਇਸ ਪਦੇ ਉੱਤੇ ਪਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ 'ਮਧ' ਕਾਲੀਨ ਸੰਤ ਸਾਹਿਤ ਦੇ।

ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਈ ਜੈਦੇਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਗਣਾਇਤ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਖਾਸ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ 'ਮਾਨਯਾ ਲੋਕ ਨਾਮਕ ਨਾਯਯ ਗ੍ਰੰਥ' ਦੇ ਲੇਖਕ ਹਨ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਉਹ ਪੰਜ ਜੈਦੇਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ

ਹਨ: (1) ਪਕਸਧਰ ਜਯਦੇਵ, (2) ਚੰਦਰਾਲੋਕਕਾਰ ਪੀਉਸ ਜਯਦੇਵ, (3) ਪ੍ਰਸਨਤਾਰਧ ਨਾਮਕ ਨਾਟਕ ਦੇ ਪ੍ਰੰਨਤ ਜਯਦੇਵ, (4) ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਦੇ ਗਾਯਕ ਜਯਦੇਵ, (5) ਸੰਤ ਜੈਦੇਵ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' 'ਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾਪੂਰਵਕ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਬੀਰ ਜੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨੋਂ ਜੈਦੇਵ ਇਕ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ। ਆਖਰੀ ਦੋ ਦੋ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਮਤਭੇਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਹੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਮਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਭਾਵ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤਿਤਵ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿੱਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਸੰਤ ਜਯਦੇਵ ਕੇ ਅਥ ਕੇਵਲ ਦੋ ਪਦ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਯੇ ਪਦ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮੇਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਹੈ। ਯਹਾਂ ਪਰ ਉਨਮੇਂ ਸੇ ਏਕ ਉਦ੍ਰਤ ਕਰ ਦੇਨਾ ਆਵਸ਼ਕ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨਾਂ ਉਦ੍ਰਤ ਕਿਯੇ ਹੁਏ ਭਾਸ਼ਾ ਔਰ ਸ਼ੈਲੀ ਕਾ ਰੂਪ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਜਾ ਸਕਤਾ। ਚੰਦ ਸਤ ਭੇਇਆ ਨਾਦ ਸਤ ਪੂਰਿਆ ਸੁਰ ਸਤ ਖੋਤਸਾ ਦਤੁਕੀਆ॥ (ਮਾਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ-1106)

ਇਸ ਪਦੇ ਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ੈਲੀ ਕੀ ਤੁਲਨਾ ਯਦਿ ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ੈਲੀ ਸੇ ਕੀ ਜਾਯ ਤੋਂ ਵਹੀ ਅੰਤਰ ਦਿਖਲਾਈ ਪੜੇਗਾ ਜੇ ਸਵਰਨ ਔਰ ਰਜਤ ਮੇਂ ਦਿਖਲਾਈ ਦੇਤਾ ਹੈ। ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਮਧੁਰਤਾ, ਪਦਲਾਲਿਤਯ ਲੀਲਾ ਵਰਣਨ, ਸਰਗੁਣ ਭਾਵਨਾ ਆਦਿ ਤਤਵੋਂ ਕੀ ਇਸ ਪਦ ਮੇਂ ਧੁਮਿਲ ਛਾਯਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤੀ ਹੈ।

ਨਿਕਾਰ ਆਦਿ ਨਿਰਗੁਣਿਆਂ ਕਵਿਯੋਂ ਨੇ ਜਿਸ ਜਯਦੇਵ ਕਾ ਸ਼ਰਧਾ ਕੇ ਸਾਥ ਸਿਮਰਨ ਕੀਆ ਹੈ ਵਹ ਨਿਸ਼ਚਯ ਹੀ ਸੰਤਮਤ ਕੇ ਕੋਈ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਮਹਾਤਮਾ ਹੋਗੇ। ਵੇ ਲੋਗ ਸਿੰਗਾਰੀ ਮਹਾਂਕਵੀ ਜਯਦੇਵ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇਤਨਾ ਅਧਿਕ ਆਕ੍ਰਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤੇ ਬੇ। ਯਦਿ ਵੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸਗੁਨੋਪਾਸ਼ਕ ਭਗਤ ਪ੍ਰਿਅ ਹੋਤੇ ਤੇ ਫਿਰ ਉਨਹੋਂ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਕੇ ਤਤਕਾਲੀਨ ਭਕਤ ਮਹਾਂਕਵੀ ਵਿਦਯਾਪਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਭੀ ਸ਼ਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀ ਹੋਤੀ। ਵਿਦਯਾਪਤੀ ਕੀ ਗਨਨਾ ਤੋਂ ਵੈਸ਼ਨਵ ਸਹਿਜਯਾ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯਿ ਕੇ ਨੌ ਸੰਤੋਂ ਮੇਂ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਭਕਤਮਾਲ ਮੇਂ ਜਯਦੇਵ ਕਾ ਹੀ ਉਲੇਖ ਕੀਆ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਵਹ ਭਗਤ ਯਾ ਸੰਤ ਜਯਦੇਵ ਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਮੇਂ ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦਕਾਰ ਮਹਾਂਕਵੀ ਜਯਦੇਵ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਮ ਮਹਾਂਕਵੀ ਜਯਦੇਵ ਕੇ ਸੰਤ ਜਯਦੇਵ ਨਹੀਂ ਮਾਨ ਸਕਤੇ। ਸੰਤ ਜਯਦੇਵ ਨਿਸ਼ਚਯ ਹੀ ਅਨਥ ਕੋਈ ਮਹਾਤਮਾ ਰਹੇ ਹੋਗੇ ਜਿਨਕੋ ਕਬੀਰ ਜੈਸੇ ਸੰਤ ਭਗਤ ਕੇ ਰਹਿਸਯੋਂ ਕਾ ਬੇਤਾ ਮਾਨਤੇ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਮੇ ਯਹ ਹਮਾਰਾ ਦੁਰਭਾਯ ਹੈ ਕਿ ਆਜਕਲ ਸੰਤ ਜਯਦੇਵ ਕੀ ਅਨਥ ਰਚਨਾਏ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਔਰ ਉਨਕੇ ਸਬੰਧ ਮੇਂ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਤਥ ਭੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਸਾਯਦ ਸੰਤ ਜਯਦੇਵ ਕੇ ਸਬੰਧ ਮੇਂ ਕੁਛ ਔਰ ਬਾਤੋਂ ਕਾ ਪਤਾ ਲਗੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਮ ਕੇਵਲ ਇਤਨਾ ਹੀ ਕਹਿ ਸਕਤੇ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਉਚ ਕੋਟੀ ਕੇ ਨਿਰਗੁਣ ਉਪਾਸ਼ਕ ਸੰਤ ਬੇ। ਇਨਹੋਂ ਨੇ ਕਬੀਰ ਆਦਿ ਨਿਰਗੁਣਿਆਂ ਕਵਿਯੋਂ ਕੇ ਬਲਵਤੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀ ਥੀ। (ਹਵਾਲਾ: ਹਿੰਦੀ ਕੀ ਨਿਰਗੁਣ ਕਾਵਯਯਾਰਾ ਔਰ ਉਸਕੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪ੍ਰਸਨਭੂਮੀ ਸਫਾ 1617)

ਉਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਫ ਇਕੱਲੇ ਗੋਬਿੰਦ ਤ੍ਰਿਗੁਣਇਤ ਜੀ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੱਧਕਾਲ ਦੇ ਸੰਤ-ਮਹਾਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਖੋਜ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ: ਜਪਿ ਮਨ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਸਰਣੀ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤਾਰਿ ਤਾਰਣ ਰਮ ਨਾਮ ਕਰਿ ਕਰਣੀ॥।।।।।ਰਹਾਉ॥

ਏ ਮਨ ਮਿਰਤ ਸੁਭ ਚਿਤੰ ਗੁਰੁ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਰਮਣੰ। (ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ 1-505)

ਜੈ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਯੋਗਕਾਂਠੀ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗਕ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਜੁਗਤੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ: ਮੀਨ ਕੀ ਚਲ ਸਿਉ ਜੁਗਤਿ ਮਨ ਰਾਖੀਐ ਉਡੈ ਨਰ ਹੰਸੁ ਨਰ ਕੰਧੁ ਫੀਜੈ॥।।।।।

ਮੂੜੇ ਕਾਇਚੇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾ॥ ਨਰ ਚੀਨਿਆ ਪਰਮਾਨੰਦੁ ਬੈਰਾਗੀ॥।।।।।ਰਹਾਉ॥

ਅਜਰ ਗੁਰੁ ਜਾਰਿ ਲੈ ਅਮਰ ਗੁਰੁ ਮਾਰਿ ਲੈ॥ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਤਜਿ ਛੋਡਿ ਤਉ ਅਪਿਉ ਪੀਜੈ॥ ਤਣਹਿ ਨਾਨਕੁ ਜਨੋ ਰਵੈ ਜੇ ਹਰਿ ਮਨੋ ਮਨ ਪਵਨ ਸਿਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੈ॥ (ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ 1-991)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਦੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ, ਨਾਲ ਹੀ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਉਪਦੇਸ਼ ਰੂਪ ਝਲਕਦਾ ਹੈ, ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜੰਗਿਆਸਾ ਭਰਪੂਰ ਜਾਚਨਾ ਅਤੇ ਮਨਣ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਕਾਰਨ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਉੱਚ ਪਦ ਉੱਤੇ ਸਥਾਪਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਦੇ ਵਿਚ ਉਸ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਦਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਅੰਤ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ, ਭਗਤ ਜੀ ਵਿਭਿੰਨ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੇ, ਨਿਰਬਾਣ ਪਦ ਉੱਤੇ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋਏ।

ਭਾਵੇਂ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਏ ਸੰਕੇਤਕ ਵਾਕ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹਨ ਕਿ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਤਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਇਕ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਪਿੱਛੇ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਗ੍ਰੰਥ ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਚੰਦ੍ਰਕਾਂਤਿ ਬਾਲੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਜਾਣ ਆਏ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਨ। ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੈ ਦੇਵ ਕਵੀ, ਗਿਤ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੰਤ ਜਾ ਭਗਤ ਦੇਵ ਜੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਲੋੜ ਹੈ।

ਭਗਤਮਾਲਾ ਦਾ ਗੁਰਮੁਖੀ ਟੀਕਾ (ਗਿਆਨੀ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤ) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਲੇਖ ਹੈ: 'ਭਗਤ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਅੱਜ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਸੌ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਵੀਰ ਭੂਮੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੋਦਲੀ (ਕੋਦੂਬਲ) ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਭੋਜ ਦੇਵ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਵਾਮਾ ਦੇਵੀ ਸੀ'। (ਸਫਾ 91)

ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸ੍ਰੋਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਰੋਤ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਰੋਤ ਜੇ ਹਿੰਦੀ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸ ਪਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਜੋ ਹਿੰਦੀ ਵਾਲਿਆਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦੱਸੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਥਨ ਉਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਕਿੱਥੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੰਮਤ ਲਿਖਿਆ, ਜੇ ਦੱਸਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਭੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਿਆਨੀ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ 'ਸੋਚ' ਤੇ ਚੇਤਨਤਾ ਵੱਲ ਤਵੱਜੋਂ ਘੱਟ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।

ਅਸੀਂ ਜਾਣ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਜੈਦੇਵ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਜੈਦੇਵ ਜਿਸ ਦਾ 'ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਕਾਵਿ' ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਬੜਾ ਉੱਚਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਡਾ. ਕਾਣੇ ਨੇ ਇਸ ਜੈਦੇਵ ਦਾ 'ਸਾਹਿਤ ਦਰਸ਼ਨ' ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਗ੍ਰੰਥ 'ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚ ਕਵੀ ਜੈਦੇਵ (ਭੂਮਿਕਾ ਸਫਾ 27) ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ:-

ਜਯਦੇਵ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਯਦੇਵ ਪੀਯੂਸਵਰਜ ਅਤੇ ਪਰਸ਼ਧਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। 'ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ' ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਚੰਦ੍ਰਾਲੋਕ' ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਅੱਧ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਚੰਦ੍ਰਾਲੋਕ' ਇਕ ਬੜੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਅਲੰਕਾਰ ਪੁਸਤਕ ਹੈ। ਇਹ ਦਸ 'ਪਯੂਖਾਂ' ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ 35 ਸਲੋਕ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਰਲ ਅਤੇ ਸੁਖੇਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨਾਲ ਕਾਵਿ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਵਿਵੇਚਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਆਰੰਭਕ ਗਿਆਨ ਲਈ ਪੁਸਤਕ ਕਾਫੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਮਹਾਂਦੇਵ ਸੀ। (ਸਫਾ 27) ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਜੈਦੇਵ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਹ ਜੈਦੇਵ ਹੋਰ ਸੀ।

(ਹਵਾਲਾ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜੈਦੇਵ ਦੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਕੁਝ ਭਾਗ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਜੈਦੇਵ, ਜੋ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ 'ਗੀਤਾ ਗੋਬਿੰਦ' ਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਬਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਇਕ ਰੂਪਤਾ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਜੈਦੇਵ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਣਜਾਣੇ ਹਨ (ਏ ਹਿਸਟੀ ਆਫ ਹਿੰਦੀ ਲਿਟਰੇਚਰ ਐਫ. ਈ. ਕੇ. ਵਾਈ. ਐਮ. ਸੀ. ਏ. ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ ਕਲਕੱਤਾ, 1993 ਸਫਾ 18)

ਮਹਾਂਕਵੀ ਜੈਦੇਵ: ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਜੈਦੇਵ ਆਪਣੇ ਪੇਟੇ ਪਾ ਲਏ, ਇਹ ਹਨ 'ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ' ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਜਯਦੇਵ ਜੀ।

ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ, ਬਾਰਾਂ ਸਰਗਾਂ ਦੀ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਆਕਾਰ ਵਾਲੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੁਸਤਕ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਰਚਨਾ 24 ਅਸਟਪਦੀਆਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਗਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਖੁਦ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਵਾਸੁਦੇਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਤੇ ਰਾਧਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ-ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਰਸਭਿੰਨ ਮਧੁਰ ਭਾਵ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧਮ ਵਿਚ ਭਰੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਤੀ ਸੁਖਮ ਅਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹਨ।

ਯਾਦਿ ਹਰਿ ਸਮਰਣ ਸਰੰਸ ਮਨੋ ਯਦੀ ਬਿਲਾਸ ਕਲਾਸ ਕੰਤੁਹਲਮ॥

ਮਧਰ ਕੋਮਲ ਦਾਤਪਦਾਵ

ਬੋਲ ਕਿ ਲਬ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈਂ ਤੇਰੇ, ਮਨੀਪੁਰ, ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਜਲ ਰਿਹੈਂ?

ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਦੇ ਕਬਾਇਲੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਹਜ਼ੂਮ ਵਲੋਂ ਨੰਗਿਆਂ ਕਰਕੇ ਘੁੰਮਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਚਾਰ ਮਈ 2023 ਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਰਾਹੀਂ ਹੁਣ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆਂ ਹੋਈ ਹੈ। 'ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ' ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵੀਡੀਓ ਵਿਚਲੀਆਂ ਦੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਫੌਜੀ ਨੇ ਕਾਰਗਿਲ ਜੰਗ ਲੜੀ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਝੋਰਾ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਕਰ ਲਿਆ ਪਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕਿਆ।

ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਿਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਐਕਸ਼ਨ ਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਪ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਹੁਣ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹੀ ਪੰਜ ਕਬਿੱਤ ਦੇਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਦੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬੀਤਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਆਖ਼ਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ? ਸਵਾਲ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਦੀ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ਼' ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਸਫ਼ੇ 'ਤੇ ਮਗਰਮੱਛ ਦੀ ਫੋਟੋ ਛਾਪਕੇ 79 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਛਾਪਕੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਖ਼ਰ ਘਟਨਾ ਦੇ 79 ਵੇਂ ਦਿਨ ਮਨੀਪੁਰ, ਜੋ ਜਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਬੰਧੀ 'ਮਗਰਮੱਛ ਦੇ ਹੰਝੂ' ਵਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਥਰੂ ਕਿਸਦੇ ਹਨ, ਹਰ ਕੋਈ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਐਨ.ਬੀਰੇਨ ਨੇ ਮਨੀਪੁਰ 'ਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਮਨੀਪੁਰ 'ਚ ਇਹਨਾ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. (ਮੁਦਲੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ) ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਪਰ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨੀਪੁਰ 'ਚ ਪੁਲਿਸ/ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਸਾਸਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਬਾਇਲੀ ਮਹਿਲਾ ਨੇ ਸੈਕੂਲਰ ਥਾਣੇ 'ਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚਾਰ ਮਈ 2023 ਨੂੰ ਕੋਠੂ ਮਾਰਗ ਨੇੜੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ 'ਚ ਉਸਦੀ 21 ਸਾਲਾ ਧੀ ਅਤੇ ਧੀ ਦੀ 24 ਸਾਲਾ ਦੋਸਤ ਦਾ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ 16 ਮਈ 2023 ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਔਰਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ 4 ਮਈ 2023 ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਸਮੂਹਿਕ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ, ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ, ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਮਾਮਲਾ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਹੈ।

ਮਨੀਪੁਰ 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਦੌਰਾਨ 150 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ

ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 5000 ਘਰ ਸਾੜੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 60,000 ਲੋਕ ਘਰ ਛੱਡਕੇ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਨੀਪੁਰ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਝੰਝਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਮਨੀਪੁਰ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁਕੀ ਅਤੇ ਮੈਤੇਈ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਫਰਤ, ਸਾੜੇ ਦੇ ਬੱਦਲ ਪੂਰੇ ਮਨੀਪੁਰ 'ਤੇ ਛਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਖ਼ਰ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਇਸ ਨਫਰਤੀ ਮਾਹੌਲ ਦਾ?

ਮਨੀਪੁਰ 'ਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤਾਂ ਸੈਂਕੜੇ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਔਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 1984 'ਚ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਭੀੜਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹਨਾ ਦੇ ਘਰ ਸਾੜੇ ਗਏ। ਗਲਾਂ 'ਚ ਟਾਇਰ ਪਾਕੇ ਅੱਗ ਲਾਕੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਰੇਆਮ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹੋਏ। ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ਰੇਆਮ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਕਮ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਪਾਲੇ "ਯੋਧਿਆਂ" ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਹੋਇਆ।

ਮਨੀਪੁਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ "ਹਾਕਮ ਟੋਲੇ" ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਉੱਤੇ ਹੋਣ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹਨਾ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗੇ ਘੁੰਮਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੱਡੀ 'ਚ ਬੈਠਾਇਆ, ਫਿਰ ਬੋਝੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਭੀੜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੀੜਤ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਰਦ ਕਹਾਣੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਮਨੀਪੁਰ ਸੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਚੁੱਪ ਰਹੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਅਸਲਾ ਖਾਨੇ ਵਿਚੋਂ 4000 ਸਵੈਚਾਲਿਤ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਗੋਲੀ ਬਰੂਦ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਹੱਥ 'ਤੇ ਹੱਥ ਧਰਕੇ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਇੱਕ ਵੇਰ ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਗਏ ਪਰ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਆਖ਼ਿਰ ਉਪਰਲੀ, ਹੇਠਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹਨਾ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚੁੱਪੀ ਕਿਉਂ ਵੱਟੀ ਰੱਖੀ?

ਮਨੀਪੁਰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ 352 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੱਦ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਨਾਗਲੈਂਡ, ਦੱਖਣ 'ਚ ਮੀਜੋਰਮ, ਪੂਰਬ 'ਚ ਮੀਆਂਮਾਰ ਅਤੇ ਪੱਛਮ 'ਚ ਆਸਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਜਿਲਾ ਕੱਚਰ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਰੰਭ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਦੋ ਗਰੁੱਪਾਂ ਕੁੱਕੀ ਅਤੇ ਮੈਤੇਈ ਗਰੁੱਪਾਂ 'ਚ ਹਿੰਸਕ ਝੜਪਾਂ ਤਿੰਨ ਮਈ 2023 ਨੂੰ ਆਰੰਭ ਹੋਈਆਂ। ਆਪਸੀ ਝੜਪਾਂ ਦਾ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਬਣਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਕੁੱਕੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਨਾਗ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਉਲਫ ਕਬੀਲੇ ਮੰਨਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਹਨਾ ਵਿੱਚ ਮੈਤੇਈ

ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਬਣਦੇ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕਣ। ਮੈਤੇਈ ਭਾਈਚਾਰਾ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਬੋਲ ਮਿਲਿਆ ਜਦੋਂ ਮਨੀਪੁਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਮੰਗ ਮੰਨੀ ਜਾਏ। ਅਤੇ ਇਸੇ ਸਾਲ ਮਈ ਦੇ ਅੱਧ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਮੈਤੇਈ ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ ਕੁੱਕੀ ਅਤੇ ਨਾਗ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਕੁੱਕੀ ਅਤੇ ਨਾਗ ਕਬੀਲੇ ਪਹਾੜੀ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕੁੱਲ ਮਨੀਪੁਰ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 43 ਫੀਸਦੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਖਿੱਤੇ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦਕਿ ਮੈਤੇਈ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਲੋਕ (ਜਿਹਨਾ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 'ਚੋਂ ਅੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ) ਵਿਕਸਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਨੀਪੁਰ ਸੂਬੇ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਰਾਜ ਸਾਸ਼ਨ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੀਰੇਨ ਸਿੰਘ, ਮੈਤੇਈ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਕੀ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮੈਤੇਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੀਰੇਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸਾਸਨ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ-ਕਰਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਜਿਹਨਾ ਦੀ ਸੂਬੇ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਮਨੀਪੁਰ ਗ੍ਰਹਿ ਯੁੱਧ ਝੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਵਜੂਦ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪੈਰਾ ਮਿਲਟਰੀ ਫੋਰਸਿਸ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਸਲਾ ਲੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੈਂਕੜੇ ਚਰਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਮੰਦਿਰ ਅਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਾਗਾਂ ਅਤੇ ਕੁੱਕੀ ਕਬੀਲਾ ਈਸਾਈ ਹੈ, ਮੈਤੇਈ ਬਹੁਤਾ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ ਹਨ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੈਤੇਈ, ਕੁੱਕੀ, ਨਾਗ ਕਬੀਲੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹੋਮ ਲੈਂਡ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਿੱਛੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੇ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਜਿਹਨਾ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਹਨ।

ਜਿਹੋ ਜਿਹੀ ਗੰਭਿਰ ਸਥਿਤੀ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਚਿੰਤਾ ਜਨਕ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਜੋ ਵਰਤਾਰਾ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਝਲਕ ਮਨੀਪੁਰ 'ਚ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਕੁਕੀ ਤੇ ਮੈਤੇਈ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ 'ਚ ਸ਼ੱਕ, ਨਫਰਤ, ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ। ਇਸੇ

ਕਰਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ 'ਚ ਆਪਸੀ ਭਰੋਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ। ਨਾ ਸਰਕਾਰੀ, ਨਾ ਹੀ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ, ਨਾ ਸਿਆਸੀ।

ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਇਹਨਾ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਕੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵਾਲੀ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚੁੱਪ ਹੀ ਬੈਠਾ ਰਹਿੰਦਾ? ਉਹ 79ਵੇਂ ਦਿਨ ਹੀ 4 ਮਈ ਦੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਬੋਲਿਆ? 4 ਮਈ 2023 ਦੀ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮੀਡੀਆ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ? ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਮਾਚਾਰ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਚੈਨਲ ਇਹਨਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਬਾਰ ਹੀ ਨਾ ਪਾ ਸਕੇ? ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਤਾਂ ਚੁੱਪ ਵੱਟ ਕੇ ਬੈਠੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਦੂਜਾ ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਆ ਸਕਿਆ? ਆਖ਼ਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਹੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਦਾ ਚੁੱਕ ਸਕਿਆ ਹੈ।

ਇਥੇ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਮਾਰੂ ਔਰਤ ਵਿਰੋਧੀ, ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਬੋਲ ਸਕੇ? ਕੀ ਇਸ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਉਹਨਾ ਤੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ? ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਲਹੂ ਸਫੈਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੇ ਰੂੜੀ ਵਾਦੀ, ਭਰਾ ਮਾਰੂ, ਨਫਰਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਧਰਮ, ਜਾਤ ਦੇ ਨਾਅ 'ਤੇ ਵਧਣ ਫੁੱਲਣ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਕਿਉਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਲੇਖਕ, ਸਭਿਅਕ ਆਗੂ, ਚੇਤਨ ਲੋਕ, ਭਾਰਤੀ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਬੋਲਣ ਦੀ ਥਾਂ ਡਰ ਦੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਜੀਉਣਾ ਸਿੱਖ ਰਹੇ ਹਨ।

ਫਿਲਾਸਫਰ ਸਾਰਥਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, " ਸੱਤਾਧਾਰੀ, ਸਾਡੀਆਂ ਜਬਾਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕੈਦ, ਜਲਾਵਤਨੀ ਤੇ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਹਰ ਪਾਸੇ-ਕੋਧਾਂ 'ਤੇ, ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੀਡੀਆ ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਪੱਤੀ ਵਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾ ਸਾਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਦੇ ਫਰਾਂਸ 'ਚ ਵਾਪਰਦਾ ਸੀ, ਅੱਜ ਇਥੇ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਬੋਧਸ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। "ਬੋਲ ਕਿ ਲਬ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈਂ ਤੇਰੇ, ਬੋਲ ਜਬਾ ਅਬ ਤਕ ਤੇਰੀ ਹੈ,"- ਫੈਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਫੈਜ਼

ਗੁਰਮੀਤ ਪਲਾਹੀ
91-98158-02070

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ

(ਸਫਾ 26 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਕਾਮ ਕਲੋਲੇ ਤੇ ਅਲੰਗਨ ਸੋਚਿਆ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਸੁੱਚਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਆਈ ਸਾਤਵਿਕ ਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੀ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਟਾਕਰਾ ਕੀਤਿਆਂ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕਦਮ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਭਗਤੀ ਭਰੀ ਰਚਨਾ, ਸਿੰਗਾਰ ਅਤੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੀੜਾ ਦੇ ਰਸਕ ਕਵੀ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮੇਂ ਜੋ ਜਯਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਨਾਮ ਕੇ ਦੇ ਪਦੇ ਮਿਲਤੇ ਹੈ ਉਨ ਕੀ ਰਚਨਾ ਔਰ ਵਿਸ਼ਯ ਕੇ ਦੇਖ ਕੇ ਯਹਿ ਨਹੀਂ ਜਾਨ ਪੜਤਾ ਕਿ ਉਨਕੇ ਰਚਯਤਾ ਸੇਤ ਜਯਦੇਵ ਵਗੀ ਹੈ ਜੋ ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ। ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਭਗਤੀ ਕਾਵਿ ਮਾਨਨੇ ਸੇ ਸੰਕੋਚ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯਯਾਨ ਦੇਨੇ ਸੇ ਇਨ ਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਔਰ ਵਿਸ਼ਯ ਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਪੜਤੀ। (ਹਵਾਲਾ: ਸਫਾ 1167, ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਕਾ ਇਤਿਹਾਸ)

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ:

ਉਹ ਇੱਕ ਸੰਤ ਅਤੇ ਕਵੀ ਸਨ। ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਸਨਾ ਰਾਘਵ, ਇੱਕ ਡਰਾਮਾ, ਚੰਬਲੋਕ, ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ, ਇੱਕ ਨਿਬੰਧ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਦੋ ਪਦੇ ਇੱਕ ਰਾਗ ਗੁਜਰੀ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਪਦਾ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਦੀ ਗੰਗਾ ਜੀ ਦੀ ਉਸਤਰੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਨਿਮਨ-ਲਿਖਤ ਗੀਤ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਰਚਨਾ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:-
ਦੇਵ ਸੁਰੇਸ਼ਹਿ ਭਗਵਤਿ ਗੰਗੇ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਤਾਰਿਣ ਤਰਲ ਤਰੰਗੇ।
ਸ਼ੰਕਰ ਮੌਲਿ ਬਿਹਾਰਣਿ ਵਿਮਲੇ ਮਮਤ ਰਾਸਤਾ ਤਵ ਪਦ ਕਮਲੇ।

ਭਾਗੀਰਥ ਸੁਖਦਾਯਨਿ ਮਾਤਾ। ਸਤੁ ਜਲ ਮਹਮਾਨੀ ਨਿਗਮੇ ਖਯਾਤੰ।

ਨਾਹੋ ਜਾਨੇ ਤਵ ਮਹਿਮਾਨੋ ਪਾਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮਯ ਭਾਮ ਗਯਾਨਮ।
'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਜੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਗ ਗੁਜਰੀ ਤੇ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਵਿਚ ਦੋ ਪਦੇ ਨਿਮਨ-ਲਿਖਤ ਹਨ:

ਰਾਗ ਗੁਜਰੀ:

ਪਰਮਾਦਿ ਪੁਰਖ ਮਨੋਪਿੰਮੋ ਸਤਿ ਆਦਿ ਭਾਵ ਰਤੰ॥
ਪਰਮਦਭੁਤੰ ਪਰਕ੍ਰਿਤੰ ਪਰੰ ਜਦਿਚਿਤਿ ਸਰਬ ਗਤੰ॥1॥
ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਨਾਮ ਮਨੋਰਮੰ॥ ਬਦਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਤ ਮਇਅੰ॥
ਨਾ ਦਨੋਤਿ ਜਸਮਰਣੇਨ ਜਨਮ ਜਗਧਿ ਮਰਣ ਭਇਅੰ॥1॥
ਰਹਾਉ॥
ਇਛਸਿ ਜਮਾਦਿ ਪਰਾਭਯੋ ਜਸ ਸਵਸਤਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤੰ॥
ਭਵ ਭੂਤ ਭਾਵ ਸਮਥ੍ਰਿਅੰ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਸੰਨਮਿਦੰ॥12॥
ਲੋਭਾਦਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਗ੍ਰਿਹੰ ਜਦਿਬਿਧਿ ਆਚਰਣੰ॥
ਤਜਿ ਸਕਲ ਦੁਰਕ੍ਰਿਤ ਦੁਰਮਤੀ ਭਜ ਚਕ੍ਰਧਰ ਸਰਣੰ॥13॥
ਹਰਿ ਭਗਤ ਨਿਜ ਨਿਹਕੇਵਲਾ ਰਿਦ ਕਰਮਣਾ ਬਚਸਾ॥
ਜੋਗੇਨ ਕਿੰ ਜੋਗੇਨ ਕਿੰ ਦਾਨੇਨ ਕਿੰ ਤਪਸਾ॥14॥
ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦੇਤਿ ਜਪ ਨਰ ਸਕਲ ਸਿਧਿ ਪਦੰ॥
ਜੈਦੇਵ ਆਇਉ ਤਸ ਸਫੁਟੰ ਭਵ ਭੂਤ ਸਰਬ ਗਤੰ॥15॥

'ਰਾਗ ਗੁਜਰੀ' 'ਚ ਉਕਤ ਲਿਖੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਦੇ ਦਾ ਤੱਤਸਾਰ ਇਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹਰ ਥਾਂ ਵੱਸਦੇ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਸਦਾ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਜਾਂ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਦਾ ਲਈ ਆਵਾਗਵਣ, ਬੁਢਾਪੇ, ਰੋਗਾਂ ਤੇ ਕਲੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਭੈਅ ਤੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਹਿਰਦਾ, ਉਸ ਦੀ ਬੋਲ-ਬਾਣੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕਰਮ ਸਦਾ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਮੌਤ ਦੇ ਭੈਅ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦੀਵੀ ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਕਈ

ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੇ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੇ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਇਨ ਕਰੇ। ਇਸ ਲਈ ਹੇ! ਮਾਨਵ ਤੂੰ ਲੋਭ, ਕਾਮ ਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸ਼ਰਨ 'ਚ ਆ ਜਾ ਤਾਂ ਹੀ ਤੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਾਗ ਮਾਰੂ:

ਚੰਦ ਸਤ ਭੋਇਆ ਨਾਦ ਸਤ ਪੂਰਿਆ ਸੂਰ ਸਤ ਖੜੋਸਾ ਦਤੁ ਕੀਆ॥
ਅਬਲ ਬਲ ਤੋਤਿਆ ਅਚਲ ਚਲੁ ਬਪਿਆ ਅਘੜ ਘੜਿਆ ਤਰ ਅਪਿਉ ਪੀਆ॥1॥
ਮਨ ਆਦਿ ਗੁਣ ਆਦਿ ਵਖਾਣਿਆ॥ ਤੇਰੀ ਦੁਬਿਧਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸੰਮਾਨਿਆ॥1॥ ਰਹਾਉ॥
ਅਰਧਿ ਕਉ ਅਰਧਿਆ ਸਰਧਿ ਕਉ ਸਰਧਿਆ ਸਲਲ ਕਉ ਸਲਲਿ ਸੰਮਾਨਿ ਆਇਆ॥
ਬਦਤਿ ਜੈਦੇਉ ਜੈਦੇਵ ਕਉ ਰੰਮਿਆ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰਬਾਣੁ ਲਿਵ ਲੀਣੁ ਪਾਇਆ॥2॥1॥

'ਰਾਗ ਮਾਰੂ' ਦੇ ਇਸ ਪਦੇ 'ਚ ਜੈਦੇਵ ਜੀ, ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਡੂੰਘੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਕੋ ਸਾਹ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਾਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪਲ ਵੀ ਅਜਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਨ 'ਚ ਵਿਅਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਅਥਾਹ ਪਿਆਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ 'ਚ ਤੇਰ ਅਤੇ ਮੇਰ ਦੇ ਫਰਕ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ

ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਗੱਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ 'ਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਪਾਣੀ 'ਚ ਮਿਲ ਕੇ ਅਭੇਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਜੀ ਉਹ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ-ਸਾਧ ਦੇ ਰਾਹ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਯਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਨਿਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੀਏ। ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਵਲ ਦੋ ਹੀ ਪਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ, ਦਰਸਨ ਰਾਘਵ, ਚੰਦਰ ਲੋਕ, ਦਸ਼ਾਵਤਾਰ, ਇਸ 'ਚ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਜੀ ਦੇ ਦਸ ਅਵਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਚਨਾ, ਦਸਕ੍ਰਿਤੀ-ਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਨੇ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ, ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਜਨਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਭਜਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ' (ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਮਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਭਜਨ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਬਾਣੀ ਨੂੰ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਨ 'ਤੇ ....

‘ਜਦੋਂ ਗੱਜਿਆ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਸੂਰਮਾ’

ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਇਹ ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਹੱਤਿਆ ਕਾਂਡ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਪੂਤ ਨੇ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਜਨਰਲ ਰੋਜੀਨਲਡ ਇੰਡਵਰਡ ਹੈਰੀ ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1919 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ 'ਚ ਇਹ ਹੱਤਿਆ ਕਾਂਡ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਭਾਰਤੀਆਂ 'ਤੇ ਜੋ ਪੁਰਾਮਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਭਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤਿਆਂ, ਅੰਧਾ-ਧੁੰਦ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਬਰਤਾ ਪੂਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤੀਆਂ 'ਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜੁਬਾਨ ਨਾਲ ਖੋਲ੍ਹਣ। ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਲਈ ਗਵਰਨਰ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਤੇ ਜਨਰਲ ਰੋਜੀਨਲਡ ਇੰਡਵਰਡ ਹੈਰੀ ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।

ਡਾ: ਸਤਪਾਲ ਤੇ ਡਾ: ਸੈਫੁਦੀਨ ਕਿਚਲੂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 'ਰੋਲਟ ਐਕਟ' ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮਿਤੀ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1919 ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੀ ਭੀੜ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਤੇ ਗੋਲੀ ਵੀ ਚਲਾਈ। ਇਸ ਤੇ ਭੀੜ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਝੜਪਾਂ 'ਚ ਚਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਇਸ ਭੀੜ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਰੋਲਟ ਐਕਟ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਐਕਟ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਸੀ।

ਲਈ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਨਾਲ ਲਿਆਏ ਸਨ, ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਬਾਮੁਸ਼ਕਤ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰੂਸ ਦੇ ਬੋਲਸ਼ਵਿਕੀ ਤੋਂ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਕੂਮਤ ਕਰ ਰਹੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਸਕੇ।

26 ਦਸੰਬਰ, 1899 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸੁਨਾਮ ਕਸਬੇ 'ਚ ਜਨਮੇ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ 'ਚ ਹੋਏ ਇਸ ਨਰਸੰਹਾਰ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਗਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿਸ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦਾ ਬਦਲਾ 21 ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣਾ, ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹਾਨਤਾ ਪੂਰਵਕ ਕਾਰਨਾਮਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਹੋਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸਿਰਮੌਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਉਕਤ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਤੇ ਰੋਲਟ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਵਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1919 ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਕ ਸਭਾ ਰੱਖੀ। ਇਸ ਸਭਾ 'ਚ ਕੋਈ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਇਕੱਤਰ ਸਨ। ਇਸ ਸਭਾ 'ਚ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਾਥੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

1931 ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਰ ਵਕਤ ਨਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਘਰ ਸੁਨਾਮ ਵਿਖੇ ਆ ਗਏ, ਉਥੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਬੌੜਾ ਚਿਰ ਉਥੇ ਰਹਿਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਫਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਗਏ ਤੇ ਇੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ 'ਸਾਈਨ ਬੋਰਡ ਪੇਂਟਰ' ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹ ਲਈ ਤੇ ਬੌੜਾ ਸਮਾਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਜੰਮੂ ਆ ਗਏ। ਉਥੋਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਜਰਮਨ ਚਲੇ ਗਏ। ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਘੁੰਮਦੇ ਹੋਏ 1934 ਵਿਚ ਲੰਡਨ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਤੇ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ, ਇਕ ਕਾਰ ਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਖਰੀਦਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਯੋਧੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਮੌਕੇ ਦੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਸੀ, ਉਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 13 ਮਾਰਚ, 1940 ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਲੰਡਨ ਦੇ ਕੈਂਗਸਟਨ ਹਾਲ ਵਿਚ 'ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਏਸ਼ੀਆ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਹੁਣ ਰਾਇਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਫਾਰ ਏਸ਼ੀਅਨ ਅਫੇਅਰਜ਼) ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਾਰਡ ਜੈਟਲੈਂਡ ਨੇ ਕਰਨੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ 'ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਫਾਰ ਇੰਡੀਆ' ਸੀ।

ਇਸ ਸਭਾ ਤੋਂ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆਏ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਨੇ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਜਨਰਲ ਰੋਜੀਨਲਡ ਇੰਡਵਰਡ ਹੈਰੀ ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਬਕ ਸਿਖਾਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਸਭਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਨੇ 90 ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨਾਂ ਨਾਲ ਅੰਧਾ-ਧੁੰਦ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸੈਂਕੜੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਮੋਟੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਰਿਵਾਲਵਰ ਨੂੰ ਲੁਕਾ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾ ਲਈ ਤੇ ਕੈਂਗਸਟਨ ਹਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਤੇ ਡਾਇਰ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸਟੇਜ ਦੇ ਲਾਗੇ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮੋਰਚਾ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਹੀ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ 'ਅਸਮਾਨੀ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਗਰਜਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਲਲਕਾਰਿਆ ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾਗਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਤੇ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਉਥੇ ਹੀ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਦੂਸਰੇ ਵੀ ਕਈ ਆਦਮੀ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ ਲੂਈਜ਼ ਡੈਨੀ, ਲਾਰੈਂਸ ਡਨਡਸ-ਦੂਜਾ, ਮਾਰਕਿਊਜ਼ ਆਫ ਜੈਟਲੈਂਡ, ਚਾਰਲਸ ਕੈਕਰੈਨੀ ਬੈਲੀ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਬਾਰੈਨ ਲਮੈਂਗਟਨ। ਹਾਲ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ। ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਉਥੋਂ ਭੱਜਣ ਦਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਕ ਗਾਜ਼ਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਔਰਤ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਬਰਬਾ ਹੈਰਿੰਗ ਸੀ, ਨੇ ਪਿਛਿਓਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜੰਫਾ ਮਾਰ ਕੇ ਪਕੜ ਲਿਆ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿਸਤੌਲ ਵਿਚ ਅਜੇ ਗੋਲੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਭੱਜ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਜੱਜ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਗੋਲੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਔਰਤ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਕੇ ਭੱਜ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਤਹਿਜੀਬ ਵਿਚ ਇਕ ਔਰਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਪਾਪ ਹੈ।

ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਹੀ, ਕੋਈ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਫੁੱਟ ਦਾ ਚੌੜਾ ਬੜਾ ਤੰਗ ਜਿਹਾ ਰਸਤਾ ਹੈ 'ਤੇ ਗੰਨਾਂ ਬੀੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਨਾ ਭੱਜ ਸਕਣ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਬਾਗ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੀਵਾਰਾਂ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕੁਝ ਇਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬਾਗ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਖੂਹ ਵਿਚ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬਾਗ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਬੋਰਡ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ 120 ਲਾਸ਼ਾਂ ਸਿਰਫ ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਿਲੀਆਂ।

ਡਾ: ਐਚ. ਐਲ. ਕਪੂਰ

ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 379 ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਡਤ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਾਲਵੀਆ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 1300 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸੀ। ਸੁਆਮੀ ਸਰਦਾ ਨੰਦ ਜੀ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1500 ਸੌ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾਕਟਰ ਸਮਿਥ ਅਨੁਸਾਰ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1800 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ।

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ: ਸਰਵਦਾਨੰਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤ 'ਚ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਪਰ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸਰਦਾਰ ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੀ ਲਿਖੀ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਗਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਔਰਤ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਕੇ ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਨਾਮ ਸਨ ਜਿਵੇਂ:- ਉਧਵਨ ਸਿੰਘ, ਉਧੇ ਸਿੰਘ, ਫਰੈਂਕ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਆਦਿ। ਇਹ ਨਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਗੁਪਤਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਦਲੇ ਸਨ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ ਨੂੰ, ਕੋਈ ਪਛਾਣ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਜੋ, ਉਹ ਛੇਤੀ ਪਕੜੇ ਨਾ ਜਾ ਸਕਣ।

ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਕਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਇਸ ਬਰਬਰਤਾਪੂਰਨ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮੁੱਠੀ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਗਵਰਨਰ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਤੇ ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਸਮ ਖਾਧੀ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਿਕਸਟਨ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਸ: ਸ਼ਿਵ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖਦੇ ਰਹੇ ਜੋ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਤੋਂ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬੁਲੰਦ ਇਰਾਦਿਆਂ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਮਰ ਮਿਟਣ ਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। He called himself a guest of His Majesty King George and he looked upon death as a bride he was going to wed.' ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਇਰਾਦਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅਸਬੀਆਂ ਭਾਰਤ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ ਪਰ ਫਾਂਸੀ ਉਪਰੰਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਉਦੋਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਪਿੱਛੋਂ ਸ: ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਨੌਜਵਾਨ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਗਰੁੱਪ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ। ਉਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਸੰਨ 1924 ਵਿਚ ਸ: ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। 'ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ' ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰਿਤ ਕਰਕੇ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਿਸਮਿਲਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਤਰਾਨੇ ਲਿਖਦੇ ਸਨ ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਕਵੀ ਸਨ। ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਈ ਸਾਲ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਵੀ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਮਿੱਤਰ ਵੀ ਸਨ।

ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਨਾਥ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸਰਦਾਰ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੀ ਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਸੀ। ਸੰਨ 1901 'ਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਤੇ ਸੰਨ 1907 ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖਾਲਸਾ ਯਤੀਮਖਾਨਾ, ਪੁਤਲੀ ਘਰ ਵਿਖੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਰਾ ਦਾ ਨਾਮ ਮੁਕਤਾ ਸਿੰਘ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ 'ਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਾਮ ਮਿਲੇ।

1927 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਬੌੜਾ ਸਮਾਂ ਰਹਿਣ ਉਪਰੰਤ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਆ ਗਏ। ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ 25 ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਏ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਪਿਸਤੌਲ ਤੇ ਹੋਰ ਅਸਲਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਅਸਲੇ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਖਬਾਰ 'ਗਦਰ-ਏ-ਗੁੰਜ' ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ

ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ 'ਚ ਅਜੇ ਦੋਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚੱਲ ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੀ 1917 'ਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਆਸ਼ਰਮ 'ਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵੈਜਨਾਥ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ 1918 'ਚ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ ਤੇ ਸੰਨ 1919 'ਚ ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ।

ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਕਰਾਸਿੰਗ ਵਾਚਮੈਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਉੱਪਲੀ ਵਿਖੇ ਨਿਯੁਕਤ ਸਨ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸ: ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ 'ਨਾਰਦਰਨ ਵੈਸਟਰਨ ਰੇਲਵੇ' 'ਚ 1917 ਤੋਂ 1922 ਤੱਕ ਬੌੜੇ ਇਕ ਟਰੇਨੀ ਡਰਾਈਵਰ, ਫਾਇਰਮੈਨ ਜਾਂ ਗਾਰਡ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਤੇ 'ਇੰਡੀਆ ਜਨਰਲ ਸਰਵਿਸ' ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਵਜ਼ੀਰਸਥਾਨ ਕੰਪੇਨ ਜੋ 1919 ਤੋਂ 1921 ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਸੀ ਦੇ ਬਦਲੇ 'ਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇਤਾ

ਕੇਸ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਜੱਜ ਐਟਕੈਨਸਨ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਤਲ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬੜੀ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, "ਮੈਨੂੰ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ 'ਤੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁੱਸਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਡਜਰਬ ਵੀ ਕਰਦਾ ਸੀ।" 31 ਜੁਲਾਈ, 1940 ਨੂੰ ਪੈਂਟਨ ਵਿਲੋ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲਾ ਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੱਸਦੇ-ਹੱਸਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਗਿਆ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੂਰਬੀਰ ਅੱਤਿਆਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਦੇ। 31 ਜੁਲਾਈ, 1974 ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਸਰਦਾਰ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਅਸਬੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦਾ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਅਸਬੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਦਿਆਲ ਸ਼ਰਮਾ ਜੀ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਾ-ਸੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾ ਸੁੰਮਨ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਕਸਬੇ ਸੁਨਾਮ (ਪੰਜਾਬ) ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿੱਥੇ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਡਾਅ ਦਿੱਤਾ, ਉਥੇ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਤੜਫ-ਤੜਫਕੇ, ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੇਟ-ਪੂਰਤੀ ਲਈ, ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪਾਪੜ ਵੇਲਣੇ ਪਏ। ਕਈ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਤੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੋਈ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਫੌਜ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਬਸਰਾ ਵਿਖੇ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਈਸਟ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਰਿਹਾ। ਉਥੋਂ ਉਹ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵੀ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਲੰਡਨ ਵਿਖੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਇਆ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਮਰੀਕਾ ਵੀ ਗਿਆ ਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਸਾਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਤੇ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਡੈਟਰਾਈਟ ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰਬੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਰਿਹਾ। ਇੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਸਿਪਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇੱਥੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਪਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਕੇ Frank Brizol of Porto Rico ਰੱਖ ਲਿਆ ਤੇ ਇਕ Seaman ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਇੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਤਰਖਾਣ ਵਜੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਫਰ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਫਰਾਂਸ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਲਜੀਅਮ, ਜਰਮਨੀ, ਲਾਤੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਲਨਾਂ ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਹੰਗਰੀ, ਪੋਲੈਂਡ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਇਟਲੀ ਤੇ ਫਿਰ ਫਰਾਂਸ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਗਏ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਬੌੜੇ ਮਹੀਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਫਿਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਮੈਡੀਟੇਰੀਅਨ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਤਰਖਾਣ (ਕਾਰਪੈਂਟਰ) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਅਖੀਰ ਇਕ ਪੋਤ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਕਰਾਚੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਥੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ 1927 ਵਿਚ ਕਲਕੱਤਾ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਅਮਰੀਕਾ ਰਹਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਜੋ ਕਿ 'ਗਦਰ' ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪਦਾ ਸੀ, ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ। 27 ਜੁਲਾਈ 1927 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਦਰੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਪੋਸਟ ਕਾਰਡ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਕਰਕੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ ਤੇ)

‘ਜਦੋਂ ਗੱਜਿਆ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਸੂਰਮਾ’

ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਉਹ 9 Alder Street, Commercial Road ਵਿਖੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸੀ। 5 ਜੁਲਾਈ 1934 ਨੂੰ ਉਘ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅੰਦਰਾਜ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪਾਸਪੋਰਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨੰਬਰ 52753 ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਤਾ 4 ਬੈਸਟ ਲੇਨ ਕੈਂਟਰਬਰੀ, ਕੈਂਟ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੇਚੇਗਾ ਪਰ ਇੱਥੇ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਸੜਕ ਰਸਤੇ ਜਰਮਨੀ, ਬੈਲਜੀਅਮ, ਪੋਲੈਂਡ ਤੇ ਫਿਰ ਰੂਸ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਭਾਰਤ ਜਾਏਗਾ। ਇਸ ਐਲਾਨ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਉਗਰਵਾਦੀ ਹੈ।

16 ਮਈ, 1936 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਅੰਦਰਾਜ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਲੈਂਡ, ਜਰਮਨੀ, ਪੋਲੈਂਡ, ਆਸਟ੍ਰੀਆ, ਹੰਗਰੀ ਤੇ ਇਟਲੀ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਤਾ 4-ਡਿਊਕ ਸਟਰੀਟ, ਸਪਿਟਲਫੀਲਡਜ਼-ਈ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਗਈ।

16 ਮਈ, 1936 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਅੰਦਰਾਜ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਲੈਂਡ, ਜਰਮਨੀ, ਪੋਲੈਂਡ, ਆਸਟ੍ਰੀਆ, ਹੰਗਰੀ ਤੇ ਇਟਲੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਤਾ 4-ਡਿਊਕ ਸਟਰੀਟ, ਸਪਿਟਲਫੀਲਡਜ਼- ਈ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਗਈ।

16 ਮਈ, 1936 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਬਰਲਿਨ ਵਿਖੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਅੰਦਰਾਜ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰਬੀ ਯੂਰਪੀਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰੂਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਵਾਪਸ ਲੰਡਨ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਉਘ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇੱਥੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਦਰਖਾਸਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ।

25 ਜੂਨ, 1936 ਨੂੰ ਉਹ ਫਿਰ ਲੈਨਿਨਗਰਾਡ ਤੋਂ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਜੂਨ ਤੋਂ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਉਹ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਔਰਤ ਦੇ ਪਾਸ ਪੂਰਬੀ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇਕ ਸਿਨੇਮੇ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਇੰਟਰਵਲ ਵੇਲੇ ਭੀੜ ਨੂੰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਸਮਗਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਉਸਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਈ ਕਿ ਉਹ ਉਗਰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਹੈ ਤੇ ਹੱਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਅਗਸਤ 1938 ਵਿਚ ਉਸ 'ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਰਹਿੰਦਿਆਂ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਧੰਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਕੇ ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਉਗਰ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਾ।

ਕੌਮੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਆਜ਼ਾਦ ਸਿੰਘ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ EACK/305/7 ਹੈ। ਕਿੱਤਾ ਤਰਖਾਣਾ (ਕਾਰਪੈਂਟਰੀ), ਜਨਮ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1905, ਪਤਾ 581 Wimben Road, Bourne mouth ਲਿਖਵਾਇਆ।

ਅਗਲਾ ਹੋਰ ਰਿਕਾਰਡ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਡੀਟੈਕਟਿਵ ਸਰਜਿੰਟ ਲਿਸਾਨੀ ਨੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ 7 ਦਸੰਬਰ, 1939 ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ 17 ਰੁਪਏ ਹਫਤੇ ਦੇ ਮਿਲਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਸੀ।

ਇਹ ਉਕਤ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ (A Short Biographical Sketch) ਪੁਲਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਫਾਈਲ ਨੰਬਰ: ਐਮ. ਈ. ਪੀ. 03/1743 'ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਹ ਫਾਈਲ ਸਰਕਾਰੀ ਭੇਦ ਵਜੋਂ 56 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਗੁਪਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਇਆ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਖਾਸ ਕਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਤਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹਿਰਾਇਆ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਉਘ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਇਕ ਮਹਾਨ ਕਾਰਨਾਮਾ ਹੈ।

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦੇ ਇਸ ਕਤਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇਕ ਗਹਿਰਾ ਸਦਮਾ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਅਗਰ ਇਹ ਪਾਗਲਪਣੇ ਦਾ ਕਾਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੀ 'ਦੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਰੀਪਬਲਿਕਨ' ਆਰਮੀ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਇਕ ਚੈਲਿੰਜ ਹੈ"।

ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਹੈਰਾਲਡ' ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਮੈਨੂੰ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧੌਧੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਤਲ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਛਤਾਵਾ ਰਹੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜੋ ਵੀ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ, ਉਸਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਭਵਿੱਖ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ।' ਪੰਡਤ 18 ਮਾਰਚ 1940 ਦੇ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਬਾਜ਼ਾਰ' ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਕਦੇ ਭੁਲਾਅ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।"

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ੍ਰੀ ਦੀਵਾਨ ਚਮਨ ਲਾਲ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ 'ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦਾ ਕਤਲ ਧੌਧੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।'

'ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ' ਦੇ 21ਵੇਂ ਸਾਲਾਨਾ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਜੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, 'ਆਲ ਇੰਡੀਅਨ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ' ਦੇ ਵਿੰਗ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਉਘ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਨਾਹਰੇ ਲਾਏ ਤੇ ਜਨਰਲ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਇਕ ਦੋਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਇਕ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ।

'ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਉਘ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਅੰਜ਼ਾਮ ਨੂੰ 'ਦੀ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਲੰਡਨ' ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ, ਇਕ ਮਹਾਨ ਲੜਾਈ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤੇ ਲੜਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰੋਧ ਦੱਸਿਆ।'

ਰੋਮ ਤੋਂ ਬਰਗਰੈਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਘ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਦੀ ਇਕ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੱਸਿਆ।

ਸੰਨ 1962 ਵਿਚ ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਉਘ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਸਿਫਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, 'ਉਸ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਰੱਸੇ ਨੂੰ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਚੁੰਮਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਾਂ।'

ਅੱਜ ਦੇ ਬੜੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਦੌਰ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਕਿਸਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ-ਸਲਾਮਤ ਕਿਨਾਰੇ ਲਾਉਣਾ ਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਗਲਬੇ ਦੀ ਪੰਜਾਲੀ ਨੂੰ ਗਲੋਂ ਲਾਹੁਣਾ, ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ-ਜਗੀਰੂ ਮੱਕੜਜਾਲ ਤੋਂ ਨਿਜ਼ਾਤ ਪਾਉਣਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਹਨ੍ਹੇਰੀ ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ 'ਤੇ ਝੱਖੜ ਬਣ ਕੇ ਝੁੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਤ-ਪ੍ਰਸਤੀ, ਗੁਰਬਤ, ਬੇਕਾਰੀ, ਵਿਤਕਰੇਬਾਜੀ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਦੌੜ, ਜਾਬਰ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਹੋਣਾ, ਆਜ਼ਾਦ-ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਸਰਵ-ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਭਰਿਆ ਰਾਜ, ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੇਤਨਤਾ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣਾ, ਸਾਡਾ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋਕਰਾਜੀ ਵਿਵਸਥਾ 'ਚ ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੀ ਇਹੀ ਮੰਗ ਹੈ। ਜ਼ੋਰਾਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਐਵੇਂ ਭਰਮ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤੇ ਇਸ 'ਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਦਲਾਅ ਆਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਦੇ ਇਹੋ ਹੀ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋਵੇ ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੋਇਆ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਦੇਖਣ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਸਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ। ਗਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਤਕੜੇ ਦਾ ਰਾਜ, ਦੇਸ਼ 'ਚ ਰੱਜ ਕੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ, ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਝੂਠੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ 'ਚ ਹੀ ਉਲਝਿਆ ਰਹੇ, ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਡਾਂਗੋਕਰੇਸੀ ਦਾ ਰਾਜ, ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨਾ ਤੇ ਲੋਕਰਾਜੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕ ਅਮੀਰ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਸਿਰੇ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਿਜੋਰੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਨਾ ਦੇ ਕੇ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਆਪਣੀ ਕਾਲੀ ਪੁੰਜੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜੋਤਸ਼ੀ ਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਡੋਰੇਦਾਰ, ਸਾਧ-ਫਕੀਰ ਤੇ ਬਾਬੇ ਜੋ 'ਆਪੋ ਰੱਬ' ਬਣੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਫੈਲਾ ਕੇ ਭੋਲੀ-ਭਾਲੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਕੇ ਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਅਮੀਰ ਹੋਈ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਵਰਗ ਨੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਚੇਤਨਤਾ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਵਰਗ ਨੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚੋਂ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਸਤੋ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਾਂ-ਫਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਮੱਤ ਚੜ੍ਹਾਓ, ਮੱਥੇ ਟੇਕ ਕੇ ਸਜਦੇ ਮਤ ਕਰੋ? ਇਹਨਾਂ ਪਾਸ ਕੋਈ ਗੈਬੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਹੀ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਗ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਕਾਰਨ, ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 'ਚੋਂ ਭਗੋੜੇ ਹੋਏ-ਹੋਏ ਲੋਕ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੇਖੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਝੂਠੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ ਆਪੋ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਇਹ ਅਮੀਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਣਗੇ। ਇਹ ਲੋਕ ਆਪੋ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋ ਕੇ

ਆਪਣੇ ਘਰ ਬੈਠ ਜਾਣਗੇ। ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਆਪਣੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਤੇ ਗਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ, ਕਾਰਨ ਲੱਭ ਕੇ ਆਪੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰੋ? ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਫੁਟਕਾਰਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਰਗ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ 'ਚ ਰਵਾਇਤੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਰਾਜ ਕਰਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ, ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤੀਸਰਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਜ਼ੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਲੋਕਰਾਜ 'ਚ ਲੋਕ-ਸ਼ਕਤੀ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੀਸੀ ਤੋਂ ਲਾਹ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲੈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਲੋਕਰਾਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਓ ਜਿਹੜੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਫੁਟਕਾਰਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੁੱਬੜ ਚਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਦੀ, ਅੱਜ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਾਡੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਿਰਜਿਆ ਸੁਪਨਾ ਸਾਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

31 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਉਘ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਯੋਧੇ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਹਰ ਸਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਮਨਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਉਘ ਸਿੰਘ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਤੇ ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸ਼ਹੀਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤੇ ਜੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਖੂਨੀ ਸਾਕੇ ਦਾ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਸਰ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਬੜਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਕਸ਼ਟਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਮਿਤੀ 31 ਜੁਲਾਈ, 1940 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਰੱਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਚੁੰਮਿਆ ਤੇ ਭਾਰਤ ਮਾਂ ਦਾ ਇਹ ਲਾਲ, ਸਦਾ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਮ ਪੀ ਗਿਆ।

ਅਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ, ਦੇਸ਼ ਸਦਾ ਰਿਣੀ ਰਹੇਗਾ। ਆਓ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਓ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੰਜੋਏ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ 21ਵੀਂ ਸਦੀ 'ਚ ਚੇਤਨ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਜੀਏ ਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਉਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੋਹੜ 'ਚੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਿਆ ਕੇ ਨਿਜ਼ਾਤ ਦਿਵਾਈਏ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰੀਏ। ਇਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾ-ਸੁੰਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਲਿਊਟ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੇਬਿਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਜੀ ਦੀਆਂ ਨਿਮਨ-ਲਿਖਤ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ:

“ਸ਼ਹੀਦੋਂ ਕੀ ਚਿਤਾਉ ਪਰ, ਲਗੋਗੇ ਹਰ ਵਰਸ ਮੇਲੇ। ਵਤਨ ਪੇ ਮਿਟਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕਾ, ਯਹੀ ਬਾਕੀ ਨਿਸ਼ਾ ਹੋਗਾ।”

* (ਹਵਾਲਾ ਪੁਸਤਕਾਂ: ਲਿਖਾਰੀ ਸਰਦਾਰ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਸ਼ਹੀਦ ਉਘ ਸਿੰਘ' ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ। * ਸਰਦਾਰ ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕ : ਚੈਲਿੰਜ ਟੂ ਇੰਮਪੀਰੀਅਲ ਹੈਰੋਮੈਨੀ ਉਘ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ।

* ਪ੍ਰੋ: ਚਮਨ ਲਾਲ 'ਵੇਅਰ ਹੈਜ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਗੌਨ', ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਅੱਪਰਾ ਵਿਖੇ ਲੋੜਵੰਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਦੀਆਂ ਤਕਸੀਮ

ਜਲੰਧਰ, ਅੱਪਰਾ (ਜੱਸੀ)- ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਅੱਪਰਾ ਵਿਖੇ ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਕਾਲਾ ਲਵਲੀ ਵਾਲਾ) ਵਲੋਂ ਲੋੜਵੰਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ

ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਸਮਾਜ

ਵਰਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਮਾਸਟਰ ਜਸਪਾਲ ਸੰਧੂ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਮਲ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਨੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾਨੀ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਹੀ ਸਮਾਜ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਜਸਪਾਲ ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ 'ਚ ਵੱਧ ਚੜ ਕੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ

ਸੇਵਕ, ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਜਸਪਾਲ ਸੰਧੂ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਮਲ ਕੁਮਾਰ, ਸੋਮਨਾਥ ਪੰਚ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਜੋਗ ਰਾਜ ਚੰਦੜ, ਪੰਕਜ ਉਪਾਲ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਕਿਤ ਗੁਲਾਟੀ, ਪ੍ਰੇਮਿਲਾ ਦੇਵੀ, ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਮੂਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਨਾ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਓ ਤੁਸੀਂ

ਨਾ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਓ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਕੱਲ ਅਸਮਾਨ ਉੱਤੇ

ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਨਸ਼ੇ ਕਰਦੇ ਸੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਰਜਿਆ ਸੀ ਬਹੁਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹੋਏ ਉਸ ਨੁਕਸਾਨ ਉੱਤੇ

ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਉਥਲ ਪੁਥਲ ਵੇਖੀ ਜਦੋਂ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ ਯਾਰੋ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਜਹਾਨ ਉੱਤੇ

ਵਰਜਿਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰੇਰੋਜ਼ ਵੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆਂ ਤਾਂ ਬਣੇਗੀ ਤੇਰੀ ਵੀ ਜਾਨ ਉੱਤੇ

ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈ ਏਥੇ ਭੁੱਬਦਿਆਂ ਬਚਾਇਆ ਅਸੀਂ ਸੱਕ ਕਿਉਂ ਕਰੀਏ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਇਮਾਨ ਉੱਤੇ

ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਵਫ਼ਾਵਾਂ ਕਰਾਂਗਾ ਕਾਇਲ ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਉਸ ਅਹਿਸਾਨ ਉੱਤੇ

ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਜੇ ਗੀਤਾ ਤੇ ਰਮਾਇਣ ਉੱਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਣ ਹੈ ਆਪਣੇ ਕੁਰਾਨ ਉੱਤੇ

ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਈ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਤੂੰ ਬੋੜਾ ਵਕਤ ਕੱਢਿਆ ਕਰ ਤੂੰ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਬੈਠਾ ਰਹਿਨਾ ਏ ਐਵੈਂ ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ

ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਵੱਸਦੇ ਨੇ ਤੇ ਏਥੇ ਨਾਸਤਿਕ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਕਰੋਤਾਂ ਐਸੇ ਵੀ ਯਕੀਨ ਜੋ ਕਰਦੇ ਭਗਵਾਨ ਉੱਤੇ

ਮਹਿਫ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਮਿੱਤਰਾਂ ਮਾਣ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਉੱਤੇ

ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਏਥੇ ਮੂਰਖ ਬਣਾ ਗਿਆ ਬੜਾ ਹੀ ਗੁੱਸਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਹੁਣ ਉਸ ਸ਼ੈਤਾਨ ਉੱਤੇ

ਬਾਦਲ ਕੈਪਟਨ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਹੈ ਪਰਖ ਲਿਆ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰੇ ਆਸ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਹੁਣ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਉੱਤੇ

ਕਦੀ ਉਹ ਕੁਛ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਕਦੀ ਉਹ ਕੁਛ ਕਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹੁਣ ਭਰੋਸਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਉੱਤੇ

ਸਮਾਜ ਧਰਮ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਕੁਝ ਗਲਤ ਮਲਤ ਹੋਇਆ ਟੇਰਕਿਆਨੇ ਨੇ ਵੀ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਇਸ ਜਹਾਨ ਉੱਤੇ।

ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਟੇਰਕਿਆਨਾ
9814173402

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਉਹ ਭੁੱਖੇ ਵੀ ਨੇ ਮਰ ਸਕਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤਾ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਉੱਤੇ

ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਸਬੰਧੀ 31 ਜੁਲਾਈ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਂ 'ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ' ਵਧੇਰੇ ਪਸੰਦ ਸੀ

ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਗੁਲਾਮ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੈ ਜਿਸਨੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1919 ਨੂੰ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਹੱਥੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਕੁੱਝ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਬਦਲਾ 13 ਮਾਰਚ, 1940 ਨੂੰ ਇਸ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਗਵਰਨਰ ਸਰ ਮਾਇਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੇ ਲਿਆ। ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਮੁਕੰਮਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਉੱਪਰਾਲਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਾਂ ਕਤਲ ਕੇਸ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 26 ਦਸੰਬਰ 1899 ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਟਿਆਲਾ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਜੋਕਿ ਹੁਣ ਸੁਨਾਮ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਚੂਹੜ ਰਾਮ ਤੇ ਮਾਤਾ ਨਾਰਾਇਣੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਪ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਆਪ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਰੇਲਵੇ ਫਾਟਕ ਤੇ ਚੌਕੀਦਾਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਲ 1901 ਵਿੱਚ ਆਪ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਮਾਂ ਦਾ ਸਾਇਆ ਉੱਠ ਗਿਆ। ਸਾਲ 1907 ਵਿੱਚ ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਵੇਖਣ ਲਈ ਚੱਲ ਪਏ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਨਾਕ ਬੁਖਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਭਾਈ ਛਾਂਗਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਜਥੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭਾਈ ਚੈਚਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਪਰੰਤੂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਅਨਾਥ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਮਰ ਲੱਗਭੱਗ 8 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਮਰ ਲੱਗਭੱਗ 10 ਸਾਲ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦੋਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਈ ਚੈਚਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੈਂਟਰਲ ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਪੁਲਾੜੀਯਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ 1913 ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਮੋਨੀਏ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪ ਬਿਲਕੁਲ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਸਾਲ 1917 ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੇ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਆਪ ਦਾ ਮਾਮਾ ਜੀਵਾ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਨਾਮ ਲੈ ਗਿਆ ਤੇ ਖੇਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਸੁਨਾਮ ਛੱਡ ਕੇ ਫਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਾਰ ਯੁੱਧ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਬਸਰਾ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਪ੍ਰੰਤੂ 06 ਮਹੀਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1919 ਨੂੰ ਵਾਪਰੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਸਾਕੇ ਸਮੇਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ। ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਆਪ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਕਹਿਰ ਵਰਤਾਇਆ ਤਾਂ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਜਨਰਲ ਰੇਜੀਨਾਲਡ ਡਾਇਰ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇੰਡੀਅਨ

ਆਰਮੀ ਦਾ ਦਸਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 65 ਫੌਜੀ ਗੋਰਖਾ ਅਤੇ 25 ਫੌਜੀ ਬਲੋਚ ਸਨ ਨੇ ਆ ਕੇ ਸ਼ਾਤੀਪੂਰਵਕ ਚੱਲ ਰਹੇ ਜਲਸੇ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਨੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਥੇ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਬੀੜ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੇ ਹੀ ਜਲਸੇ ਉੱਤੇ ਫਾਈਰਿੰਗ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਫੌਜ ਨੇ ਲੱਗਭੱਗ 10 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੈਂਕੜੇ ਨਿਹੱਥੇ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਛੁੱਲ੍ਹ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨਾ ਬਚਾ ਸਕੇ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੰਧ ਟੱਪ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ

ਅਗਲੇ 21 ਸਾਲ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਲਾਏ। ਉਸ ਨੇ ਯਤੀਮਖਾਨਾ ਛੱਡ ਕੇ ਚਾਰਗਾਹ ਦੀਆਂ ਪਹ-ਤੀਆਂ ਤੇ ਜਾ ਕੇ 40 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨੇ ਤੇ 8 ਨੰਬਰੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਲਈ, ਫਿਰ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਯੁਗਾਂਡਾ ਜਾ ਕੇ ਰੇਲਵੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿੱਚ 170 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨੇ ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ, ਦੋ ਸਾਲ ਮਗਰੋਂ ਮੁੜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਲੰਡਨ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਆਦਿ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਚਲਾ ਗਿਆ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੋਂ 2 ਫਰਵਰੀ 1922 ਨੂੰ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਿੱਥੇ ਗਦਰੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਰਹਿਣ ਸਮੇਂ ਫਰਾਂਸ, ਬੈਲਜੀਅਮ, ਜਰਮਨੀ, ਹੰਗਰੀ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਤੇ ਇਟਲੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕਾ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਉਹ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਕਲਕੱਤਾ ਜਾ ਉਤਰਿਆ ਤੇ ਉਥੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸਦਾ ਮਕਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਠਿਕਾਣਾ ਬਣ ਗਿਆ। 30 ਅਗਸਤ 1927 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਪਿਸਤੌਲ, 138 ਗੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸਾਹਿਤ ਫੜਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋਈ। ਉਹ 4 ਸਾਲ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੇ 20 ਦਿਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ 20 ਅਕਤੂਬਰ 1931 ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਸੰਨ 1929 ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ ਜਿਸਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ 23 ਮਾਰਚ 1931 ਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸੰਨ 1931 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸੁਨਾਮ ਜਾ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਪੇਂਟਰ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲੀ। ਇਸ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਨਾਮ ਉਸਦੀ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ।

ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚ ਨਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਅਨੁਸਾਰ 1650 ਰਾਊਂਡ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ 120 ਲਾਸ਼ਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਫਿਊ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲਾਰਡ ਹੰਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਹੰਟਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੇ ਡਾਇਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਕਸਾਈ ਤੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡਾਇਰ ਦੀ ਬਰਤਾਨੀਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਖਣ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਦ 30 ਮਈ, 1919 ਨੂੰ ਇਸ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਸਰ ਮਾਇਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਦਲੇ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਪੌਂਡ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਹੋਰ ਵੱਧ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਭਰੀ ਅੰਗ ਦਾ ਭਾਂਬੜ ਬਣ ਗਈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਦੇਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪਣਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਜਰਮਨੀ, ਫਰਾਂਸ, ਹਾਲੈਂਡ ਆਦਿ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਆਖਿਰ 1934 ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਲੰਡਨ ਪੁੱਜ ਕੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰ ਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਵੀ ਪਿਤਾਮਾ ਸੀ। ਉਥੇ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਕਾਰ ਅਤੇ ਰਿਵਾਲਵਰ ਖ੍ਰੀਦਿਆ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਕੱਟਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾ ਰਿਵਾਲਵਰ ਲੁਕਾ ਲਿਆ। ਆਖਿਰਕਾਰ 13 ਮਾਰਚ 1940 ਨੂੰ ਉਹ ਦਿਨ ਆ ਗਿਆ ਜਿਸਦੀ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਲੱਗਭੱਗ 4.30 ਵਜੇ ਈਸਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਏਸ਼ੀਅਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ 10 ਕੈਕਸਟਨ ਹਾਲ ਲੰਡਨ ਵਿਖੇ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਭੇਸ ਬਦਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਿਵਾਲਵਰ ਲਿਜਾਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਰ ਮਾਇਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਸਾਬਕਾ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਪੰਜਾਬ, ਲਾਰਡ ਜੈਟਲੈਂਡ, ਲਾਰਡ ਲਮਿੰਗਟਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਸਰ ਮਾਇਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਜੋ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਸਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਸੀ

ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਿਵਾਲਵਰ ਵਿਚਲੀਆਂ ਛੇ ਗੋਲੀਆਂ ਉਸਦੇ ਮਾਰੀਆਂ। ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਸਰ ਮਾਇਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਲਾਰਡ ਜੈਟਲੈਂਡ ਜੋਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੈਕਟਰੀ ਸੀ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸਮੇਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਲੱਗਭੱਗ 20 ਸਾਲ 11 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਖਬਾਰ 'ਦੀ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਲੰਡਨ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਲੜਾਕਾ' ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਦੱਬੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਕਦੀ ਮਾਫ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਹ ਵੀਹ ਸਾਲ ਦੇ ਲੰਮੇ ਵਕਫੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਵਰਗੇ ਭਾਰਤੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸਨੂੰ 01 ਅਪ੍ਰੈਲ 1940 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। 04 ਜੂਨ 1940 ਨੂੰ ਸੈਂਟਰਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ, ਓਲਡ ਬੈਲੇ ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਐਟਕਨਸਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ।

ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ 91-9417563054

ਜੱਜ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ। 31 ਜੁਲਾਈ 1940 ਨੂੰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੈਂਟਨਵਿਲੇ ਜੇਲ੍ਹ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਵਰਗੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ 31 ਜੁਲਾਈ 1974 ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਅਸਥੀਆਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਥੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆਕੇ ਪਿੰਡ ਸੁਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਸੰਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਉੱਤੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਦਾ ਅਸਲੀ ਕਾਰਨ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਗਾਦ ਵੱਧਕੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ 91-9417563054

ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਪੈ ਰਹੀ ਅਗੇਤੀ ਭਾਰੀ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਡੈਮਾਂ ਤੋਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਬਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੈਮਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਕੁੱਝ ਮੀਡੀਆਕਰਮੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੇ ਫਲੱਡ ਗੇਟ ਖੋਲਕੇ ਪਾਣੀ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡੈਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਗੌਰਵ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਡੈਮ ਹੈ ਜੋ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ, ਉਦਯੋਗਾਂ, ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਨਾਉਣ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਤੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 5-5 ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 108 ਮੈਗਾਵਾਟ ਅਤੇ

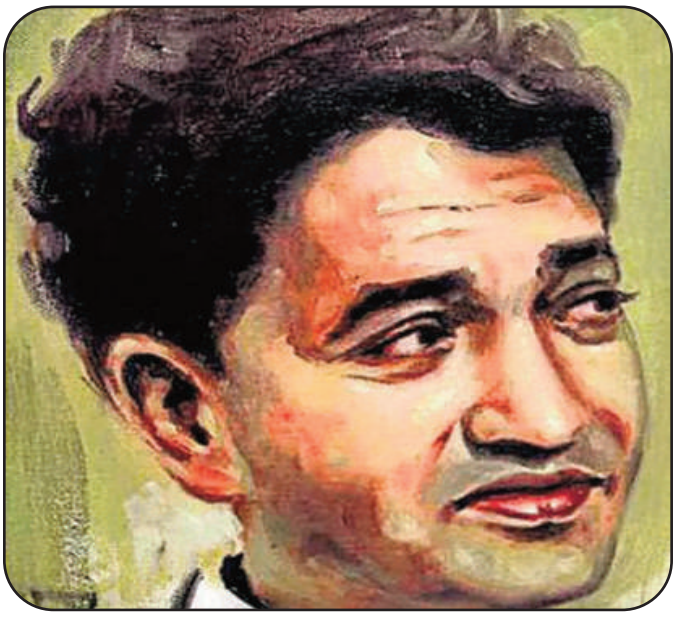
157 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਤੋਂ ਲੱਗਭੱਗ 13 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰੀ ਤੇ ਨੰਗਲ ਡੈਮ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉੱਚਾਈ 95 ਫੁੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਦੋਵੇਂ ਡੈਮਾਂ ਨੂੰ ਭਾਖੜਾ ਨੰਗਲ ਡੈਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੰਗਲ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹਿਰਾਂ ਵੀ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅੱਗੇ ਜਾਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਬਿਜਲੀ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੀ ਉਚਾਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕੁਤਬ ਮੀਨਾਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਤੋਂ ਵੀ 3 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਖਿਆਲ

ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਇਆ ਸੀ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਮਾਰਚ 1919 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਾਲ 1920 ਤੋਂ ਲੈਕੇ 1938 ਤੱਕ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਹੋਏ ਅਤੇ 1939 ਤੋਂ 1942 ਤੱਕ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ, ਅਪਰ ਸਰਹਿੰਦ ਨਹਿਰ, ਹੇਨਲੀ ਸਰਹਿੰਦ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਯਮੁਨਾ ਨਹਿਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਦੀ ਉਚਾਈ 395 ਫੁੱਟ ਹੋਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 2.58 ਮਿਲੀਅਨ ਏਕੜ ਫੁੱਟ ਪਾਣੀ ਭੰਡਾਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਸਾਲ 1944 ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਜੇ. ਐਲ.ਸੈਵੇਜ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਬਿਊਰੋ ਫਾਰ ਰੈਕਲੇਮੇਸ਼ਨ ਦਾ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸੀ ਨੇ 1600 ਫੁੱਟ ਉਚਾਈ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਭੰਡਾਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲਾ ਡੈਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ। ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡੈਨਵਰ ਨਾਓ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਹ ਉਚਾਈ 1580 ਫੁੱਟ ਰੱਖਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਚਾਈ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਰਾਜਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਦੇ ਮਹਿਲ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮੰਦਿਰ ਡੈਮ ਦੀ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਡੁਬਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਤਰਾਜ਼

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ : ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੀਤੀ ਮੰਗਿਆਲ ਦੀ ਅਰੁਣਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੁੱਤਰ ਮਿਹਰਬਾਨ ਬਟਾਲਵੀ ਅਤੇ ਧੀ ਪੂਜਾ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। 1968 ਵਿਚ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆ ਗਿਆ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆ ਕੇ ਸ਼ਿਵ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਈ। ਉਹ 21 ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਦਿਨ ਹੀ ਕੰਮ ਤੇ ਜਾਂਦਾ। ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਕ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਲੁਣਾ 1965 ਵਿਚ ਲਿਖੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਭੰਡੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ

ਨੀ ਮੈਂ ਗਿਰਗਟਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਪਰ ਇਹ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾ ਸਮਝ ਸਕੀ ਡੰਗ ਸਮਝਾਂ ਮੈਂ ਕਾਲੇ ਖੱਤਪਿਆਂ ਦੇ ਪਰ ਇਹ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਡੰਗ ਨਾ ਸਮਝ ਸਕੀ ਇਸ ਲੁਣਾ ਕਿਤਾਬ ਬਦਲੇ ਸ਼ਿਵ ਨੂੰ 1967 ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਦਰਦ ਭਰੀਆਂ ਯਾਂਦਾਂ ਨੂੰ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਦੇਸੀ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਉਗੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਲਿਖਦਾ ਹੈ- ਜਦ ਪੈਣ ਕਪਾਰੀ ਫੁੱਲ ਵੇ ਧਰਮੀ ਬਾਬਲਾ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਰੁੱਤ ਲੈ ਦਈ ਮੁੱਲ ਵੇ ਧਰਮੀ ਬਾਬਲਾ

ਪਰ ਪੀੜਾਂ ਦੇ ਪੋਹ ਦਾ ਅਤੀਓ ਘਟਿਆ ਸੀਤ ਨਾ ਮਾਸਾ ਨੀ

ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਨੁਸਰਤ ਫਤਿਹ ਅਲੀ ਖਾਨ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਦੇਸੀ, ਬੱਬੂ ਮਾਨ, ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ, ਕੇ ਦੀਪ, ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਆਦਿ ਕਈ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਗਾਈਆਂ। ਮਈ 1972 ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਨੇ ਡਾ. ਗੋਪਾਲ ਪੁਰੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਕੈਲਾਸ਼ ਪੁਰੀ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸੂਰਖੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਕਈ ਜਨਤਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ

ਇਸ ਰੁੱਤੇ ਮੇਰਾ ਗੀਤ ਗੁਆਚਾ ਜਿਉਂ ਗੱਲ ਬਿਰਹੋਂ ਦੀ ਗਾਨੀ ਮੁੱਖ ਤੇ ਕਿੱਲ ਗਮਾਂ ਦੇ ਨੈਣੀ ਉਂਜੋ ਖੂਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਨੈਣੀ ਉਹਦੇ ਚੇਤ ਦੀ ਆਬਣ ਅਤੇ ਬੁਲਫੀਂ ਸਾਵਣ ਛਾਇਆ ਹੋਣਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕੱਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਦਿਹੂ ਚੜ੍ਹਨੇ ਤੇ ਆਇਆ ਨੀ ਮੈਂ ਵਾਰੀ ਜਾਂ

ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਪਰਾਗਾ (1960), ਲਾਜਵੰਤੀ (1961), ਆਟੇ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ (1962), ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰੋ (1963), ਦਰਦਮੰਦਾਂ ਦੇ ਆਗੀ (1964), ਲੁਣਾ (1965), ਮੈਂ ਤੇ ਮੈਂ (1970), ਆਰਤੀ (1971) ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ। 1960 ਦੇ ਫੁੱਲ ਪਲੇਠੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਵੱਲ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਔਰਤ ਦੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਰੀਝਾਂ, ਸਧਰਾਂ, ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਅਤੇ ਘੋਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ- ਲਾ ਲਾ ਲੁਣ ਖੁਆਏ ਦਿਲ ਦੇ ਡੱਕਰੇ ਕਰ ਕਰ ਪੀੜਾਂ ਨੂੰ ਪਰ ਇਕ ਪੀੜ ਵਸਲ ਦੀ ਤਾਂ ਵੀ ਭੁੱਖੀ ਮਰਦੀ ਜਾਏ ਨੀ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਅੱਗ ਸੇਕ ਸੇਕ ਕੇ ਸੜ ਚੱਲੀਆਂ ਜੇ ਪਲਕਾਂ ਨੀ

ਸ਼ਿਵ ਨੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਲੇਟ ਆਉਣਾ ਸਵੇਰੇ ਸਵੱਖਤੇ ਉਠਣਾ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਘੱਟਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਸਤੰਬਰ 1972 ਨੂੰ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਵਾਪਿਸ ਪਰਤਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਲੋੜ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਜਿਗਰ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਪੈ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 16 ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਇਲਾਜ ਚੱਲਿਆ। ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਇਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਫੁੱਟੀ ਲੈ ਗਿਆ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਮਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਟਾਲੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸੁਹਰੇ ਪਿੰਡ ਕੀਤੀ ਮੰਗਿਆਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। 6 ਮਈ 1973 ਨੂੰ 37ਵੇਂ ਸਾਲ ਭਰ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਉਸੇ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਅਸਾਂ ਤਾਂ ਜੋਬਨ ਰੁੱਤੇ ਮਰਨਾ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ਅਸਾਂ ਭਰੇ ਭਰਾਏ ਹਿਜਰ ਤੇਰੇ ਦੀ ਕਰ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਅਸਾਂ ਤਾਂ ਜੋਬਨ ਰੁੱਤੇ ਮਰਨਾ!

ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਿਰਹੜਾ(1974), ਅਲਵਿਦਾ (1974), ਅਸਾਂ ਤਾਂ ਜੋਬਨ ਰੁੱਤੇ ਮਰਨਾਂ(1976), ਸਾਗਰ ਤੇ ਕਣੀਆਂ(1982), ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਪੂਰਨ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ(1983) ਵਿਚ ਛਪਿਆ।

ਬ੍ਰਿਹੋ ਦੇ ਕਵੀ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਦਾ ਜਨਮ ਬੜਾ ਪਿੰਡ ਲੋਹਟੀਆਂ ਤਹਿਸੀਲ ਸ਼ਕਰਗੜ੍ਹ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿਆਲਕੋਟ(ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ) ਵਿਚ 23 ਜੁਲਾਈ 1936 ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਪੰਡਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗੋਪਾਲ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਸਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਦੀ ਕੁਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪੰਡਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗੋਪਾਲ ਮਾਲ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟਵਾਰੀ ਰਹੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੰਨੌੜ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਵੇਲੇ ਪਟਵਾਰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1947 ਵਿਚ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਬਟਾਲੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਆ ਵਸਿਆ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਸ਼ਿਵ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਢਲੀ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

1953 ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਸਾਲਵੇਸ਼ਨ ਆਰਮੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਕਾਲਜ ਬਟਾਲੇ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਫਿਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਪਦੂਮਨ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਫਿਰ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਖੇ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ। ਬੈਜਨਾਥ ਜਿਲ੍ਹਾ ਕਾਂਗੜਾ ਦੇ ਇਕ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਉਦਰਸੀਰੀ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਪਰ ਡਪਲੋਮਾ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਪਟਵਾਰੀ ਲਵਾ ਦਿੱਤਾ। 1961 ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਨੇ ਇਸ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। 1966 ਤੱਕ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਾਲ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਬਟਾਲਾ ਸਾਖਾ ਵਿਚ ਕਲਰਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਲਈ।

5 ਫਰਵਰੀ 1967 ਨੂੰ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਵਿਆਹ

ਲੁਣਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਰਾਜੇ ਸਲਵਾਨ ਤੋਂ ਲੁਣਾ ਉਮਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੁਣਾ ਦਾ ਰਾਜੇ ਸਲਵਾਨ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਲੁਣਾ ਦੇ ਮਾਂ ਪਿਉ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਹਨ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਲੁਣਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ- ਹਰ ਬਾਬਲ ਵਰ ਚੁੰਡਣ ਜਾਵੇ ਹਰ ਅਗਨੀ ਮੇਚ ਜੋ ਬਾਬਲ ਵਰ ਚੁੰਡ ਲਿਆਇਆ ਸੋ ਨਾ ਆਇਆ ਮੇਚ ਨੀ ਮੈਂ ਅੰਗ ਟੁਰੀ ਪਰਦੇਸ ਖੋਹ ਲਓ ਮਹਿਲ ਚੁਬਾਰੇ ਤੇ ਝਿੱਕਾ ਘਰ ਦੇਵੇ ਜਿਸ ਕੰਧੀ ਦੀ ਇਟ ਮੈਂ ਉਥੇ ਹੀ ਜੜ ਦੇਵੇ ਮੈਨੂੰ ਭਿਟ- ਅੰਗੀ ਨੂੰ ਭਿਟ ਅੰਗਾ ਵਰ ਦੇਵੇ

ਰਾਜੇ ਸਲਵਾਨ ਨੇ ਰਾਣੀ ਇੰਫਰਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਕੇ ਲੁਣਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਜਦ ਰਾਣੀ ਇੰਫਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਉਹ ਮਰਦ ਜਾਤ ਨੂੰ ਦੁਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਈ ਰਾਜੇ ਸਲਵਾਨ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ- ਮੇਰੇ ਕਾਲਜਾਂ ਜੀਭੇ ਕੁਝੱਲ ਪੈਂਦੇ ਕਰਨੇ ਗੱਲ ਕੁਚੱਜੀ ਪਈ ਸੰਗਦੀ ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਸੰਗ ਚੋ ਮੇਰਾ ਨਾ ਸਾਹ ਲੰਘੇ ਕਾਲੇ ਪੰਥ ਨਮੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਦੀ ਹਾਂ ਰਾਜੇ ਹੋਏ, ਚਮਾਰੀ ਪਰਨਾਏ ਆਂਦੀ ਫੜ ਕਾਲਜਾ ਪੀੜ ਪਈ ਧੰਮਦੀ ਹਾਂ

ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਦਾ ਅਸਲੀ ਕਾਰਨ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਗਾਦ ਵੱਧਕੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ

(ਸਫਾ 30 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਡੈਮ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੱਧਰ 1680 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। 1948 ਤੋਂ 1951 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਿੱਚਾਈ ਸ਼ਾਖਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੰਪਨੀ ਆਈਐਨਸੀ ਯੂਐਸਏ ਵਿੱਚ 14 ਨਵੰਬਰ, 1948 ਨੂੰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਬੰਧੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਸਮੇਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ। ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਵਿੱਚ ਐਮ ਹਾਰਵੇ ਸਲੋਕਮ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਇੰਜਨੀਅਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਆਏ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਿਖਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਸਬੰਧੀ ਭਾਖੜਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਿਆ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਉੱਪ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਜਲ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਆਯੋਗ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿੱਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਮੈਂਬਰ, ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਇੰਜਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਿਆ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1952 ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਏ ਐਨ ਖੋਸਲਾ ਦੀ ਚੇਅਰਮੈਨਸ਼ਿਪ ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਆਫ ਕਾਂਸਿਉਲੇਟਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। 18 ਨਵੰਬਰ, 1955 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਟੋਕਰੀ ਪਾਕੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਸੰਚਾਲਣ ਯੰਤਰ, ਨੰਗਲ ਬੰਨ, ਨੰਗਲ ਹਾਇਡਲ ਚੈਨਲ, ਗੰਗੂਵਾਲ ਅਤੇ ਕੋਟਲਾ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸਿੰਜ, ਰੋਪੜ ਹੋਡ ਵਰਕਸ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ, ਸਰਹੰਦ ਨਹਿਰ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ, ਭਾਖੜਾ ਨਹਿਰ, ਬਿਸਤ-ਦੋਆਬ ਨਹਿਰ, ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਅਤੇ ਵਿਤਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਭਾਖੜਾ-ਨੰਗਲ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ

ਵਿਕਾਸ ਆਦਿ ਯੂਨਿਟ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੱਗਭੱਗ 13000 ਕਾਮੇ, 300 ਇੰਜੀਨੀਅਰ, 30 ਅਮਰੀਕਨ ਮਾਹਿਰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀਮੇਂਟ, ਕੇਂਕਰੀਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਧਰਤੀ ਦੇ ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਤੇ 2.44 ਮੀਟਰ ਚੋੜੀ ਸਤਕ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ ਇੱਕ ਲੱਖ ਟਨ ਸਰੀਏ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਜਨੀਅਰਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਹੀ ਕਮਾਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਚਕਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 1680 ਫੁੱਟ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ 2 ਇੰਚ ਤੱਕ ਝੁਕਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਘੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੈਮ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬਣੀ ਝੀਲ ਦਾ ਨਾਮਕਰਨ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਹੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਗਰ ਝੀਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਝੀਲ 96.56 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ 168.35 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਬੰਨ ਤੱਕ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਦਾ ਕੁੱਲ ਕੈਚਮੈਂਟ ਏਰੀਆ 56980 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 37050 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਖੇਤਰ ਤਿੱਬਤ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 19930 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਝੀਲ ਅਤੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਬਰਫ ਦਾ ਪਿਘਲਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਕੈਚਮੈਂਟ ਏਰੀਆ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਰਖਾ ਦਾ ਪਾਣੀ ਬੰਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੰਨ ਵਿੱਚ 50 ਤੋਂ 60 ਫੀਸਦੀ ਪਾਣੀ ਬਰਫ ਦੇ ਪਿਘਲਣ ਕਾਰਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਤੋਂ। ਝੀਲ ਵਿੱਚ 1680 ਫੁੱਟ ਤੱਕ 93400 ਲੱਖ ਘਣਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਦਲਤ ਹੀ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਝੀਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ 65 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਭੂਮੀ ਦੀ ਸਿੱਚਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਪੱਛਮੀ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਤੋਂ ਬਾਦ ਨੰਗਲ ਡੈਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਤੋਂ ਆਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਰੋਕਕੇ ਅੱਗੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਾਕਾਰ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1963 ਵਿੱਚ ਬਣਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਉਸ ਵੇਲੇ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਜਲ ਭੰਡਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਜਲ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੇ ਕੈਚਮੈਂਟ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈ ਰਹੀ ਬਾਰਸ਼ ਕਾਰਨ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਲੈਵਲ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਬਰਸਾਤਾਂਕਾਰਨ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਗਰ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਆਮਦ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੋਸਕ 13 ਸਤੰਬਰ 1988 ਨੂੰ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 1687.55 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪਰ 1988 ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਦ 1680 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਹੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਪਾਣੀ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੇ ਫਲੱਡ ਗੇਟ ਖੋਲਕੇ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਰਖਾ ਇਸ ਤਰਾਂ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਗਰ ਝੀਲ ਨੂੰ ਆਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੇ ਫਲੱਡ ਕੰਟਰੋਲ ਗੇਟ ਖੋਲੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਜੂਨ ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਦੇ ਮੌਸਮ ਨੂੰ ਬਰਸਾਤੀ ਮੌਸਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜੂਨ ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ 846 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਬਾਰਸ਼ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਨਾਰਮਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਮਈ ਤੱਕ 209 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਬਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਰਮਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਗਤਬਤੀ ਕਾਰਨ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਪਿੱਛੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਗਰ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਗਤਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਰਹੀ ਬਾਰਸ਼ ਕਾਰਨ ਹਰ ਸਾਲ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਗਾਦ ਵੀ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਡੈਮ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਘੱਟ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਡੈਮ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਝੀਲ ਵਿਚ ਗਾਦ ਦੇ ਲੈਵਲ ਵਿੱਚ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2003 ਤੋਂ 2006 ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਸਰਵੇ ਵੇਲੇ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਗਾਦ ਦਾ ਲੈਵਲ 41 ਫੁੱਟ ਸੀ ਅਤੇ ਏਲੀਵੇਸ਼ਨ ਲੈਵਲ 1223 ਫੁੱਟ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ 2006 ਤੋਂ 2008 ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਵੇ ਵੇਲੇ ਇਹ ਲੈਵਲ ਵੱਧ ਕੇ 43 ਫੁੱਟ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦਕਿ ਏਲੀਵੇਸ਼ਨ ਲੈਵਲ 1225 ਫੁੱਟ ਸੀ। ਸਾਲ 2008 ਤੋਂ 2010 ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਵੇ ਵੇਲੇ

ਗਾਦ ਦੇ ਲੈਵਲ ਵਿੱਚ 9 ਫੁੱਟ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਲਟ ਦਾ ਲੈਵਲ 52 ਫੁੱਟ ਤੇ ਏਲੀਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲੈਵਲ 1234 ਫੁੱਟ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1963 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਵੱਲੋਂ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦਾ ਲੈਵਲ 1170 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਅਤਿ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੇ ਪੈਨ ਸਟ੍ਰੋਕ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਬਿੱਜਲੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਸਿੱਜਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ 1464 ਫੁੱਟ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਬੋਸਕ ਭਾਖੜਾ ਬਿਐਸ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੀ ਝੀਲ ਵਿਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਸਿਲਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਜਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ ਕਾਗਜੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੀ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਗਾਦ ਦਾ ਲੈਵਲ ਇਸ ਡੈਮ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਖਤਰੇ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਭਾਵਿਤ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬੀਬੀਐਮਬੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੇ ਇਸ ਖਤਰੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਪੰਜਾਬ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਸਿੱਜਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੈਨ ਸਟ੍ਰੋਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਗਾਦ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੀਬੀਐਮਬੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੇ ਕੁੱਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦਾ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੱਗਭੱਗ 330 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇਸਤੇ ਗਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਡੈਮ ਦੀ ਝੀਲ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਐਨ ਐਚ ਪੀ ਸੀ ਵਲੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਡੈਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਗਾਦ ਦੀ ਆਮਦ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਗਾਦ ਦੀ ਆਮਦ ਹੈ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਲੱਗਭੱਗ 500 ਸਾਲ ਤੱਕ ਵੀ ਕੋਈ ਵੀ ਖਤਰੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਗਾਦ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਸਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਗਾਦ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

KB USED AUTO SALES

8655 B Monterey Street Gilroy, CA 95020

**Kashmiri Bhatia,
Dealer/Broker
408-848-2365**

**50% OFF WARRANTY
with Qualifying Car Purchase**

**IN HOUSE
FINANCING AVAILIABLE
www.kbusedautosales.com**

ਅਸੀਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਲੋਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Kashmiri Bhatia & his wife

**K&K AUTO REPAIR
and Car Wash
63 Muckelemi St
San Juan Bautista 95045**

**Kashmiri Bhatia (Owner)
831-623-4702**

**20% OFF LABOUR
on your next qualifying service**

Car Care You Can Trust

CORNING ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਟਰੱਕਰ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ

AAA Truck Wash, Tire, and Lube

- * We Carry New and Used Tires All Major Brands
- * Smart Way Tires Available
- * Used Tires Start From & 135
- * Old Change \$ 189 + Tax
- * We also do truck and car washing and waxing
- * Friendly and Professional Staff
- * We offer truck and car detailing

ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਸੇਲ

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਰਿਜਸਟੋਨ ਸਟੇਅਰਿੰਗ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ ਲਗਾਈ ਹੈ
ਬਰਿਜਸਟੋਨ 283 (ਦੋ ਟਾਇਰ) \$1149
ਚਾਈਨੀਜ਼ 749 (ਦੋ ਟਾਇਰ) \$749

Call:

530-824-5134

ਧੁਰਾਣੇ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ

ਇਕ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ

Used Tires American Brand	\$99+ Labor
Recap Truck Tire	\$ 249+ Labor
Recap Trailer Tires and Kind	\$ 199+ Labor

Call:

**NEW & USED
TIRES
WASH, LUBE, BRAKES**

650-642-0697

LUCAS OIL LUCAS INJECTOR CLEANER \$28.99

3525 Highway 99, West Corning, CA 96021

Across the Street from TA Truck Stop